

Kỹ năng viết
Nghị luận xã hội:
dành cho kỳ thi
THPT QG 2025

MỤC LỤC

A. PHÂN TÍCH XU HƯỚNG RA ĐỀ VÀ ĐÁP ÁN	2
B. KỸ NĂNG XỬ LÝ ĐỀ	14
C. TỔNG HỢP MỘT SỐ ĐỀ NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VÀ HƯỚNG GIẢI QUYẾT	45
D. TỔNG HỢP NHỮNG DẪN CHỨNG ÁP DỤNG CHO CÂU NGHỊ LUẬN XÃ HỘI	85
E. TỔNG HỢP TRÍCH DẪN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI	106
F. NHỮNG HÌNH ẢNH ÁP DỤNG CHO CÂU NGHỊ LUẬN XÃ HỘI	128
G. TỔNG HỢP NHỮNG CÂU THƠ ÁP DỤNG CHO CÂU NGHỊ LUẬN XÃ HỘI	135

A. PHÂN TÍCH XU HƯỚNG RA ĐỀ VÀ ĐÁP ÁN

I. PHÂN TÍCH XU HƯỚNG RA ĐỀ

Đề minh họa 2025:

Cuộc sống thường có những khó khăn, thử thách; đối mặt hay bỏ cuộc là lựa chọn của mỗi người.

Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) bày tỏ ý kiến của anh/chị về những khó khăn, thử thách đối với thế hệ trẻ.

Theo như phạm vi và định hướng đánh giá trong đề minh họa 2025, chúng ta cần phải lưu ý một số điều sau:

1. Vấn đề nghị luận câu nghị luận xã hội không nhất thiết liên quan đến ngữ liệu đọc hiểu trong đề thi

a. Vấn đề nghị luận liên quan đến ngữ liệu đọc hiểu trong đề thi

Ngữ liệu đọc hiểu:

Lòng trắc ẩn có nguồn gốc từ sự thấu cảm. Thấu cảm là khả năng nhìn thế giới bằng con mắt của người khác, đặt mình vào cuộc đời của họ. Giống như cái lạnh thấu tủy hay cái đau thấu xương, thấu cảm là sự hiểu biết thấu đáo, trọn vẹn một ai đó, khiến ta hiểu được những suy nghĩ của họ, cảm được những cảm xúc của họ, và tất cả xảy ra mà không có sự phán xét. Khả năng đọc được tâm trí và tâm hồn của người khác là một khả năng phát triển ở những người mẫn cảm. Thấu cảm khiến ta hồi hộp khi quan sát một người đang đi trên dây ở trên cao, làm chúng ta cùng vui buồn với một nhân vật trong truyện.

[...]

Trong một thế giới thiếu thấu cảm, người ta không hình dung được cái gì đang xảy ra bên trong nội tâm người khác. Vì thế một người mẹ trách đứa con bốn tuổi của mình là “ích kỷ” khi nó ghen với đứa em mới sinh, du khách “làm từ thiện” trên miền núi bằng cách thò tay qua

cửa sổ ô tô vút bim bim xuống đường cho trẻ em chạy theo nhặt, một học sinh trung học tung video quay đứa bạn bị làm nhục lên mạng, dẫn tới hành động tự sát của nạn nhân. Ở đây cái độc ác tới từ chỗ đơn giản cậu ta không hình dung ra được những cung bậc cảm xúc mà nạn nhân kia sẽ trải qua. Trong tiếng Việt, chữ “vô tình” được dùng để chỉ trạng thái này. Cha đẻ của khái niệm trí tuệ cảm xúc, nhà tâm lý học Daniel Goleman, gọi nó là “điếc trước những nốt nhạc cảm xúc”.

(Trích “Thiện Ác và Smartphone”, Đặng Hoàng Giang, NXB Hội Nhà Văn, 2016)

Một số cách ra đề đối với đoạn ngữ liệu đọc hiểu trên:

Đề số 1:

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) bày tỏ suy nghĩ của anh/chị về việc “điếc trước những nốt nhạc cảm xúc” của thế hệ trẻ hiện nay.

Đề số 2:

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày những biện pháp giúp người trẻ biết thấu cảm đối với những người xung quanh.

Đề số 3:

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến: “Trong một thế giới thiếu thấu cảm, người ta không hình dung được cái gì đang xảy ra bên trong nội tâm người khác.”.

b. Vấn đề nghị luận không liên quan đến ngữ liệu đọc hiểu trong đề thi

Một số cách ra đề:

Đề số 1:

Trong bài phát biểu nhân kỷ niệm 1000 năm Thăng Long - Hà Nội, giáo sư Vũ Khiêu có cho rằng: “Để giàu sang một người có thể chỉ mất vài ba năm, nhưng để trở thành người có văn hoá có thể phải mất vài chục năm, có khi cả cuộc đời.”.

Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) bày tỏ quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

Đề số 2:

Nóng giận là bản năng, tĩnh lặng là bản lĩnh.

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) bày tỏ ý kiến của anh/chị về sự cần thiết phải biết kiểm soát cảm xúc đối với người trẻ.

2. Câu nghị luận xã hội có thể bàn luận vấn đề liên quan đến tuổi trẻ, viết bài phát biểu trong lễ phát động phong trào hoặc hoạt động xã hội, viết thư trao đổi công việc hoặc một vấn đề đáng quan tâm

2.1 Một số cách ra đề đối với kiểu bài bàn luận vấn đề liên quan đến tuổi trẻ

Đề số 1:

Trong cuộc sống ngày nay, người trẻ sẽ chọn sống hòa nhập hay sống hoà tan?

Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) bày tỏ quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

Đề số 2:

Cuộc sống ngày một khắc nghiệt, buộc mỗi người cần chuẩn bị những kiến thức và kỹ năng cần thiết để đối mặt.

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) bày tỏ suy nghĩ của anh/chị về vấn đề: người trẻ cần chuẩn bị những hành trang gì trước khi bước vào cuộc sống của một người trưởng

thành.

2.2 Một số cách ra đề đối với kiểu bài viết bài phát biểu trong lễ phát động phong trào hoặc hoạt động xã hội

Đề số 1:

Nếu được mời trao đổi trên một diễn đàn tuổi trẻ, bằng đoạn văn (khoảng 200 chữ) anh/chị hãy lý giải vì sao người trẻ cần phải giữ gìn và phát huy bản sắc văn hoá dân tộc.

Đề số 2:

Anh/chị hãy viết một bài phát biểu (khoảng 600 chữ) trong lễ phát động phong trào: “Người trẻ ứng xử văn minh trên mạng xã hội.”.

2.3. Một số cách ra đề đối với kiểu bài viết thư trao đổi công việc hoặc một vấn đề đáng quan tâm

Đề số 1:

Anh/chị hãy viết một bức thư ngắn (khoảng 200 chữ) gửi đến người trẻ về sự cần thiết phải sống là chính mình.

Đề số 2:

Anh/chị hãy đóng vai giáo viên chủ nhiệm viết một bức thư (khoảng 600 chữ) cổ vũ học sinh hãy nỗ lực hết mình để chinh phục ước mơ.

3. Nếu ngữ liệu phần đọc hiểu là văn bản nghị luận xã hội hoặc văn bản thông tin thì phần nghị luận xã hội viết đoạn văn (khoảng 200 chữ tương đương với $\frac{1}{2}$ đến $\frac{2}{3}$ mặt giấy thi), nếu phần

ngữ liệu đọc hiểu là văn bản văn học hoặc văn bản nghị luận văn học thì phần nghị luận xã hội yêu cầu viết bài văn (khoảng 600 chữ tương đương với 1,5 đến 2 mặt giấy thi)

II. PHÂN TÍCH ĐÁP ÁN

Đáp án đề minh hoạ 2025:

Nội dung	Điểm
<i>a. Xác định được yêu cầu của kiểu bài:</i> nghị luận xã hội	0,25
<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận:</i> khó khăn, thử thách đối với thể hệ trẻ.	0.5
<p><i>c. Đề xuất hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề của bài viết</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Xác định được các ý chính của bài viết - Sắp xếp được các ý hợp lý theo bố cục ba phần của bài văn nghị luận: <p>* Giới thiệu vấn đề nghị luận và nêu khái quát quan điểm của cá nhân về vấn đề.</p> <p>* Triển khai vấn đề nghị luận:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giải thích vấn đề nghị luận - Thể hiện quan điểm của người viết, có thể theo một số gợi ý sau: <p>+ Khó khăn, thử thách là điều kiện, cơ hội để tuổi trẻ hoàn thiện các kỹ năng và phát triển, trưởng thành.</p> <p>+ Vượt qua khó khăn, thử thách là thước đo để khẳng định năng lực, bản lĩnh của tuổi trẻ.</p> <p>+ Khó khăn, thử thách đem lại sự trải nghiệm phong phú, giảm bớt sự buồn tẻ, đơn điệu trong cuộc sống.</p>	1,0

<p>...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mở rộng, trao đổi với quan điểm trái chiều hoặc ý kiến khác để có cái nhìn toàn diện. - Khẳng định lại quan điểm cá nhân đã trình bày và rút ra bài học cho bản thân. 	
<p><i>d. Viết bài văn đảm bảo các yêu cầu sau:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Triển khai được ít nhất hai luận điểm để làm rõ quan điểm của cá nhân. - Lựa chọn được các thao tác lập luận, phương thức biểu đạt phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận. - Lập luận chặt chẽ, thuyết phục: lí lẽ xác đáng, bằng chứng tiêu biểu, phù hợp, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và bằng chứng. <p>Lưu ý: Học sinh có thể bày tỏ suy nghĩ, quan điểm riêng nhưng phải phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật.</p>	1,5
<p><i>đ. Diễn đạt</i></p> <p>Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản.</p>	0,25
<p><i>e. Sáng tạo</i></p> <p>Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.</p>	0,5

Chúng ta có thể hệ thống lại nội dung, yêu cầu cần đạt và mức điểm của từng phần như sau (việc hệ thống lại đáp án sẽ phần nào giúp học sinh có định hướng rõ ràng hơn trong quá trình ôn luyện):

1. Đối với kiểu bài nghị luận về một vấn đề liên quan đến tuổi trẻ

Kiểu bài nghị luận về một vấn đề liên quan đến tuổi trẻ là kiểu bài dùng lí lẽ, bằng chứng để bàn luận một vấn đề có liên quan đến tuổi trẻ, từ đó góp giúp người đọc nhận thức đúng đắn về vấn đề và có thái độ, hành động phù hợp với vấn đề đó.

Hệ thống nội dung	Yêu cầu	Điểm bài văn	Điểm đoạn văn
Hình thức và diễn đạt	<ul style="list-style-type: none"> - Đảm bảo đúng hình thức và dung lượng theo yêu cầu của đề bài (đoạn văn khoảng 200 chữ hoặc bài văn khoảng 600 chữ) - Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản. 	0,5	0,25
Phần mở	Giới thiệu luận đề, trình bày khái quát được quan điểm của người viết về vấn đề.	0,25	0,25
Giải thích được vấn đề cần nghị luận	<ul style="list-style-type: none"> - Đảm bảo giải thích đúng và đầy đủ. - Rút ra được vấn đề nghị luận. 	0,25	0,25
Bàn luận vấn đề cần đề nghị luận	<ul style="list-style-type: none"> - Đảm bảo triển khai vấn đề nghị luận một cách thuyết phục và phù hợp với chuẩn mực đạo đức cũng như pháp luật. - Có thể phân tích, trao đổi với những ý kiến khác để có cái nhìn toàn diện, khách quan về vấn đề. - Nêu được những đề xuất, giải pháp phù hợp để thực hiện hoặc giải quyết vấn đề nghị luận. 	1,75	0,5
Dẫn chứng	Đảm bảo dẫn chứng phải chính xác, phù hợp	0,5	0,25

	với vấn đề nghị luận.		
Kết bài	Khẳng định lại quan điểm của người viết về vấn đề; đề xuất tóm tắt giải pháp hoặc bài học phù hợp.	0,25	0,25
Sáng tạo	Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,5	0,25

2. Đối với kiểu bài viết thư trao đổi về một vấn đề đáng quan tâm

Kiểu bài viết thư trao đổi về một vấn đề đáng quan tâm là kiểu văn bản thư tín trong đó người viết thư trao đổi với người nhận thư về một vấn đề trong cuộc sống, đồng thời sử dụng lí lẽ, dẫn chứng để thuyết phục người đọc.

Hệ thống nội dung	Yêu cầu	Điểm bài văn	Điểm đoạn văn
Hình thức và diễn đạt	<ul style="list-style-type: none"> - Đảm bảo đúng hình thức của một bức thư và dung lượng theo yêu cầu của đề bài (đoạn văn khoảng 200 chữ hoặc bài văn khoảng 600 chữ) - Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản. 	0,5	0,25
Giới thiệu vấn đề cần trao đổi	<ul style="list-style-type: none"> - Nêu được địa điểm, thời gian viết thư, danh tính người nhận, lời chào mở đầu. - Giới thiệu được vấn đề cần trao đổi. 	0,25	0,25

Giải thích vấn đề cần trao đổi	Đảm bảo giải thích đúng và đầy đủ.	0,25	0,25
Bàn luận vấn đề cần trao đổi	<ul style="list-style-type: none"> - Lần lượt trình bày các nội dung cần trao đổi. - Đề xuất những cách thức giải quyết vấn đề. - Đảm bảo triển khai vấn đề cần trao đổi một cách thuyết phục và phù hợp với chuẩn mực đạo đức cũng như pháp luật. 	1,75	0,5
Dẫn chứng	Đưa ra các bằng chứng (nhân vật, sự việc, số liệu,...) chính xác, phù hợp để làm rõ cho nội dung thư.	0,5	0,25
Kết thúc	Nêu được lời chúc hoặc lời cảm ơn và nêu danh tính người viết thư.	0,25	0,25
Sáng tạo	Thể hiện suy nghĩ sâu sắc; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,5	0,25

3. Đối với kiểu bài viết thư trao đổi về công việc

Kiểu bài viết thư trao đổi về công việc là kiểu văn bản thư tín của cá nhân hay tổ chức dùng để trao đổi thông tin mà hai bên cùng quan tâm, cùng bàn bạc (bổ sung, chỉnh sửa, phương thức tiến hành,...) nhằm đạt được kết quả mong đợi.

Hệ thống nội dung	Yêu cầu	Điểm bài văn	Điểm đoạn văn
-------------------	---------	--------------	---------------

Hình thức và diễn đạt	<ul style="list-style-type: none"> - Đảm bảo đúng hình thức của một bức thư và dung lượng theo yêu cầu của đề bài (đoạn văn khoảng 200 chữ hoặc bài văn khoảng 600 chữ) - Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản. 	0,5	0,25
Phần mở đầu	Nêu được địa điểm, thời gian viết thư, danh tính người nhận, lời chào mở đầu.	0,25	0,25
Trình bày về mục đích và lý do viết thư	Trình bày ngắn gọn, rõ ràng mục đích cũng như lý do viết thư.	0,25	0,25
Bàn luận công việc cần trao đổi	<ul style="list-style-type: none"> - Lăn lượt trình bày các nội dung công việc cần trao đổi. - Nêu được phương án, cách thức hợp tác khả thi và hiệu quả. - Đảm bảo triển khai vấn đề cần trao đổi một cách thuyết phục và phù hợp với chuẩn mực đạo đức cũng như pháp luật. 	1,75	0,5
Dẫn chứng	Đưa ra các bằng chứng (nhân vật, sự việc, số liệu,...) chính xác, phù hợp để làm rõ cho nội dung thư.	0,5	0,25
Kết thúc	Nêu được lời chào kết thúc và nêu danh tính	0,25	0,25

	người viết thư.		
Sáng tạo	Thể hiện suy nghĩ sâu sắc; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,5	0,25

4. Đối với kiểu bài viết bài phát biểu trong lễ phát động một phong trào hoặc một hoạt động xã hội

Kiểu bài viết bài phát biểu trong lễ phát động một phong trào hoặc một hoạt động xã hội thuộc kiểu bài nghị luận, viết ra để đọc trong lễ phát động một phong trào hoặc một hoạt động xã hội nhằm mục đích thuyết phục, kêu gọi mọi người tích cực tham gia góp phần lan tỏa ý nghĩa cũng như thông điệp tích cực.

Hệ thống nội dung	Yêu cầu	Điểm bài văn	Điểm đoạn văn
Hình thức và diễn đạt	<ul style="list-style-type: none"> - Đảm bảo đúng hình thức của một bài phát biểu và dung lượng theo yêu cầu của đề bài (đoạn văn khoảng 200 chữ hoặc bài văn khoảng 600 chữ) - Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản. 	0,5	0,25
Phần mở đầu	<ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu phong trào/hoạt động xã hội cần phát động, hoàn cảnh đọc bài phát biểu. - Gửi lời chào và lời chúc sức khỏe đến người tham dự buổi lễ. 	0,25	0,25

Trình bày được nguồn gốc, lịch sử hình thành	Giới thiệu ngắn gọn về nguồn gốc và lịch sử hình thành của phong trào/hoạt động xã hội.	0,25	0,25
Nội dung chính của bài phát biểu	<ul style="list-style-type: none"> - Nêu được ý nghĩa, tầm quan trọng của phong trào/hoạt động xã hội. - Đưa ra lời kêu gọi tích cực tham gia và khích lệ, tin tưởng phong trào/hoạt động xã hội sẽ thành công tốt đẹp. - Đưa ra được những giải pháp, phương hướng hành động cụ thể, khả thi để tham gia phong trào một cách tích cực và hiệu quả. - Đảm bảo triển khai vấn đề một cách thuyết phục và phù hợp với chuẩn mực đạo đức cũng như pháp luật. 	1,75	0,5
Dẫn chứng	Đưa ra các bằng chứng (nhân vật, sự việc, số liệu,...) chính xác, phù hợp để làm rõ cho nội dung bài phát biểu.	0,5	0,25
Kết thúc	Nêu được lời chào, lời cảm ơn và lời chúc.	0,25	0,25
Sáng tạo	Thể hiện suy nghĩ sâu sắc; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,5	0,25

Nhìn chung, các kiểu bài chỉ khác nhau về mặt hình thức (bài văn nghị luận thông thường - bức thư - bài phát biểu) còn cốt lõi nội dung vẫn giống nhau, vẫn yêu cầu học sinh làm rõ vấn đề nghị luận.

B. KỸ NĂNG XỬ LÝ ĐỀ

Nhìn chung, các kiểu bài chỉ khác nhau về mặt hình thức (bài văn nghị luận xã hội thông thường - bức thư - bài phát biểu) còn cốt lõi nội dung vẫn giống nhau, vẫn yêu cầu học sinh làm rõ vấn đề nghị luận. Vì vậy, ở phần kỹ năng xử lý đề, tài liệu sẽ tập trung bóc tách và hướng dẫn học sinh cách triển khai một bài văn nghị luận xã hội thông thường.

I. PHẦN MỞ

Trước hết, chúng ta cần có một phần mở đúng và đủ trước khi muốn có một phần mở hay và độc đáo. Yêu cầu cơ bản của phần mở trong câu nghị luận xã hội bao gồm: dẫn dắt kết hợp với việc gợi mở vấn đề và nêu được nội dung phạm vi tư liệu hay còn gọi là luận đề. Trong quá trình viết phần mở cho câu nghị luận xã hội chúng ta cũng cần nêu khái lược được quan điểm của bản thân về vấn đề được đề cập tới.

Các bước để viết phần mở bài:

Bước 1: Đọc kỹ và phân tích xem đề yêu cầu bàn luận về vấn đề gì của của sống: Cách sống, cách ứng xử, thái độ sống, quan niệm sống,....

Bước 2: Lựa chọn một câu chuyện, một thông tin, một ý kiến, cách ứng xử... để dẫn dắt, gợi mở vấn đề. Khi lựa chọn cần phải đặt nó trong mối quan hệ tương đồng, gần gũi về mặt ý nghĩa hoặc có sự liên kết nhất định nào đó.

Bước 3: Dẫn dắt luận đề.

PHẦN MỞ	PHÂN TÍCH PHẦN MỞ
<p>Đề bài: Anh/chị hãy viết một bài văn (khoảng 600 chữ) bày tỏ quan điểm của mình về ý kiến: “Tự do không có văn hóa là thứ tự do hoang dã.” (Giản Tư Trung)</p> <p>Bước 1: Khi đọc kỹ đề, chúng ta có thể thấy đề đang yêu cầu bàn luận về mặt tiêu cực của vấn đề lối sống tự do không có văn hoá.</p> <p>Bước 2: Chúng ta sẽ lựa việc sự bùng nổ của cái Tôi cá nhân để dẫn dắt và gợi ra vấn đề cần</p>	

nghị luận vì sự bùng nổ cái Tôi có thể là một trong những nguyên nhân dẫn đến tự do không có văn hoá.

Bước 3: Dẫn dắt ý kiến của Giản Tư Trung vào phần mở.

<p>Tôi sống ở thế kỷ 21, thời đại mà cái Tôi cá nhân đang bùng nổ và trỗi dậy đến cực độ. Thật mừng thay vì điều đó, nhưng cũng đáng lo ngại làm sao khi cái Tôi thường đi kèm với khao khát được tự do, thoát khỏi những khuôn khổ ấy đang có nguy cơ phá vỡ những chuẩn mực đạo đức cơ bản, khiến cái “bản thể” đang gần với cái “bản năng” hơn bao giờ hết! Phải chăng vì thế mà Giản Tư Trung đã cho rằng: “Tự do không có văn hóa là thứ tự do hoang dã.”?</p>	<p>ĐƯA DẪN DẮT</p>	<p>Tôi sống ở thế kỷ 21, thời đại mà cái Tôi cá nhân đang bùng nổ và trỗi dậy đến cực độ</p>
	<p>GỢI VẤN ĐỀ</p>	<p>Thật mừng thay vì điều đó, nhưng cũng đáng lo ngại làm sao khi cái Tôi thường đi kèm với khao khát được tự do, thoát khỏi những khuôn khổ ấy đang có nguy cơ phá vỡ những chuẩn mực đạo đức cơ bản, khiến cái “bản thể” đang gần với cái “bản năng” hơn bao giờ hết!</p>
	<p>DẪN LUẬN ĐỀ</p>	<p>Phải chăng vì thế mà Giản Tư Trung đã cho rằng: “Tự do không có văn hóa là thứ tự do hoang dã.”?</p>

Đề bài: Anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) để trả lời câu hỏi: Phải chăng, xã hội càng hiện đại thì con người càng muốn tìm kiếm lòng trắc ẩn thực sự?

Bước 1: Khi đọc kỹ đề, chúng ta có thể thấy đề đang yêu cầu bàn luận về việc con người trong xã hội văn minh tìm kiếm lòng trắc ẩn thực sự.

Bước 2: Chúng ta sẽ lựa chọn thành ngữ “Walk A Mile In My Shoes - hãy đi một dặm trường trong đôi giày của tôi” để dẫn dắt và gợi ra vấn đề cần nghị luận vì thành ngữ này được lấy làm tên gọi của nhiều chiến dịch, dự án liên quan đến tình yêu thương, sự cảm thông cũng

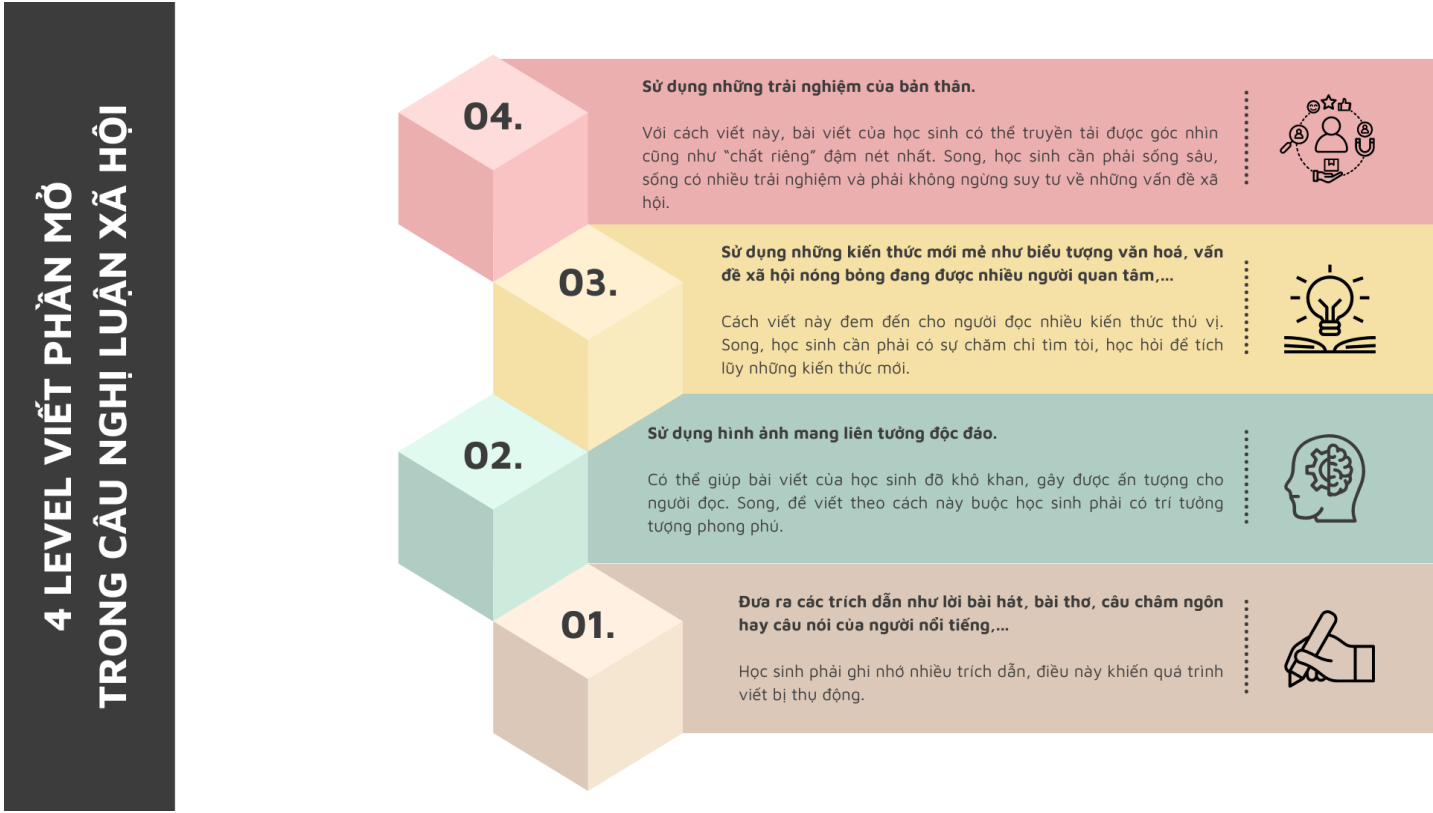
như thấu hiểu..

Bước 3: Dẫn dắt ý kiến vào phần mở.

<p>Walk A Mile In My Shoes - hãy đi một dặm trường trong đôi giày của tôi. Đây là một thành ngữ ẩn dụ cho việc hãy đặt bản thân vào hoàn cảnh của người khác, và nó cũng đã được lấy</p>	<p>ĐƯA DẪN DẮT</p>	<p>Walk A Mile In My Shoes - hãy đi một dặm trường trong đôi giày của tôi. Đây là một thành ngữ ẩn dụ cho việc hãy đặt bản thân vào hoàn cảnh của người khác</p>
<p>làm tên gọi cho bộ sưu tập của Christian Louboutin - một nhà thiết kế thời trang nổi tiếng nhằm mục đích kêu gọi lòng trắc ẩn, ngừng phân biệt chủng tộc, hỗ trợ cho các đối tượng khó khăn cần giúp đỡ. Song, không chỉ có bộ sưu tập ấy, thành ngữ Walk A Mile In My Shoes còn trở</p>	<p>GỢI VẤN ĐỀ</p>	<p>và nó cũng đã được lấy làm tên gọi cho bộ sưu tập của Christian Louboutin - một nhà thiết kế thời trang nổi tiếng nhằm mục đích kêu gọi lòng trắc ẩn, ngừng phân biệt chủng tộc, hỗ trợ cho các đối tượng khó khăn cần giúp đỡ. Song, không chỉ có bộ sưu tập ấy, thành ngữ Walk A Mile In My Shoes còn trở thành tên gọi của vô số dự án trên toàn thế giới</p>
<p>thành tên gọi của vô số dự án trên toàn thế giới cũng như khiến chúng ta nhớ về nỗi băn khoăn luôn thường trực: Phải chăng, xã hội càng văn minh, hiện đại thì con người càng muốn tìm kiếm lòng trắc ẩn thực sự?</p>	<p>DẪN LUẬN ĐỀ</p>	<p>khiến chúng ta nhớ về nỗi băn khoăn luôn thường trực: Phải chăng, xã hội càng văn minh, hiện đại thì con người càng muốn tìm kiếm lòng trắc ẩn thực sự?</p>

Sau khi đã có cho mình một phần mở đúng thì chúng ta cần tiếp tục hướng tới một mở phần mở hay và độc đáo bằng cách đưa những liên tưởng khác lạ, những kiến thức cũng như

cách hành văn mới mẻ mang chất riêng của người viết. Dưới đây là 4 level mà chúng ta có thể áp dụng cho phần mở:

Ví dụ:

LEVEL	ĐỀ BÀI	PHẦN MỞ
1	<p>“Có một gã khổng lồ đang say ngủ trong mỗi con người. Khi gã khổng lồ thức giấc, những phép màu sẽ xảy ra.” (Frederick Faust)</p> <p>Hãy viết một bài văn (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên?</p>	<p>Nhà thơ Isa có đôi vần thơ làm tôi nhớ mãi chẳng thể nào quên:</p> <p>“Chậm rì chậm rì Kìa con ốc nhỏ Leo đỉnh Fuji..”</p> <p>Chặng đường mà con ốc nhỏ phải leo khiến người đọc liên tưởng tới cuộc đời của mỗi con người. Cuộc hành trình của con ốc trong bài thơ</p>

		<p>trên là một cuộc hành trình không tưởng, cũng như chặng đường đời của con người còn nhiều lắm những chông gai. Tuy nhiên, con đường lên đỉnh Fuji đâu khó leo tới mức nào, đường đời dù có khó khăn gian khổ ra sao, con người cũng sẽ vượt qua được. Bởi lẽ gì? Phải chăng như Frederick Faust đã từng nói: “Có một gã khổng lồ đang say ngủ trong mỗi con người. Khi gã khổng lồ đó thức giấc, những phép màu sẽ xảy ra”, nâng bước con người đi qua những giông tố của biển đời mênh mông để đặt chân tới đỉnh cao của thành công, danh vọng và niềm hạnh phúc.</p>
2	<p>Anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về sự tầm quan trọng của ước mơ đối với thế hệ trẻ.</p>	<p>Như con thuyền không có bánh lái, con người không có ước mơ sẽ trôi lững lờ cho đến khi lạc lối giữa biển khơi xa vắng, điều đó đã khiến tôi nhận ra tầm quan trọng của ước mơ đối với thế hệ trẻ.</p>
3	<p>Có ý kiến cho rằng: “Không ai muốn chết. Nhưng cái chết là tác nhân thay đổi cuộc sống, là loại bỏ cái cũ để mở đường cho cái mới.”.</p> <p>Anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến trên.</p>	<p>Trong truyền thống phương Tây, đại bàng là một loài chim có quá trình lột xác đầy đau đớn và mang những khả năng ngoại biệt, vượt trên những giới hạn ở cõi trần. Khi đã đến một độ tuổi nhất định, đại bàng sẽ phải phơi mình dưới ánh nắng mặt trời cũng như lặn mình xuống dòng nước trong xanh. Dầu điều ấy không làm đại bàng trở nên bất tử nhưng sẽ giúp nó tái sinh một cuộc đời mới. Và chính quá trình tái</p>

		sinh đầy đau đớn như chết đi sống lại của sứ giả bầu trời đã làm ta trăn trở về ý kiến: “Không ai muốn chết. Nhưng cái chết là tác nhân thay đổi cuộc sống, là loại bỏ cái cũ để mở đường cho cái mới.”.
4	<p>“Nghiêng tai nghe lại cuộc đời.” (Trịnh Công Sơn)</p> <p>Anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến trên.</p>	<p>Rảo bước trên con phố, tôi đã bắt gặp không ít những con người bên một quán cà phê ở vệ đường với ánh mắt thất thần và khư khư trong tay là chiếc smartphone. Cả người họ bất động, chỉ duy có cái tay là cử động, là bấm, là lướt. Nhìn thấy vậy, tôi chợt tự vấn lòng: “Liệu rằng, con người hiện đại ngày nay có còn thời gian để “Nghiêng tai nghe lại cuộc đời.” (Trịnh Công Sơn)?”</p>

II. PHẦN THÂN

Trước hết, ta tạm chia thành hai dạng đề chính, đó là dạng đề nổi và dạng đề chìm:

Dạng đề	Ví dụ	Đặc điểm
Chìm	Anh/chị hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến: “hãy sống như đoá hướng dương, luôn hướng về phía mặt trời.”.	Vấn đề nghị luận được rút ra từ một câu nhận định (một câu nói, câu thơ, lời bài hát, châm ngôn,...) hoặc phạm vi bàn luận của vấn đề không được cụ thể hoá.
Nổi	Anh/chị hãy viết bài văn nghị luận	Vấn đề nghị luận được nhắc tới trực

	(khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về tầm quan trọng của tinh thần lạc quan.	tiếp hoặc phạm vi bàn luận của vấn đề được cụ thể hoá (là một khía cạnh của vấn đề nghị luận).
--	--	--

1. Giải thích

Đối với phần giải thích, học sinh giải thích những từ ngữ, hình ảnh quan trọng và chốt vấn lại đề nghị luận. Đối với dạng đề nổi, vấn đề nghị luận đã được xác định sẵn, học sinh chỉ cần giải thích đúng và đầy đủ khái niệm của vấn đề nghị luận. Đối với dạng đề chìm, học sinh cần giải thích từng vế hoặc từng từ, cụm từ quan trọng, giải thích cả nghĩa đen lẫn nghĩa bóng và từ đó rút ra vấn đề nghị luận.

Ví dụ 1:

<p>Đề bài: Có ý kiến cho rằng: “Khi bạn đánh giá thấp điều mình làm, thế giới sẽ đánh giá thấp con người bạn.” (Oprah Winfrey)</p> <p>Anh/chị hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến trên.</p>	
<p>Tạo hoá ban cho ta một đôi bàn tay biết lao động chăm chỉ, một trái tim yêu thương đến vô bờ, một khối óc tràn trề trí tuệ, và đặc biệt: một giá trị riêng biệt không trộn lẫn. Nhưng theo thời gian, con người lại khước từ đặc ân ấy để bắt đầu dấn thân vào hành trình “tự đánh giá thấp điều mình làm” - là khi ta không dám khẳng định giá trị của mình, đó chẳng khác nào việc ta đã hạ bệ sự tự tin cũng như mọi nỗ lực của bản thân^[1]. Khi ấy, chắc chắn “thế giới sẽ đánh giá thấp con người bạn”, nghĩa là giá trị của ta dường như đã bị đào thải và nó chỉ còn là một con số không tròn trĩnh^[1]. Từ đó, có thể thấy, ý kiến của Oprah Winfrey đã</p>	<p>[1]: giải thích từng vế</p>

khẳng định: con người không nên hạ thấp giá trị của bản thân mà hãy trân trọng nó ^[2] .	[2]: rút ra vấn đề nghị luận
--	-------------------------------------

Ví dụ 2:

<p>Đề bài: “Những con người thông thái thực sự cũng tựa như những bông lúa: khi còn lép, chúng vươn cao đầu lên đầy kiêu ngạo; nhưng khi hạt đã đầy và chắc, chúng bắt đầu khiêm nhường cúi đầu xuống.” (Montexkio)</p> <p>Anh/chị hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến trên.</p>	
<p>Câu nói của Montexkio là một sự so sánh độc đáo giữa đạo lý sống của con người với quá trình phát triển của hình ảnh bông lúa. Khi những bông lúa non mới trở vẫn còn lép và rỗng, chúng thường vươn cao cành lên để đón nhận trọn vẹn những tinh túy của thiên nhiên như ánh sáng, nước, khí hậu để có thể nảy nở. Sau một thời gian, khi hạt lúa đã đầy và chắc, chúng lại trĩu cành hạ mình xuống, để có thể nhìn lại những thành quả mà mình đã tạo ra, từ tốn và chậm rãi. Mượn hình ảnh ẩn dụ ấy, câu nói của ông đã thể hiện rõ nét những tương đồng trong lối sống của con người khi đã từng trải và lớn dần lên theo năm tháng. Lúc còn trẻ, bông bột và thiếu kinh nghiệm, con người ta thường sôi nổi, nhiệt tình, tự tin và quyết tâm để có thể khẳng định bản thân mình trước mọi người nhưng vẫn chưa đủ hiểu biết nên còn huênh hoang và tự phụ. Còn khi đã trải qua nhiều năm, lúc bản thân đã từng trải và thăng trầm, họ thường cúi đầu khiêm tốn để lắng nghe và thấu hiểu giá trị cuộc sống, như một cách tự nhìn lại bản thân, không còn kiêu căng, tự phụ và có cái nhìn</p>	<p>[1]: giải thích nghĩa đen và nghĩa bóng</p>

phiến diện về mình. Chính những đổi thay lớn lao đó đã góp phần làm cho một con người trở nên “thông thái”^[1]. Như vậy, khi ghép các ngữ nghĩa trên thành một câu hoàn chỉnh, ta có thể hiểu được bài học cuộc sống mà Montexkio đã gửi gắm vào đây^[2].

[2]: rút ra vấn đề nghị luận

Các bước giải thích:

Bước 1: Xác định các từ ngữ, hình ảnh, hoặc vế câu đáng chú ý.

Bước 2: Xác định từ khóa quan trọng. (Tips: học sinh có thể thử bỏ một từ mà bản thân chưa chắc chắn nó có phải là từ khóa hay không khỏi câu nhận định, nếu không hiểu được đại khái nghĩa đen ban đầu của câu nhận định thì khả năng cao đó là từ khóa cần xác định)

Bước 3: Giải thích đại khái nghĩa đen và nghĩa bóng của các từ khóa (chú ý đến những từ nối hoặc quan hệ từ để nắm bắt mối quan hệ giữa các từ khóa), thực chất ở bước này là việc học sinh đi trả lời các câu hỏi: Là gì? Như thế nào? Ngụ ý gì?

Bước 4: Rút ra vấn đề nghị luận.

Ví dụ:

Đề bài: Có ý kiến cho rằng: “Cuộc đời của tôi và bạn là con thuyền vượt qua bao sóng gió. Chúng ta hãy vừa là thuyền trưởng, vừa là hoa tiêu.”.

Hãy viết một bài văn (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

Hướng dẫn giải thích:

Bước 1: Xác định các từ ngữ, hình ảnh, hoặc vế câu đáng chú ý

“cuộc đời”; “tôi và bạn”; “con thuyền”; “sóng gió”, “vượt qua bao sóng gió”; “chúng ta”; “thuyền trưởng”, “hoa tiêu”, “vừa là thuyền trưởng vừa là hoa tiêu”.

Bước 2: Xác định từ khóa quan trọng

Thử bỏ đi các từ ngữ, hình ảnh hoặc vế câu đáng chú ý vừa xác định ở phần trên:

- Nếu bỏ “cuộc đời”, câu nhận định sẽ thành: “Tôi và bạn là con thuyền vượt qua bao sóng gió. Chúng ta hãy vừa là thuyền trưởng, vừa là hoa tiêu” ➡ Vẫn hiểu được đại khái nghĩa đen ban đầu của câu nhận định.
- Nếu bỏ “tôi và bạn”, câu nhận định sẽ thành: “Cuộc đời là con thuyền vượt qua bao sóng gió. Chúng ta hãy vừa là thuyền trưởng, vừa là hoa tiêu” ➡ Vẫn hiểu được đại khái nghĩa đen ban đầu của câu nhận định.
- Nếu bỏ “con thuyền”, câu nhận định sẽ thành: “Cuộc đời tôi và bạn vượt qua bao sóng gió. Chúng ta hãy vừa là thuyền trưởng, vừa là hoa tiêu” ➡ Vẫn hiểu được đại khái nghĩa đen ban đầu của câu nhận định.
- Nếu bỏ “sóng gió” và “vượt qua bao sóng gió”, câu nhận định sẽ thành: “Cuộc đời tôi và bạn là con thuyền. Chúng ta hãy vừa là thuyền trưởng, vừa là hoa tiêu” ➡ Không hiểu được đại khái nghĩa đen ban đầu của câu nhận định.
- Nếu bỏ “chúng ta”, câu nhận định sẽ thành: “Cuộc đời của tôi và bạn là con thuyền vượt

qua bao sóng gió, vừa là thuyền trưởng, vừa là hoa tiêu” ➡ Vẫn hiểu được đại khái nghĩa đen ban đầu của câu nhận định.

- Nếu bỏ “thuyền trưởng”, “hoa tiêu” và “vừa là thuyền trưởng vừa là hoa tiêu”, câu nhận định sẽ thành: “Cuộc đời của tôi và bạn là con thuyền vượt qua bao sóng gió” ➡ Không hiểu được đại khái nghĩa đen ban đầu của câu nhận định.

➡ Xác định được từ khóa quan trọng: “bao sóng gió”, “vượt qua bao sóng gió”; “thuyền trưởng”, “hoa tiêu”, “vừa là thuyền trưởng vừa là hoa tiêu”.

Bước 3: Giải thích đại khái nghĩa đen và nghĩa bóng của các từ khóa quan trọng vừa tìm được

- “bao sóng gió”: sự khắc nghiệt của thời tiết trên biển ➡ nó ẩn dụ cho vô vàn gian nan, thử thách, cũng như khó khăn đã, đang và sẽ xảy ra với con người trong cuộc sống.

- “cuộc đời chúng ta là con thuyền vượt qua bao sóng gió”: cuộc đời chúng ta là một hành trình với vô vàn khó khăn.

- “thuyền trưởng”: là người chỉ huy con thuyền ➡ ta phải có sự điềm tĩnh, tự tin và quyết đoán trong mọi quyết định.

- “hoa tiêu”: là người xác định hướng đi của con thuyền ➡ ta phải có sự quan sát tinh tế, cẩn thận và tỉnh táo để định hướng cuộc đời.

- “chúng ta vừa là thuyền trưởng vừa là hoa tiêu”: phải có sự phối hợp chặt chẽ giữa hoa tiêu và thuyền trưởng mới giúp con thuyền cập bến thành công ➡ ta phải vừa là người định hướng, vừa phải là người đưa ra quyết định.

Với yêu cầu viết đoạn văn khoảng 200 chữ và bài văn khoảng 600 chữ, học sinh không nhất thiết phải giải thích tất cả những từ khóa quan trọng vừa tìm được, chúng ta nên khéo léo chọn lọc những từ khóa ưu tiên để giải thích để tránh tốn quá nhiều dung lượng cho phần giải thích. Ví dụ, với phần từ khóa quan trọng vừa tìm được ở phía trên, học sinh có thể lựa chọn chỉ giải thích “cuộc đời chúng ta là con thuyền vượt qua bao sóng gió” nghĩa là gì?, và “chúng ta vừa là thuyền trưởng vừa là hoa tiêu” nghĩa là gì? Song, học sinh vẫn nên tạo cho

mình thói quen bóc tách và giải thích như trên để có thể xác định đúng và trúng vấn đề nghị luận.

Bước 4: Rút ra vấn đề nghị luận

Cuộc sống luôn có những khó khăn, để chinh phục nó ta cần làm chủ cuộc đời, vừa là người định hướng vừa là người quyết định lựa chọn của bản thân.

Các cách giải thích:

Cách 1: Sử dụng từ đồng nghĩa

Ví dụ: Mục tiêu là điều con người hướng tới, mong muốn đạt được một thứ gì đó bằng chính năng lực và quyết tâm của mình.

Cách 2: Sử dụng từ trái nghĩa

Ví dụ: Sống tự lập là khi bạn không còn phụ thuộc hay ỉ lại vào sự giúp đỡ của người khác.

Cách 3: Sử dụng trích dẫn

Ví dụ: Nói như Macxim Gorki, lí tưởng “là suối nguồn của lịch sử, cái nôi của trí tuệ, cờ chiến của xung phong, kiếm sắt để chặt gai”.

2. Bàn luận

Ở phần bàn luận, học sinh cần xây dựng hệ thống lập luận chặt chẽ, mạch lạc trong toàn bài để làm sáng tỏ yêu cầu của đề. Đó là sự liên kết logic giữa các luận điểm được hình thành bởi hệ thống luận cứ, luận cứ lại được cấu thành từ những lí lẽ xác đáng và dẫn chứng tiêu biểu.

Ví dụ:

Đề bài: Anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về kỹ năng giao tiếp đối với thế hệ trẻ.

<p>Kỹ năng giao tiếp, truyền đạt cũng là một dạng quyền lực^[1]. Những người vận dụng hiệu quả công cụ giao tiếp có thể thay đổi trải nghiệm của chính họ về thế giới và trải nghiệm của thế giới về họ. Mọi hành vi và cảm xúc đều có nguồn gốc từ việc giao tiếp. Người có thể tác động đến suy nghĩ, cảm xúc và hành động của đám đông chính là người biết cách sử dụng công cụ quyền năng này^[2]. Hãy nghĩ về những người có khả năng làm thay đổi thế giới, như mục sư Martin Luther King, thủ tướng Anh Winston Churchill, Mahatma Gandhi,... kể cả Hitler. Những nhân vật này đều có chung một đặc điểm: họ đều là bậc thầy giao tiếp. Họ có khả năng truyền đạt tầm nhìn, ước mơ của mình – cho dù đó là việc đưa con người vào không gian hay là việc lập nên chế độ Quốc xã đầy thù hận – cho người khác một cách thích hợp nhằm tác động đến cách suy nghĩ và hành động của đám đông. Thông qua năng lực giao tiếp, họ đã thay đổi cả thế giới^[3].</p> <p>(Trích “Đánh thức năng lực vô hạn”, Anthony Robbins, NXB Tổng hợp thành phố Hồ Chí Minh, 2018)</p>	<p>[1] Xác định luận điểm</p> <p>[2] Hệ thống lí lẽ</p> <p>[3]: Dẫn chứng</p>
---	--

Ví dụ 2:

<p>Đề bài: Anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về những biện pháp để bản thân biết cách thấu cảm với những người xung quanh.</p> <p>Với hình thức là một đoạn văn có dung lượng chỉ khoảng 200 chữ, học sinh cần triển khai hệ thống lập luận của mình một cách khéo léo, đi đúng trọng tâm, tránh dài dòng lan man. Ví dụ với đề bài trên, chúng ta thấy rằng, đề bài chỉ yêu cầu trình bày một khía cạnh của vấn đề, đó là những biện pháp để bản thân biết cách thấu cảm với những người xung quanh, vậy nên ở phần bàn luận, chúng ta chỉ cần xoáy sâu vào vấn đề cần giải quyết, đó là chỉ ra những biện pháp là được.</p>

<p>Trong những tháng ngày lặng nhìn cuộc sống, tôi bỗng nhận ra rằng thấu cảm là tặng phẩm lớn nhất mà tạo hoá ban cho con người, do đó chúng ta cần có những biện pháp để bản thân biết cách thấu cảm với những người xung quanh^[1]. Thấu cảm là sự kết hợp của thấu hiểu và cảm thông, là đặt mình vào dòng chảy suy nghĩ cũng như hành động của người khác^[2]. Trước hết, để thấu cảm với những người xung quanh, chúng ta cần trang bị cho mình sự tôn trọng cũng như kiên nhẫn để lắng nghe câu chuyện của đối phương, bởi lẽ, có như vậy họ mới thật sự tin tưởng và cảm thấy an toàn để trao cho bạn cơ hội khám phá những tầng sâu tâm hồn. Đồng thời, ta cũng cần học cách chia sẻ nhiều hơn với đối phương, vì sợi dây liên kết mang tên thấu cảm chỉ được bện thành và kết chặt khi có sự mở lòng đến từ cả hai phía. Bên cạnh đó, bản thân mỗi người phải gạt đi định kiến nhằm giúp trái tim của mình có thể chung nhịp đập với trái tim của những người xung quanh. Cuối cùng, ta còn cần trải nghiệm nhiều và học cách sống sâu sắc, bởi sự thấu cảm không chỉ dừng lại ở việc đặt mình vào người khác mà ta còn định hướng, đưa ra cho họ những lời khuyên đúng đắn, phù hợp^[3]. Ta từng biết đến “Thầy cô chúng tôi đã thay đổi” - một chương trình truyền hình đã giúp nhiều thầy cô không còn khoanh tay trước ngực, cũng như chẳng còn những gương mặt cau có khi đến lớp vì chẳng thể thấu cảm được học sinh chỉ bằng một số nhiệm vụ đơn giản như luôn tươi cười khi đến lớp, chủ động chia sẻ và mở lòng đón nhận câu chuyện của các cô cậu học trò,...^[4] Tuy nhiên, bên cạnh nỗ lực kiến tạo một xã hội tràn ngập hương thơm tỏa ra từ bông hoa thấu cảm, vẫn còn một số người nghĩ rằng sống tốt cho bản thân là đủ rồi và coi thấu cảm người khác là điều vô nghĩa^[5]. Song, cũng có những người vì mãi mê</p>	<p>[1]: giới thiệu được vấn đề cần nghị luận</p> <p>[2]: giải thích được vấn đề cần nghị luận</p> <p>[3]: giải quyết vấn đề</p> <p>[4]: dẫn chứng</p>
--	---

<p>với việc thấu cảm người khác mà quên đi thấu cảm chính mình^[6]. Là một gen Z - thế hệ của những khủng hoảng, vì vậy bản thân tôi nhận thức rõ được tầm quan trọng của việc thấu cảm và không ngừng tích cực lan toả những giá trị của thấu cảm đến với những người xung quanh cũng như học cách lắng nghe, yêu thương cũng như đặt mình vào người khác để thấu hiểu họ hơn^[7]. Bạn biết không, thấu cảm sẽ sản sinh cho nhân loại một lượng kháng thể đặc biệt giúp chống lại sự khô héo của trái tim, vậy tại sao ta cứ mãi quanh quẩn với những điều vị kỷ để nhip đập con tim dần yếu ớt?^[8]</p>	<p>[5]: phản đề</p> <p>[6]: phản biện</p> <p>[7]: liên hệ bản thân, rút ra bài học</p> <p>[8]: khẳng định lại vấn đề nghị luận</p>
---	--

Khi viết nghị luận xã hội, chúng ta có thể rút ra hệ thống luận điểm ở phần bàn luận như sau:

HỆ THỐNG LUẬN ĐIỂM	VÍ DỤ
<p>Anh/chị hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của bản thân về ảnh hưởng của những định kiến trong xã hội.</p>	
<p>Các luận điểm làm rõ vấn đề nghị luận (làm rõ bằng cơ sở của khoa học, bằng tâm lý chung hoặc những lẽ thường đã trở thành chân lý)</p>	<p>- Luận điểm 1: định kiến trong xã hội xuất hiện với những dạng thức nào? nguyên nhân cho sự xuất hiện đấy là gì?</p> <p>+ Các dạng thức của định kiến: định kiến chủng tộc, định kiến giới tính, định kiến vùng miền, định kiến tôn giáo,...</p> <p>+ Nguyên nhân: do tiếp nhận những thông tin sai lệch; do sự di truyền định kiến qua các thế hệ; do những quy chuẩn văn hoá trong một cộng</p>

đồng; do sự khái quát hoá từ những trải nghiệm cá nhân tiêu cực;...

- Luận điểm 2: nếu chúng ta bị chi phối bởi những định kiến của bản thân thì sẽ như thế nào?

+ Định kiến có thể khiến con người mất đi khả năng nhìn nhận thực tế đủ chính xác.

+ Khi ta có định kiến về chính bản thân mình, chúng ta sẽ tự giới hạn mình lại, không dám vượt qua “vùng an toàn” – những thói quen mòn cũ, để khám phá cuộc sống và khám phá năng lực của mình.

+ Nếu ta có định kiến về người khác, ta có thể không thấy được những điều tốt đẹp của họ và điều đó có thể sẽ khiến ta không có cách cư xử tốt và đúng mực.

+ Dẫn chứng.

- Luận điểm 3: nếu chúng ta bị điều khiển bởi định kiến của những người khác sẽ như thế nào?

+ Nhắm mắt tin theo những định kiến của người khác rất dễ khiến ta mất đi cách nhìn nhận của riêng mình, khó có thể đưa ra ý kiến đúng đắn, có thể làm nảy sinh các mâu thuẫn không đáng có với những người xung quanh.

+ Bị định kiến của người khác chi phối ta sẽ không dám sống thật với bản thân mình.

	+ Dẫn chứng.
<p>Các luận điểm nêu ra những biểu hiện tiêu cực hoặc những ý kiến trái chiều (đặt vấn đề nghị luận trong mối quan hệ với thời đại để xem có vấn đề gì trái chiều so với vấn đề bàn luận hay không).</p> <p>- Luận cứ 1: phản đề (những biểu hiện đối nghịch với vấn đề nghị luận).</p> <p>- Luận cứ 2: phản biện (đặt vấn đề trong các mối quan hệ khác nhau để nhìn vấn đề một cách khách quan, đa chiều).</p>	<p>- Luận điểm 4: liệu rằng những định kiến có đem đến những ảnh hưởng tích cực hay không?</p> <p>+ Định kiến đôi khi xuất hiện như một cơ chế tự vệ của con người trước những điều chưa biết.</p> <p>+ Định kiến giúp các nhóm xã hội duy trì cũng như bảo vệ những bản sắc văn hóa qua nhiều thế hệ trong một môi trường đa văn hoá và có nhiều nguy cơ bị đồng hoá.</p> <p>+ Định kiến cũng có thể là động lực để mỗi cá nhân ngày một hoàn thiện bản thân.</p>

Trong quá trình triển khai các luận điểm làm rõ vấn đề nghị luận, học sinh nên đa dạng đối tượng ở các luận điểm.

Ví dụ:

VẤN ĐỀ NGHỊ LUẬN	HỆ THỐNG LUẬN ĐIỂM
Tầm quan trọng của sự công bằng	<p>Trước hết, <i>khi chúng ta đối xử công tâm với chính mình</i> sẽ giúp mỗi người ngừng so sánh bản thân với người khác cũng như không phủ nhận giá trị do mình tạo ra. Bên cạnh đó, <i>nếu sự công bằng hiện hữu trong mỗi mái ấm gia đình</i>, mỗi thành viên sẽ được sống trong một bầu không khí thoải mái, từ đó góp phần áp ủ nên những mầm nhân cách sống đúng đắn. Không chỉ vậy,</p>

	<p><i>nhờ có công tâm, những người yếu thế</i> tìm được tiếng nói, quyền lợi và cơ hội phát huy năng lực cho riêng mình, giúp họ ngày một tự tin cũng như khẳng định giá trị bản thân. Cuối cùng, nếu không có sự công bằng thì những bất công sẽ là mầm mống cho những những bất mãn giữa từng cá nhân, gây nên vô vàn cảm xúc và hành vi tiêu cực làm <i>giảm chất lượng đời sống, đi tới suy thoái xã hội.</i></p>
--	---

Cách rèn luyện tư duy phản biện

Tư duy phản biện là nghệ thuật phân tích và đánh giá tư duy một vấn đề với định hướng cải thiện nó. Về bản chất, tư duy phản biện đòi hỏi con người chúng ta phải kích hoạt khả năng quan sát, tìm tòi, phân tích và đánh giá để đưa ra những quan điểm mới có tính nhất quán và logic. Tư duy phản biện giúp chúng ta vượt thoát khỏi lối suy nghĩ theo khuôn mẫu; cởi bỏ những định kiến; kích thích khả năng sáng tạo; tránh tình trạng nhiễu loạn thông tin, chạy theo dư luận.

Ví dụ về vấn đề phát triển AI và công nghệ sinh học: Rõ ràng, sự tiến bộ trong công nghệ sinh học và sự trỗi dậy của AI đang đưa nhân loại đến đỉnh cao của sự phát triển. Nhưng nếu chúng ta sử dụng tư duy phản biện có thể nhận ra những vấn đề sau:

- Theo như nghiên cứu, đến năm 2100, 1% những người giàu nhất không chỉ sở hữu phần lớn tài sản của nhân loại mà cả phần lớn sắc đẹp, sự sáng tạo và sức khỏe của thế giới. Chính vì vậy, giới siêu giàu với khối tài sản kếch xù của họ có thể mua được địa vị và thậm chí là cả sự sống. Đối diện với sự phát triển vượt bậc của công nghệ sinh học cũng như trí tuệ nhân tạo sẽ khiến mức sống của con người ngày một đắt đỏ từ đó những gì tốt nhất, ưu việt nhất chỉ tập trung ở những người giàu và điều này vô hình chung làm nhân loại đứng trước nguy cơ phân tầng sinh học.
- Phân tầng sinh học sẽ để lại hậu quả gì? Trong tương lai, sức khỏe, giáo dục và phúc lợi của

nhân loại sẽ phụ thuộc vào lòng tốt của giới siêu giàu. Nhưng theo thời gian, thứ đắt giá hơn cả chính là lòng tốt. Nếu trái đất xảy ra khủng hoảng như thảm họa khí hậu, dịch bệnh lạ,... thì việc “đẩy đám người thừa” xuống vực thẳm sẽ là điều dễ dàng và tất yếu.

Vậy làm thế nào để có tư duy phản biện?

- Luôn hoài nghi về tính đúng đắn của vấn đề nghị luận.
- Luôn nhìn nhận vấn đề từ nhiều khía cạnh bởi vấn đề nghị luận luôn tồn tại trong mối quan hệ biện chứng và tính đa dạng phong phú sinh động.
- Lấy khách quan và khoa học làm nguyên tắc chủ đạo, tránh áp đặt cái nhìn chủ quan, bị tình cảm chi phối.

Ví dụ: Đa phần chúng ta đều mặc định “con người phải kiên trì mới thành công”, nhưng liệu rằng cứ cầm đầu theo đuổi một thứ là sẽ đem lại kết quả tốt? Nỗ lực thôi chưa đủ, con người cần có sự nhạy bén, thông thái và dũng cảm để biết dừng đúng lúc. Và hãy nhớ rằng: Bạn đâu cần tốn nhiều sức để đuổi theo một con ngựa trong khi bạn có thể chăm tưới những đồng cỏ xanh mướt để cả đàn tuần mã ghé thăm. Và việc của bạn bây giờ chỉ cần lựa chọn chú ngựa mình thích...

Một số tips đưa tư duy phản biện vào bài nghị luận xã hội:

Nếu quá đề cao vấn đề nghị luận thì sao?

Ví dụ về vấn đề nghị luận là sự cần thiết phải phát triển công nghệ: Nhân loại khi quá đề cao phát triển công nghệ đã vô hình chung tự đẩy bản thân đến “hành trình vật hoá” chính mình.

Vấn đề nghị luận nếu hiểu sai thì sao?

Ví dụ về vấn đề nghị luận là lòng dũng cảm: Chúng ta vẫn thường mặc định liều lĩnh cũng là một loại dũng cảm mà ta đâu biết rằng “Có lằn ranh mỏng giữa can đảm và ngu xuẩn. Thật tiếc nó không phải hàng rào.” (Khuyết danh).

Vấn đề nghị luận nếu được đặt trong một hoàn cảnh/đối tượng/góc nhìn cụ thể khác thì sao?

Ví dụ khi bàn về vấn đề đặt ra trong đoạn thơ sau của Vi Thùy Linh: “Cha mẹ định quàng dây cương vào tôi/Hãy để con tự đi/Độc mã/Quyết làm những gì mình muốn” (Khát): Không phải lúc nào mọi mong muốn “quàng dây cương” của cha mẹ cũng là điều tiêu cực và không phải lúc nào mong muốn “tự đi” của con cũng xuất phát từ những suy nghĩ chín chắn. Hãy cùng thử đặt chính mình vào góc nhìn của đối phương để thấu hiểu hết những nỗi lo cũng như những mong muốn của họ, để từ đó ta có thể nhận ra rằng: người trẻ cần tự lập, tự chủ song cũng cần học cách lắng nghe, tiếp thu lời khuyên và sự chỉ bảo của người lớn.

3. Dẫn chứng

Nếu đoạn văn/bài văn nghị luận xã hội thiếu đi dẫn chứng sẽ khiến những lí lẽ, lập luận đưa ra ở phần bài luận đều không có sức thuyết phục, thiếu cơ sở, thiếu căn cứ và hoàn toàn chỉ là “mớ lý thuyết suông”. Bởi vậy dẫn chứng có vai trò vô cùng quan trọng trong đoạn văn/bài văn nghị luận xã hội. Nó sẽ giúp người đọc, người nghe tin vào những lí lẽ, lập luận của người viết và đồng thời giúp đoạn văn trở nên sinh động, hấp dẫn. Chúng ta có nhiều kiểu dẫn chứng: dẫn chứng là người thật việc thật; dẫn chứng là số liệu, thống kê; dẫn chứng là những sự kiện, hiện tượng diễn ra trong đời sống; dẫn chứng là những trích dẫn: châm ngôn, ca dao, tục ngữ, lời bài hát, lời bài thơ, câu chuyện...

Kiểu dẫn chứng	Dẫn chứng minh họa
CHỦ ĐỀ: MÔI TRƯỜNG	
Người thật, việc thật	Vào năm 2023, công ty GSM của tỷ phú Phạm Nhật Vượng vừa chính thức triển khai dịch vụ xe ôm công nghệ (trước đó là ra mắt thành công dịch vụ Taxi Xanh GM). Dịch vụ này đã cạnh tranh trực tiếp với những hãng xe công nghệ lớn khác như Grab, Gojeck, Bee,... nhờ ưu điểm là 100 % sử dụng xe VinFast Feliz S hoàn toàn mới, mang đến trải nghiệm “xanh” và an toàn cho người dùng.

Số liệu, thống kê	Các đại dương bao phủ 71% bề mặt trái đất của chúng ta, nhưng có một số liệu thống kê cho chúng ta thấy rằng: mỗi ngày có 35 tấn rác đổ ra các đại dương và tính đến năm 2050 đại dương sẽ chứa nhiều rác thải nhựa hơn cả cá.
Sự kiện, hiện tượng diễn ra trong đời sống	Gần đây, lần đầu tiên các nhà nghiên cứu đã tìm thấy hạt vi nhựa trong mô tim của những người đã trải qua phẫu thuật tim. Ngoài ra, một nghiên cứu trước đây đã công bố: hạt vi nhựa còn tồn tại trong một số mẫu mô gồm máu, phổi, sữa mẹ, được cho là nhiễm từ thực phẩm, nguồn nước hoặc do hít phải.
Trích dẫn	Bằng cách gây ô nhiễm đại dương, không giảm thiểu lượng khí thải CO ₂ và phá hủy đa dạng sinh học, chúng ta đang giết chết hành tinh của mình. Chúng ta hãy đối mặt với nó, không có hành tinh B nào cả. (Emmanuel Macron)

Lưu ý: Đối với dẫn chứng là số liệu, học sinh nên đính kèm với một mốc thời gian cụ thể, bởi số liệu đó có thể biến thiên không ngừng. Ví dụ, khi lấy dẫn chứng như sau: “Đại dịch Covid khiến toàn thể nhân loại biến động, số người thiệt mạng tính tới cuối năm 2023 đã lên tới hơn 7 triệu người trên toàn thế giới. Đó chính là một phép thử trước nghịch cảnh qua đó giúp nhân loại cùng nhau đối đầu với thế kỉ đau thương và khôi phục nền kinh tế toàn cầu”. Có thể thấy rằng, vào cuối năm 2023, số người thiệt mạng do Covid là hơn 7 triệu người nhưng đến năm 2024 và những năm sau này, con số 7 triệu người kia chắc chắn sẽ có sự thay đổi.

3.1 Yêu cầu của dẫn chứng trong đoạn văn nghị luận xã hội

a. Một đoạn văn nghị luận xã hội cần đủ dẫn chứng

Theo như đáp án môn Ngữ Văn của Bộ công bố thì không có bất kỳ yêu cầu cụ thể nào giải đáp thắc mắc: “Một đoạn văn nghị luận xã hội cần bao nhiêu dẫn chứng?”. Với dung lượng là một đoạn văn ngắn khoảng 200 chữ chúng ta cần phải cân xứng các phần trong đoạn văn

của mình sao cho phù hợp, chính vì vậy, một đoạn văn nghị luận xã hội chỉ cần từ 1 đến 2 dẫn chứng là đủ. Còn với dung lượng là một bài văn khoảng 600 chữ chúng ta có thể cân nhắc sử dụng từ 2 đến 3 dẫn chứng là phù hợp.

b. Dẫn chứng cần chính xác, cụ thể và mang tính thời sự

Dẫn chứng chính xác: dẫn chứng phải đúng người, đúng việc, đúng số liệu, đúng sự thật và đúng vấn đề nghị luận.

- Ví dụ khi lấy dẫn chứng về tình thương: Thời gian vừa qua, trước những đau thương do cơn bão Yagi để lại, ta không khỏi xúc động khi biết đến nghĩa cử cao đẹp của thầy Nguyễn Xuân Khang - Hiệu trưởng Trường Marie Curie (Hà Nội) đã nhận tất cả trẻ em mồ côi ở Làng Nủ đến năm 18 tuổi, trao cho các em cơ hội tiếp tục đến trường, mở cánh cửa đến với một tương lai tương sáng hơn.

- Phân tích ví dụ:

+ Đúng người: Thầy Nguyễn Xuân Khang - Hiệu trưởng Trường Marie Curie (Hà Nội).

+ Đúng việc: nhận tất cả trẻ em mồ côi ở Làng Nủ đến năm 18 tuổi.

+ Đúng số liệu: tất cả trẻ em; năm 18 tuổi.

+ Đúng sự thật: nhiều tờ báo uy tín đưa tin như Vnexpress, Dân Trí,...

+ Đúng vấn đề nghị luận: tình thương.

Dẫn chứng cụ thể: dẫn chứng không được lấy chung chung và không tiêu biểu mà phải lấy dẫn chứng cụ thể.

- Ví dụ khi lấy dẫn chứng về sự kiên trì:

+ Dẫn chứng 1: Chúng ta không khỏi ngưỡng mộ trước hành trình kiên trì trong suốt 10 năm công bạn khuyết tật đến lớp của đôi bạn đến từ trường Trung Học Phổ Thông Triệu Sơn 5.

+ Dẫn chứng 2: Bản thân tôi đã rất kiên trì để đạt được ước mơ trở thành tân sinh viên trường đại học Sư Phạm Hà Nội.

+ Dẫn chứng 3: Harland Sanders – người đã từng kiên trì chấp nhận hơn một nghìn lời từ chối của các nhà hàng lớn trước khi trở thành chủ sở hữu của hãng gà rán KFC nổi tiếng toàn cầu.

- Phân tích ví dụ:

+ Ở dẫn chứng 1 đã mắc phải lỗi lấy dẫn chứng chung chung (đôi bạn đày là ai?).

+ Ở dẫn chứng 2 đã mắc phải lỗi lấy dẫn chứng không tiêu biểu. Lưu ý cho các học sinh, tuyệt đối không được lấy dẫn chứng là bản thân (trừ khi các em là người nổi tiếng hoặc người có tầm ảnh hưởng) bởi giám khảo chấm thi chẳng biết em là ai.

+ Ở dẫn chứng 3 đã đạt tiêu chuẩn là một dẫn chứng cụ thể: cụ thể người, cụ thể sự việc và cụ thể số liệu.

Dẫn chứng thời sự: dẫn chứng phải thời sự (mới lại, cấp thiết; luôn cập nhật những sự việc, sự kiện, hoàn cảnh và vấn đề mới xảy ra được nhiều người quan tâm) thì mới thuyết phục được người đọc, người nghe.

- Ví dụ khi lấy dẫn chứng về vượt qua khó khăn:

+ Ví dụ 1: Thầy Nguyễn Ngọc Ký tuy bị liệt hai tay nhưng nhờ sự nỗ lực thầy đã trở thành một nhà giáo ưu tú, là tấm gương sáng cho việc vượt lên số phận.

+ Ví dụ 2: Ta không khỏi ấn tượng trước sự kiên định và kiên cường của cả gia đình cặp chị em song sinh Trúc Nhi - Diệu Nhi trong hành trình phẫu thuật tách rời cho cặp song Nhi.

- Phân tích dẫn chứng:

+ Ở dẫn chứng 1 tuy đúng nhưng nó đã quá cũ, quá lạc hậu và không còn mang tính thời sự nữa.

+ Ở dẫn chứng 2 đã đạt tiêu chuẩn là một dẫn chứng thời sự: mới lạ, được nhiều người quan tâm và biết đến.

c. Hạn chế tuyệt đối việc lấy dẫn chứng trong văn học

Đoạn văn/bài văn nghị luận xã hội là những đoạn văn/bài văn bàn về đề tài từ các lĩnh

vực xã hội, chính trị, đạo đức,... bởi vậy chúng ta không thể lấy dẫn chứng trong một thế giới giả tưởng (thế giới trong văn học).

d. Nên phân tích hoặc đánh giá sơ lược dẫn chứng Khi đưa dẫn chứng vào đoạn văn nghị luận xã hội cần kết hợp với việc phân tích hoặc đánh giá sơ lược dẫn chứng để dẫn chứng tránh bị sáo rỗng và bị coi là hời hợt

DẪN CHỨNG	YÊU CẦU	
Ta từng vô cùng ấn tượng với sự nhiệt huyết cũng như khát khao cống hiến của hàng chục bạn trẻ đến từ nhóm “Sài Gòn Xanh” đã không ngại khó khăn và sẵn sàng lội xuống dòng kênh đen như mực để vớt sạch những rác thải gây tắc đường cống ở Thành phố Hồ Chí Minh. Nghĩa cử cao đẹp của nhóm bạn trẻ đã tác động tích cực đến ý thức bảo vệ môi trường của mỗi cá nhân và là nguồn cảm hứng để những nhóm như “Hà Nội Xanh”, “Bình Dương Xanh”,... được thành lập.	LẤY DẪN CHỨNG	Ta từng vô cùng ấn tượng với sự nhiệt huyết cũng như khát khao cống hiến của hàng chục bạn trẻ đến từ nhóm “Sài Gòn Xanh” đã không ngại khó khăn và sẵn sàng lội xuống dòng kênh đen như mực để vớt sạch những rác thải gây tắc đường cống ở Thành phố Hồ Chí Minh.
	PHÂN TÍCH, ĐÁNH GIÁ DẪN CHỨNG	Nghĩa cử cao đẹp của nhóm bạn trẻ đã tác động tích cực đến ý thức bảo vệ môi trường của mỗi cá nhân và là nguồn cảm hứng để những nhóm như “Hà Nội Xanh”, “Bình Dương Xanh”,... được thành lập.

3.2 Nguồn lấy dẫn chứng

- Các đầu báo điện tử uy tín như Vnexpress, Dân Trí, Vietnamnet, Lao Động, Nhân Dân, VOV, Đời sống & Pháp luật,...
- Các Page cung cấp thông tin chính thống như: Trung tâm Tin tức VTV24, Việc tử tế,...

- Các trích dẫn từ các bộ phim truyền hình nổi tiếng, các cuốn sách kinh điển, các bài diễn ngôn của người nổi tiếng,...

3.3 Một số cách dẫn dắt dẫn chứng

Cách 1: Ta từng biết đến...

Ví dụ: Ta từng biết đến cái tên Nguyễn Thị Ánh Viên – cựu “kình ngư vàng” của nền bơi lội Việt Nam. Ở tuổi 24, chị đã mang về biết bao chiến tích vẻ vang cho thể thao nước nhà, nhưng sau thành công ấy, nữ đại úy trẻ đã phải sống tự lập khi mới chỉ 12 tuổi để theo đuổi đam mê.

Cách 2: Thời gian vừa qua...

Ví dụ: Thời gian vừa qua ta đau xót trước sự việc bé gái tám tuổi bị mẹ kế bạo hành đến tử vong. Trước khi giã từ cõi đời bởi những trận đòn roi triền miên, bé đã gào khóc thảm thiết, đã la hét nhưng chẳng ai hồi đáp lại tiếng kêu cứu trong vô vọng ấy? Bố ruột bé đã làm gì? Ông bà, cô, dì, chú, bác bé đã làm gì? Cơ quan thẩm quyền đã làm gì? Để rồi em đã ra đi mãi mãi như thể phải sống trên một hoang đảo với bố và mẹ kế. Thực sự giờ ta mới thấm thía câu nói của Martin Luther King: “Trong thế giới này, chúng ta không chỉ xót xa vì những hành động và lời nói của người xấu mà còn vì cả sự im lặng đáng sợ của người tốt”.

Cách 3: Nếu ... không có ... (vấn đề nghị luận) thì ...

Ví dụ: Nếu hai anh em sinh đôi Nguyễn Trung Anh không nuôi dưỡng ước mơ trở thành diễn viên hài thì liệu rằng ta có một “1977 Vlog” với những thành công vang dội như ngày hôm nay? Cái tên “1977 Vlog” ấy cũng thật ý nghĩa: một giấc mơ, chín năm theo đuổi và hai người trẻ không còn thất bại.

Cách 4: Cùng quay về quá khứ để chứng kiến ...

Ví dụ: Ta hãy cùng quay về quá khứ để chứng kiến “Sự phát triển thần kì” - lời ca tụng của nhân loại khi nhắc tới Nhật Bản sau thế chiến thứ hai. Dù đối mặt vô vàn khó khăn về giáo dục, kinh tế hay chính trị, nhưng không vì thế khiến “đất nước mặt trời mọc” gục ngã trước thử thách, mà ngược lại, nó đã giúp họ trở thành một quốc gia phát triển bậc nhất Châu Á.

3.4 Tips đưa dẫn chứng vào bài viết nghị luận xã hội

Ví dụ, khi học sinh đang tìm kiếm dẫn chứng cho vấn đề “thái độ sống tích cực”, các em đọc được những thông tin sau:

Thông tin về Christine Hà	Nguyễn Ngọc Mạnh
<p>Christine Hà là một minh chứng sống động về thái độ sống tích cực khi đối mặt với nghịch cảnh. Mặc dù mất đi thị lực hoàn toàn ở tuổi 20 do một bệnh tự miễn hiếm gặp (neuromyelitis optica), Christine không để khiếm khuyết đó ngăn cản đam mê của mình. Cô đã trở thành đầu bếp khiếm thị đầu tiên giành chiến thắng trong chương trình truyền hình nổi tiếng MasterChef Mỹ mùa thứ ba vào năm 2012.</p> <p>Christine không chỉ nấu ăn bằng vị giác, khứu giác, và trí nhớ, mà còn truyền cảm hứng mạnh mẽ cho hàng triệu người trên thế giới với câu chuyện của mình. Với lòng dũng cảm và niềm tin vào bản thân, cô đã vượt qua nhiều thử thách trong cuộc thi và chinh phục những đầu bếp tài năng khác, ngay cả khi phải đối mặt với những bài thi đòi hỏi sự chính xác cao.</p> <p>Sau khi giành chiến thắng, Christine</p>	<p>Anh Nguyễn Ngọc Mạnh đã trở thành một tấm gương sáng về lòng dũng cảm trong lòng công chúng Việt Nam nhờ hành động quả cảm cứu sống một bé gái 3 tuổi rơi từ tầng 12A của chung cư vào chiều ngày 28/02/2021 tại Hà Nội. Theo báo chí đưa tin, sự việc xảy ra tại tòa nhà 60B Nguyễn Huy Tưởng, Thanh Xuân. Trong lúc chơi đùa một mình, bé gái đã trèo qua lan can và mất thăng bằng, dẫn đến tình huống nguy hiểm khi em lơ lửng ngoài ban công tầng 12A.</p> <p>Nguyễn Ngọc Mạnh, khi ấy đang ngồi trong xe tải tại khu vực gần tòa nhà để giao hàng, nghe thấy tiếng kêu cứu của người dân. Phát hiện tình huống nguy cấp, anh không do dự mà nhanh chóng phản ứng. Trong tích tắc, Mạnh nhảy ra khỏi xe, leo lên mái tôn của sảnh tầng 1 - nơi anh dự đoán bé gái sẽ rơi xuống - để chuẩn bị đón bé. Chỉ vài giây sau, bé gái đã rơi từ độ cao hơn 50 mét. Trong khoảnh khắc sinh tử, Mạnh đã kịp đón bé gái vào lòng. Dù cú va chạm khá mạnh khiến cả hai bị đau, nhưng điều kỳ diệu là bé gái chỉ bị trật khớp hông và không có chấn thương nghiêm trọng nào. Mạnh</p>

<p>tiếp tục theo đuổi đam mê ẩm thực, mở nhà hàng “The Blind Goat” tại Houston, Texas, và xuất bản một cuốn sách nấu ăn mang tên “Recipes from My Home Kitchen”. Christine Hà là một tấm gương về việc vượt qua khó khăn và chứng minh rằng, dũng cảm không chỉ là khả năng đối mặt với những thách thức mà còn là quyết tâm theo đuổi ước mơ bất chấp hoàn cảnh.</p>	<p>cũng chỉ bị xây xước nhẹ ở tay và chân.</p> <p>Câu chuyện về hành động anh hùng của Nguyễn Ngọc Mạnh nhanh chóng lan truyền trên mạng xã hội và thu hút sự quan tâm lớn từ công chúng. Nhiều người gọi anh là “người hùng giữa đời thường” và ca ngợi lòng dũng cảm, phản ứng nhanh nhạy cũng như tinh thần sẵn sàng hy sinh vì người khác. Các cơ quan chính quyền, báo chí, và nhiều tổ chức đã bày tỏ lòng biết ơn đối với Nguyễn Ngọc Mạnh. Anh được Chủ tịch nước gửi thư khen ngợi và nhận bằng khen từ UBND thành phố Hà Nội vì hành động cứu người đầy quả cảm.</p>
---	--

Học sinh hoàn toàn có thể tinh gọn nội dung dẫn chứng nhờ vào bảng dưới đây:

	TÁI HIỆN				ĐÁNH GIÁ
	Chủ thể là ai?	Hoàn cảnh như thế nào?	Hành động là gì?	Kết quả ra sao?	Ý nghĩa như thế nào?
1	Ta từng biết đến Christine Hà - một cô gái trẻ có đôi mắt từ lâu đã không còn nhìn thấy ánh sáng. Nhưng bằng thái độ sống tích cực, đó là dũng cảm theo đuổi đam mê, là sự không ngừng cố gắng vượt qua những khó khăn, thử thách cũng như những giới hạn của bản thân để đạt được ước muốn, cô gái ấy đã trở thành đầu bếp khiếm thị đầu tiên giành chiến thắng trong chương trình truyền hình nổi tiếng MasterChef Mỹ mùa thứ ba vào năm 2012. Christine Hà quả thực là một tấm gương không chỉ cho những người khiếm khuyết nói riêng mà còn cho tất cả những người trẻ nói chung.				
	Christine Hà	một cô gái trẻ có đôi mắt từ lâu đã không	bằng thái độ sống tích cực, đó là dũng cảm theo	cô gái ấy đã trở thành đầu bếp khiếm thị	Christine Hà quả thực là một tấm gương không chỉ

		còn nhìn thấy ánh sáng.	đuổi đam mê, không ngừng nỗ lực vượt qua những khó khăn, thử thách cũng như những giới hạn của bản thân để đạt được ước muốn.	đầu tiên giành chiến thắng trong chương trình truyền hình nổi tiếng MasterChef Mỹ mùa thứ ba vào năm 2012.	cho những người khiếm khuyết nói riêng mà còn cho tất cả những người trẻ nói chung.
2	<p>Chúng ta cứ ngỡ lòng dũng cảm chỉ có ở Superman, Spider-Man hay Iron-Man,... mà đâu biết rằng những người bình thường cũng có đức tính cao cả ấy. “Anh hùng giữa đời thường” chính là cách cộng đồng mạng nhắc đến anh Nguyễn Ngọc Mạnh – người đã dũng cảm đỡ đứa bé 3 tuổi rơi từ tầng 12 chung cư. Hình ảnh đó khiến mọi người cảm phục về lòng dũng cảm, gan dạ của anh và giúp ta nhận ra rằng: những “anh hùng đời thường” ấy đã lấp đầy “bầu trời đêm” đen kịt bằng thứ ánh sáng nhỏ bé của mình.</p>				
	Nguyễn Ngọc Mạnh	cứ ngỡ lòng dũng cảm chỉ có ở những nhân vật siêu anh hùng mà đâu biết rằng những người bình thường cũng có đức tính cao cả ấy.	dũng cảm đỡ đứa bé 3 tuổi rơi từ tầng 12 chung cư.	được cư dân mạng nhắc tới với cái tên “Anh hùng giữa đời thường”.	hình ảnh đó khiến mọi người cảm phục về lòng dũng cảm, gan dạ của anh và giúp ta nhận ra rằng: những “anh hùng đời thường” ấy đã lấp đầy “bầu trời đêm” đen kịt bằng thứ ánh sáng nhỏ bé của mình.

4. Rút ra bài học nhận thức và hành động

Đối với phần rút ra bài học, các em sẽ liên hệ tới một vấn đề xã hội để từ đó rút ra những bài học, ví dụ như: Thời đại 4.0, hậu đại dịch Covid 19, hành tinh lạnh, thế giới vật chất, vỡ vụn niềm tin, khủng hoảng hiện sinh,...

Ví dụ:

VẤN ĐỀ NGHỊ LUẬN	VẤN ĐỀ XÃ HỘI
Đương đầu với thử thách	Thế kỷ XXI - kỷ nguyên của tốc độ đào thải, con người sẽ phải đối mặt với vô vàn những trở để có thể tồn tại, và hơn nữa là có thể sống cũng như phát triển bản thân. Bởi vậy, thể nghiệm qua thử thách, sẵn sàng đương đầu với khó khăn, không bỏ cuộc trước áp lực là những hành lý mà con người cần trang bị cho chính mình trước khi bước vào guồng quay cuộc sống.
Nền tảng số	Chúng ta đang sống trong sự phát triển bùng nổ của công nghệ, tới đây thôi, thế giới sẽ bước vào thời đại công nghệ 5.0, và như tỷ phú Elon Musk đã từng khẳng định: “Công nghệ là thứ gắn gũi nhất với ma thuật còn tồn tại trên thế giới này”, nó ảnh hưởng tích cực hay tiêu cực đều tùy thuộc vào bạn. Bởi vậy, mỗi người cần học cách sử dụng nền tảng số một cách thông minh, biết cách bảo vệ những thông tin cá nhân để tránh bị kẻ gian lợi dụng,...

III. PHẦN KẾT

Đối với kết bài, các em sẽ liên hệ bản thân từ đó khẳng định lại vấn đề nghị luận. Ở phần này, các em nên đưa ra những trải nghiệm thực tế của chính bản thân mình để giúp bài viết có chiều sâu trải nghiệm cá nhân, rồi sau đó sẽ khẳng định lại vấn đề nghị luận.

LIÊN HỆ BẢN THÂN	KHẲNG ĐỊNH LẠI VẤN ĐỀ NGHỊ LUẬN
<p>Ví dụ: Anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về tầm quan trọng của việc sống là chính mình.</p>	
<p>Tôi đã từng tự giày vò bản thân mình bởi cảm giác tự ti, chán ghét chính mình. Nhưng một ngày tôi chợt nhận ra: tôi là duy nhất và cũng giống như loài hoa, tôi tỏa hương và khoe sắc theo cách riêng của chính mình.</p>	<p>Bạn biết không, chanh chẳng thể xin cho mình vị ngọt, muối chẳng thể xin cho mình vị cay, đường chẳng thể xin cho mình vị đắng,... vạn vật đều có cho mình những màu sắc, tính chất khác nhau, thay vì trộn lẫn sao bạn không thử tạo ra giá trị cho riêng mình?</p>
<p>Ví dụ: Anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình những thử thách đối với người trẻ.</p>	
<p>Tôi đã từng tự thu mình vào nơi ao đời phẳng lặng, dễ dàng bằng lòng với hiện tại, Nhưng rồi một ngày tôi cũng nhận ra: “Ai chiến thắng mà chưa từng chiến bại/Ai nên khôn mà chẳng dại đôi lần” (Tố Hữu).</p>	<p>Nếu một ngày bạn muốn bỏ cuộc, tôi mong bạn hãy nhớ rằng: cây sồi trở nên mạnh mẽ khi sống ngược gió, kim cương được hình thành dưới áp lực của nhiệt độ và áp suất. Bởi vậy đừng để thất bại khiến bạn mềm yếu, mất dần miễn dịch với thử thách!</p>
<p>Ví dụ: Anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình ý</p>	

nghĩa của việc ghi nhớ những kỷ niệm đẹp trong cuộc sống hiện đại ngày nay.	
Một ngày đẹp trời, tôi đã vô cùng hạnh phúc khi lật giở từng trang ảnh từ cuốn album đã nhuộm màu thời gian - thứ đã cất giữ hộ gia đình tôi vô vàn những khoảnh khắc đẹp đẽ trong quá khứ, và đó cũng chính là lúc tôi nhận ra ý nghĩa của việc ghi nhớ những kỷ niệm đẹp trong cuộc sống hiện đại ngày nay.	Sinh ra. Trưởng thành. Lớn lên. Chúng ta làm hết mọi việc để cuối cùng nằm vào lòng đất. Con người là một thứ cỏ cây cố sức chui từ dưới đất lên, cố gắng nảy mầm, cố gắng trưởng thành, rồi lặng lẽ lụi tàn. Đó là một quá trình. Lẽ tất nhiên, vẫn có vài sự khác biệt. Người có kỷ niệm, cỏ cây thì không.
Ví dụ: Anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về việc nắm lấy tay của những kẻ yếu thế.	
Gia đình tôi đã từng trải qua những ngày tháng đau thương và đầy khó khăn do hậu đại dịch Covid 19 nên tôi vô cùng trân quý sự giúp đỡ từ người khác và nhận thức rõ được tầm quan trọng của việc nắm lấy tay của những kẻ yếu thế.	Vâng, thế giới này thật đẹp, đẹp không chỉ vì những cảnh sắc thiên nhiên làm ta mê đắm lòng người, mà nó còn đẹp vì vô vàn nghĩa cử nắm lấy tay của những kẻ yếu thế ngoài kia!

Tips để có một phần kết ấn tượng, đó là học sinh có thể đặt ra những câu hỏi mở. Việc sử dụng câu hỏi sẽ giúp bài viết giàu chất suy tư, sự trăn trở và để lại dư âm cho người đọc.

ĐỀ BÀI	VÍ DỤ
Anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của	Sông vẫn cứ chảy, mây vẫn cứ hoài trôi và con người vẫn cứ mãi hài lòng với những thứ giản

<p>mình về ước mơ và tuổi trẻ.</p>	<p>đơn xung quanh liệu rằng đó có là một cuộc sống ý nghĩa? Bởi lẽ sinh mệnh con người có hạn kỳ, dù là cây đại thụ hay ngọn cỏ ven đường đều phải tuân theo quy luật: “không vươn thì sẽ héo”. Và liệu rằng bạn đang “sống” hay đang “tồn tại” khi chỉ là kẻ chẳng có nổi một ước mơ?</p>
<p>Anh/chị hãy viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về trách nhiệm của người trẻ đối với việc giữ gìn bản sắc văn hoá dân tộc.</p>	<p>Giữa biến chuyển không ngừng của cuộc sống, thật không khó bắt gặp nhiều bạn trẻ chọn cho mình những bước chân ngược lối tìm về với những giá trị truyền thống xa xưa bởi họ nhận thức được trách nhiệm của mình đối với việc giữ gìn bản sắc dân tộc trong thời đại ngày nay. Bởi lẽ bản sắc là điểm nhấn để phân biệt dân tộc này với dân tộc khác, nó tựa như “vân tay” đặc trưng mà mỗi vùng đất đó có, chính vì vậy, những người trẻ còn ngại gì mà không chung tay bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc?</p>

C. TỔNG HỢP MỘT SỐ ĐỀ NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VÀ HƯỚNG GIẢI QUYẾT

ĐỀ SỐ 1:

Theo anh/chị, mỗi chúng ta cần “lắng nghe tiếng mách bảo của bản thân để khơi dòng tiến bước” hay “tìm đến lời khuyên nhủ từ người khác để mở lối hướng đi”?

Hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày quan điểm của bản thân.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “tiếng mách bảo của bản thân” là tiếng nói của cảm xúc, là những suy nghĩ thầm kín trong tâm hồn mỗi người.
 - “lời khuyên nhủ từ người khác” là những góp ý, định hướng, khuyên bảo của người khác.
- ⇒ Ý kiến gợi mở những lựa chọn khi cần phải đưa ra quyết định trong cuộc sống: lắng nghe chính mình hay nghe theo lời khuyên của người khác.

Bàn luận:

- Lắng nghe tiếng mách bảo của bản thân:
 - + Cần lắng nghe tiếng mách bảo của bản thân vì: Chỉ có bản thân mỗi người mới hiểu tường tận năng lực, sở trường cũng như mong muốn của mình; Tiếng mách bảo của bản thân là kết quả của một quá trình sống, trải nghiệm, nghiền ngẫm nên có tính chất bền vững và được tinh lọc; Giúp mỗi người có quan điểm, chính kiến, khẳng định dấu ấn cá nhân, góp phần tạo nên sự đa dạng, phong phú cho cuộc sống.
 - + Mở rộng: Nếu chỉ lắng nghe bản thân mà không nghe ý kiến từ bên ngoài thì cái nhìn có thể trở nên phiến diện, tư tưởng trở nên bảo thủ, khiến ta dễ bị cô lập, lạc lõng với mọi người xung quanh. Điều này phần nào hạn chế khả năng phát triển toàn diện của bản thân.
- Tìm đến lời khuyên nhủ từ người khác:
 - + Cần tìm đến lời khuyên của người khác vì: Mỗi người đều có những giới hạn nhất định về vốn hiểu biết nên cần biết đón nhận sự tư vấn, hỗ trợ từ bên ngoài; Người ngoài cuộc thường có cái nhìn tỉnh táo, khách quan hơn nên lời; khuyên đưa ra có thể giúp người nghe tránh được những sai lầm đáng tiếc; Khi nhận được góp ý từ số đông, ta có cơ hội để cân nhắc, xem xét, đưa ra quyết định sáng suốt.
 - + Mở rộng: Nếu chỉ lắng nghe người khác mà không lắng nghe bản thân mình thì con người sẽ trở nên bị động và ỷ lại, lười tư duy, ảnh hưởng đến bản thân bởi những lời khuyên đó đôi khi không phù hợp và thiết thực.

Bài học: Thực tế cuộc sống đa dạng và phức tạp, bởi vậy cần linh hoạt trong việc lựa chọn phương án ứng xử phù hợp nhằm đạt được hiệu quả tối ưu: lắng nghe chính mình nhưng không độc đoán mà phải luôn biết cầu thị; lắng nghe người khác nhưng phải tỉnh táo chọn lọc.

ĐỀ SỐ 2:

Theo Daily Mail, vào tối ngày 31.7.2020, cậu bé Raviaj Saini (10 tuổi) bị cuốn ra biển tại khu vực gần Scarborough Spa, Yorkshire, Anh. Cậu bình tĩnh làm theo chỉ dẫn đã được xem trong một phim tài liệu về cứu mạng trên biển, và được cứu sống, khiến nhiều người ngạc nhiên. Khi được cứu sống, cậu bé đã nói: “Thông điệp của cháu với những người khác là nếu họ ở tình trạng tương tự thì đừng bao giờ bỏ cuộc. Hãy mạnh mẽ và hy vọng ở bản thân.”.

(Theo Hoài Linh, Vietnamnet, 5.8.2020)

Từ câu chuyện trên, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) có suy nghĩ gì về thông điệp của cậu bé Raviaj Saini?

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “tình trạng tương tự” ở đây được hiểu là những hoàn cảnh khắc nghiệt, thậm chí nguy hiểm đến tính mạng, đối diện với cái chết, tưởng chừng như tuyệt vọng.
- “bỏ cuộc” là đầu hàng số phận, tuyệt vọng, bất lực, buông xuôi.
- “mạnh mẽ và hy vọng ở bản thân” là không yếu đuối, có bản lĩnh, nghị lực, có niềm tin vào chính bản thân mình...

➡ Ý kiến đã gửi gắm đến người đọc thông điệp: Trong những hoàn cảnh khắc nghiệt, nguy hiểm, thậm chí đối diện với cái chết, không được tuyệt vọng buông xuôi, đầu hàng số phận mà phải tự tin, có bản lĩnh, nghị lực, ý chí để vượt lên nghịch cảnh, số phận.

Bàn luận:

- Khi rơi vào nghịch cảnh, con người dễ yếu đuối tuyệt vọng, buông xuôi, có tâm lý bi quan nên thường dẫn đến thất bại. Bởi vậy, khi con người mạnh mẽ và luôn hy vọng ở bản thân sẽ tạo cho ta dũng khí, sức mạnh tinh thần, nguồn năng lượng tích cực, sự lạc quan... để chiến thắng hoàn cảnh, sự yếu đuối của lòng mình.
- Phê phán những người luôn có tâm lý bi quan, thất bại, buông xuôi trước số phận, trước khó khăn, thử thách, thiếu tự tin vào bản thân.
- Tuy nhiên, đôi khi con người cũng cần biết linh hoạt, biết chấp nhận, biết “giới hạn” của bản thân. Đó không phải là đầu hàng số phận mà là sự dung hòa giữa khát vọng sống và hoàn cảnh sống.
- Sống mạnh mẽ, có niềm tin ở bản thân nhưng cũng cần có niềm tin với mọi người. Biết yêu thương và biết cách sẻ chia.

Bài học:

- Hiểu được sức mạnh của niềm tin, sự hy vọng của bản thân, sự mạnh mẽ, quyết đoán trước nghịch cảnh, và không bao giờ buông xuôi, tuyệt vọng, bỏ cuộc trước khó khăn, thử thách, nguy hiểm...
- Chúng ta cần phải bình tĩnh, làm chủ bản thân trong mọi tình huống, dám đối diện với nghịch cảnh một cách tự tin để làm chủ hoàn cảnh, vượt lên chính mình.

ĐỀ SỐ 3:

Anh/chị hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm của mình về hậu quả của lối sống thờ ơ trong thời đại ngày nay.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích: Thờ ơ là sự vô cảm, không quan tâm đến biến chuyển của mọi thứ xung quanh.

Bàn luận:

- Trước hết, khi ta thờ ơ với chính mình, không còn quan tâm đến nhu cầu của bản thân, điều đó chẳng khác nào ta đang tự phá huỷ tâm hồn, làm khô cứng nguồn mạch của sức trẻ và dần biến thành những cỗ máy sinh học - chỉ sống chứ không tồn tại; Bên cạnh đó, việc ta lạnh nhạt với mọi người xung quanh sẽ khiến khoảng cách giữa người với người càng xa nhau hơn; Không chỉ vậy, nói như Martin King: “Thế giới trở nên xấu xa” còn bởi “sự im lặng của những người tốt”, việc ta không nên tiếng để ặc cái ác lộng hành càng khiến con người mất niềm tin vào cái thiện, cái tốt; Cuối cùng, nếu ví sự phát triển của xã hội như khi ta đẩy xe lên dốc, chỉ cần một người thờ ơ với nhiệm vụ của mình cũng khiến tốc độ chậm hẳn hoặc thậm chí là tụt dốc.

- May mắn thay, ở đâu đó ngoài kia vẫn còn có nhiều người sẵn sàng trao đi yêu thương, hết lòng quan tâm đến người khác.

- Tuy nhiên, có lẽ đôi khi chính vì sự hô hào tránh thờ ơ mà con người lại vô tình thiếp vào người khác quá mức, ảnh hưởng rất lớn đến quyền riêng tư của họ.

Bài học: Mười bảy tuổi, với bao lầm tưởng và vấp ngã, tôi hiểu rằng thờ ơ chỉ có thể tựa như căn bệnh “ung thư tâm hồn”, khiến sự tử tế, sự nhân văn cạn kiệt. Vì thế, chỉ có tình yêu thương, lòng trắc ẩn với mọi người, dù là người thân hay người xa lạ gặp khó khăn, gặp sự cố mới có thể làm ấm nóng cảm xúc...

ĐỀ SỐ 4:

Anh/chị hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm của mình về ý nghĩa của những kỷ niệm đẹp trong cuộc sống hiện đại ngày nay.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích: Ghi nhớ những kỷ niệm đẹp là việc ta lưu giữ tất thảy điều đẹp để ở quá khứ vào trong tâm trí.

Bàn luận:

- Trước hết, nó giúp ta thắt chặt tình cảm giữa người với người, từ đó cuộc sống của mỗi người thêm phần hạnh phúc và ý nghĩa; Bên cạnh đó, khi ta khắc ghi những khoảnh khắc đẹp để vào

trong tâm trí còn là nguồn động viên, nâng đỡ cũng như khích lệ con người vượt qua những thử thách, khó khăn của cuộc sống hiện đại ngày nay; Không chỉ vậy, kỷ niệm tựa hồ viên kẹo ngọt kỳ diệu giúp những người trưởng thành đang chênh vênh trước lẽ đời được chữa lành tâm hồn, vượt thoát khỏi vô số căn bệnh tâm lý; Cuối cùng, nó còn là sợi dây kết nối tinh thần dân tộc, phát huy truyền thống uống nước nhớ nguồn, giúp đất nước ngày một đoàn kết và phát triển.

- Có những người vì mãi mê với cơm, áo, gạo, tiền mà đánh mất đi những kỷ ức tươi đẹp, tâm hồn họ vì thế mà cũng dần héo mòn theo năm tháng.

- Song, có một sự thật rằng ta không thể sống thiếu kỷ niệm nhưng cũng không thể chỉ sống bằng kỷ niệm.

Bài học: Mỗi chúng ta cần học cách trân trọng, nâng niu và ghi nhớ từng khoảnh khắc trong cuộc sống hiện tại, bởi nó sẽ trở thành kỷ ức đẹp của tương lai!

ĐỀ SỐ 5:

Anh/chị hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm của mình về trách nhiệm của người trẻ đối với việc giữ gìn bản sắc dân tộc trong thời đại ngày nay.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích: Giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc là bảo vệ những việc làm nhằm bảo vệ những sắc thái đặc trưng, tinh hoa của dân tộc được hun đúc qua hàng ngàn năm dựng nước và giữ nước.

Bàn luận:

- Trước hết, thế hệ trẻ cần tìm hiểu đúng và đủ về bản sắc văn hoá truyền thống. Đặc biệt, ta hãy tìm hiểu về chúng với tâm thức cởi mở, không định kiến, bởi vì văn hóa luôn đa dạng và thay đổi theo thời gian, theo bối cảnh xã hội; Bên cạnh đó, Với những thế mạnh của bản thân và thời đại, thế hệ trẻ ngày nay có nhiều đóng góp trong bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc, thông qua nhiều cách làm sáng tạo; Ngoài ra, mỗi người trẻ phải giữ được sự tự hào đối với bản sắc văn hóa dân tộc, không ngừng quảng bá những bản sắc văn hóa này

đến với bạn bè trên toàn thế giới.

- Tuy nhiên, vẫn còn một số người trẻ có quan điểm tiêu cực về văn hóa truyền thống hoặc coi thường giá trị văn hóa.

- Song, có những người trẻ dù ý thức được trách nhiệm của bản thân đối với việc giữ gìn bản sắc văn hoá dân tộc nhưng lại làm chưa tới, làm một cách hời hợt.

Bài học: Chúng ta đang sống trong thời đại mà sự phát triển của công nghệ thông tin và quá trình toàn cầu hóa ngày càng mạnh mẽ, vì thế việc bảo tồn truyền thống và giữ gìn bản sắc dân tộc trên nhiều khía cạnh trở nên càng khó khăn và quan trọng hơn bao giờ hết. Thay vì xem việc bảo tồn bản sắc văn hoá dân tộc là một gánh nặng, ta hãy coi đó là cơ hội để thể hiện tài năng và sức trẻ của bản thân.

ĐỀ SỐ 6:

Anh/chị hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm của mình về tầm quan trọng của việc xóa bỏ định kiến giới đối với thế hệ trẻ.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích: Xóa bỏ định kiến giới là quá trình loại bỏ, giảm nhẹ hoặc thay đổi những quan điểm và niềm tin cố hữu về vai trò, nhiệm vụ, khả năng, và đặc điểm của nam và nữ trong xã hội.

Bàn luận:

- Trước hết, việc xóa bỏ định kiến giới giúp tạo ra môi trường công bằng hơn, nơi người trẻ có cơ hội như nhau, không phụ thuộc vào giới tính; Bên cạnh đó, khi định kiến giới được loại bỏ, cả nam và nữ có thể tham gia vào mọi lĩnh vực, mang lại sự đa dạng ý kiến, góc nhìn và kỹ năng; Không chỉ vậy, thế hệ trẻ khi không bị ràng buộc bởi các giới hạn truyền thống về giới tính sẽ có cơ hội phát triển toàn diện và xây dựng lòng tự tin, nhờ vậy họ sẽ dễ dàng theo đuổi đam mê cũng như mục tiêu cá nhân của mình; Cuối cùng, xóa bỏ định kiến giới còn đóng góp vào sự tiến bộ xã hội, giúp xã hội tiếp tục phát triển theo hướng tích cực và bền vững.

- Đâu đó trong xã hội tư tưởng trọng nam khinh nữ vẫn còn tồn tại, họ cho rằng “Nhất nam viết hữu, thập nữ viết vô”, có nghĩa là một con trai mới gọi là có con, có 10 cô con gái vẫn sẽ gọi là không có con.

Bài học: Xóa bỏ định kiến giới là một vấn đề cấp thiết, cần làm kiên trì, bền bỉ để giảm bớt những rào cản đối với sự phát triển của xã hội: Mỗi cá nhân cần nâng cao nhận thức về bình đẳng giới, cũng cần có sự kết hợp hài hòa giữa từng cá nhân và cơ quan chức năng có thẩm quyền.

ĐỀ SỐ 7:

Anh/chị hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm của mình về sự cần thiết của nền tảng số trong cuộc sống.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích: Nền tảng số là hệ thống cơ sở phần mềm được xây dựng bằng công nghệ.

Bàn luận:

- Trước hết, nền tảng số giúp chúng ta giao tiếp và kết nối, dễ dàng tiếp cận thông tin, rút ngắn thời gian tìm tòi và thu hẹp khoảng cách gặp gỡ giữa người với người; Bên cạnh đó, nó còn đem đến cho nhân loại dịch vụ lưu trữ khổng lồ, tính toán chính xác cũng như xử lý dữ liệu nhanh chóng, nhờ vậy mà đời sống của con người được cải thiện đáng kể; Không chỉ vậy, việc sử dụng nền tảng số giúp chúng ta có nhiều cơ hội học tập và phát triển nhiều kỹ năng cho bản thân như kỹ năng tự học, kỹ năng quản lý thời gian,... Cuối cùng, nền tảng số phát triển còn tạo ra động lực thúc đẩy sự thịnh vượng của một quốc gia.

- Tuy nhiên, con người vẫn canh cánh nỗi lo sự hiện đại trong công nghệ sẽ tận diệt cơ hội việc làm của chính mình, để từ đó nhiều người có thái độ bài trừ sự hỗ trợ của máy móc công nghệ.

- Song, bên cạnh những sự ưu việt của mình, nền tảng số vẫn tiềm tàng những rủi ro nhất định: an ninh thông tin, quyền riêng tư, bảo vệ dữ liệu cá nhân,... và chúng ta cũng không thể dựa dẫm hoàn toàn vào chúng.

Bài học: Chúng ta đang sống trong sự phát triển bùng nổ của công nghệ, tới đây thôi, thế giới sẽ bước vào thời đại công nghệ 5.0, chính vì vậy bản thân mỗi chúng ta cần nhận thức rõ mặt tích cực và tiêu cực của nền tảng số để từ đó sử dụng chúng một cách thông minh, biết cách bảo vệ những thông tin cá nhân, tránh kẻ gian lợi dụng.

ĐỀ SỐ 8:

Anh/chị hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm của mình về tầm quan trọng của những ước mơ đối với thế hệ trẻ.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích: Ước mơ là những gì ta đam mê, khát khao và hy vọng chúng thành hiện thực.

Bàn luận:

- Trước hết, Khi trái tim người trẻ luôn đập phồng với những điều tuyệt vời ấy, họ sẽ luôn cố gắng từng ngày, vượt qua lớp sương mù bủa vây để ngày càng hoàn thiện bản thân và được sống trọn vẹn với hoài bão dẫu có gặp muôn trùng khó khăn; Bên cạnh đó, người có ước mơ là người có lý tưởng sống, ta sẽ biết mình ở đâu, mình cần làm gì, mình sẽ làm như thế nào. Nó không gì khác là ngọn hải đăng giữa biển giúp mỗi người định hướng cũng như tiến đến bến bờ thành công; Không những vậy, khi người trẻ nuôi dưỡng đam mê, khát vọng và hy vọng còn khuyến khích sự sáng tạo cùng tư duy độc lập, linh hoạt; Cuối cùng, ước mơ của người trẻ còn góp phần xây dựng một xã hội với những con người cầu tiến, đầy ý chí cũng như nghị lực.
- Quan trọng là thế, nhưng đáng buồn rằng hiện nay vẫn còn một số người trẻ sống vô định, sống hờ hững, sống chẳng có ước mơ.
- Song, ước mơ phải phù hợp với năng lực cũng như giới hạn của mỗi người, bởi nếu không ước mơ ấy mãi chỉ là mơ ước mà thôi.

Bài học: Thời đại không ngừng biến chuyển, thế hệ trẻ chúng ta hơn bao giờ hết cần sống có lý tưởng, hoài bão và đam mê mới có thể nuôi dưỡng ước mơ của chính mình.

ĐỀ SỐ 9:

Anh/chị hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm của mình về sự cần thiết phải tin vào chính mình đối với thế hệ trẻ.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích: Tin vào chính mình là việc con người tin vào năng lực, trí tuệ, phẩm chất cũng như giá trị của bản thân.

Bàn luận:

- Trước hết, khi tin vào chính mình ta có thể khám phá và phát triển những năng lực tiềm ẩn của bản thân; Bên cạnh đó, người có lòng tin vào bản thân thường dễ dàng đưa ra quyết định và hành động theo định hướng riêng, không bị phụ thuộc vào ý kiến và đánh giá của người khác; Không chỉ vậy, khi tin vào năng lực, trí tuệ, phẩm chất cũng như giá trị của bản thân còn giúp ta hình thành lối sống lạc quan, tạo dựng cho mình ước mơ cũng như lý tưởng sống; Cuối cùng, nó còn góp phần xây dựng xã hội ngày một văn minh, tiến bộ.
- Cần thiết là thế, nhưng đáng buồn thay đâu đó ngoài kia vẫn còn một số người đánh mất đi niềm tin vào bản thân, họ tự biến mình thành những con tàu ma lênh đênh giữa biển khơi xa vắng, chảy trôi vô định, không bến bờ.
- Song, tin vào chính mình không đồng nghĩa với sự kiêu ngạo, tự phụ, cứng đầu, không chịu thay đổi những lỗi sai của bản thân.

Bài học: Quá trình xây dựng niềm tin vào chính mình là một hành trình dài, mỗi chúng ta cần hiểu rõ về năng lực của bản thân, phát triển những kỹ năng cần thiết và đặc biệt cần sự kiên trì, bền bỉ trước những sóng gió cuộc đời.

ĐỀ SỐ 10:

Anh/chị hãy viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình

về ảnh hưởng của hiệu ứng đám đông trong thời đại ngày nay.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích: Hiệu ứng đông là một hiện tượng tâm lý khiến chúng ta có xu hướng làm theo hoặc sao chép hành vi của người khác.

Bàn luận:

- Trước hết, hiệu ứng đám đông đã giúp cho những thông tin, thông báo được lan truyền một cách nhanh chóng; Bên cạnh đó, hiệu ứng còn góp phần hình thành các thói quen tốt và điều chỉnh hành vi, chuẩn mực cư xử của con người trong cuộc sống hàng ngày; Cuối cùng, hiệu ứng đám đông đã tạo ra sự đoàn kết, hướng đến mục tiêu vì cộng đồng khi mọi người cùng nhau làm việc để giải quyết những vấn đề như: hậu quả sau thiên tai, dịch bệnh, nạn đói,...

- Song, hiệu ứng đám đông chính là con dao hai lưỡi, bên cạnh những ảnh hưởng tích cực nó còn đem đến vô số những điều tiêu cực, nhất là trong thời đại internet phát triển, mạng xã hội lên ngôi như hiện nay. Môi trường mạng xã hội trở thành một toà án xét xử đúng nghĩa, gây ra những hành vi bạo lực mạng xã hội dù chưa biết nạn nhân làm đúng hay làm sai. Thậm chí nhiều kẻ xấu lợi dụng ảnh hưởng của tâm lý đám đông để trục lợi cho riêng mình.

Bài học: Sống trong thời đại bùng nổ thông tin và hậu sự thật, việc rèn luyện tư duy phản biện để đối chọi với ảnh hưởng tiêu cực của hiệu ứng đám đông là hết sức cần thiết vì nó tựa như tấm khiên giúp ta tự chặn những thông tin độc hại, mang tính kích động, luôn ý thức sự tự vấn để không hòa theo đám đông và từng bước hoàn thiện bản thân.

ĐỀ SỐ 11:

“Sống như ngày mai sẽ chết” là nhan đề cuốn sách của Phi Tuyết đã được các bạn trẻ săn lùng trong suốt thời gian vừa qua.

Anh/chị hãy viết một bài văn (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về thái độ sống mà tác giả đặt ra ở nhan đề đó.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích: “sống như ngày mai chết” là sống hết mình, đẩy máu lửa và nhiệt huyết với một thái độ tích cực để không cảm thấy hối tiếc về những điều đã qua; là sống trân trọng từng giây phút của cuộc đời, tăng cường độ sống cho một khoảng thời gian ngắn nhất, sống và làm việc một cách có ích, không sống hoài, sống phí cho những mục đích, những dự định vô bổ.

Bàn luận:

- Phải “sống như ngày mai chết” vì: Thời gian là tuyến tính một đi không trở lại. Cuộc đời con người là hữu hạn, đặc biệt là ở giai đoạn tuổi trẻ là ngắn ngủi. Vì thế nếu chúng ta không sống hết mình sẽ làm lãng phí giai đoạn đẹp nhất của đời người; Cuộc sống cho ta rất nhiều cơ hội nhưng nếu ta không biết nắm bắt thì cơ hội sẽ trôi đi để sau đó có hối tiếc cũng muộn màng; Đặc biệt trong thời đại 4.0 hiện nay, sự thay đổi trên thế giới là chóng mặt, nếu chúng ta không sống, học tập và làm việc hết mình thì sẽ không bắt kịp được với thời đại và sẽ nhanh chóng bị bỏ lại phía sau.

- Ý nghĩa của lối sống “sống như ngày mai sẽ chết”: Giúp ta có một năng lượng sống tràn trề, biết nắm bắt cơ hội, bắt kịp và thậm chí vượt lên thời đại; Giúp ta sống một cuộc sống có ý nghĩa, làm được nhiều việc có ích, khẳng định được giá trị bản thân; Giúp ta đánh thức những tiềm năng, năng lực ẩn sâu bên trong mỗi con người khi chúng ta cố gắng làm một việc gì đó; Sống hết mình, nhiệt huyết cống hiến không chỉ giúp cho bản thân, gia đình mình mà còn giúp xã hội ngày càng phát triển. Mỗi chúng ta là một tế bào của xã hội, nếu mọi người đều cống hiến hết mình thì sẽ tạo nên một xã hội văn minh, hiện đại.

- Phê phán lối sống thụ động, mờ nhạt, thiếu ý chí lý tưởng, thậm chí là sa vào ăn chơi, hưởng lạc.

- Sống như thể ngày mai sẽ chết không có nghĩa đốt cháy giai đoạn, sống gấp, sống vội như một bộ phận thanh niên hiện nay.

Bài học: Đặt ra mục tiêu, kế hoạch cho bản thân để sống có ước mơ, có lý tưởng; Định vị giá trị bản thân trong cuộc sống; Luôn suy nghĩ tích cực, có thái độ lạc quan, biết chấp nhận thực tế; Thay vì coi những thách thức hay trở ngại là điều tiêu cực, hãy coi chúng là dịp để học hỏi và cải thiện bản thân;...

ĐỀ SỐ 12:

Người Nga có câu nói: “Nếu có hai cái bánh mì, tôi sẽ bán một cái để mua hoa hồng. Cả tâm hồn cũng cần phải được ăn uống.”.

Anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “bánh mì” là biểu tượng cho những giá trị vật chất thiết yếu trong cuộc sống của mỗi con người như: cái ăn, cái ở, cái mặc, những tiện nghi phục vụ nhu cầu của cuộc sống...
 - “hoa hồng” là biểu tượng cho những giá trị, nhu cầu tinh thần của con người trong cuộc sống.
- ➡ Ý kiến trên đã khẳng định: cuộc sống của con người cần có sự cân bằng, hài hòa giữa những nhu cầu vật chất và tinh thần.

Bàn luận:

- Nhu cầu vật chất (ăn, ở, mặc, tiện nghi...) rất cần thiết trong cuộc sống của con người. Con người không thể sống được nếu thiếu đi những điều kiện vật chất tối thiểu. Nhưng quá coi trọng vật chất, con người dễ bị rơi vào lối sống ích kỷ, vô cảm, bản năng, ...
- Tâm hồn (hay tinh thần) là một phần quan trọng khiến con người được là người với nghĩa đầy đủ nhất (chứ không phải là con vật, cũng không phải là cỗ máy). Cần nuôi dưỡng tâm hồn để con người được sống theo nghĩa đầy đủ nhất của cuộc sống (hưởng thụ vật chất phải đi đôi với hưởng thụ tinh thần). Nếu không nuôi dưỡng tâm hồn, chỉ quan tâm đến đời sống vật chất và những ham muốn tiền tài, địa vị thì tâm hồn con người sẽ trở nên nghèo nàn, cằn cỗi, bất hạnh, đau khổ...
- Vẫn còn một số biểu hiện của một bộ phận nhỏ trong xã hội hiện nay có cái nhìn thực dụng khi đánh giá con người, hoặc quá đề cao vật chất mà hạ thấp đời sống tinh thần hoặc quá đề cao

đời sống tinh thần mà chẳng chăm lo đến đời sống vật chất, không phấn đấu vì hạnh phúc vẹn toàn. Vậy nên chúng ta cần cân bằng giữa đời sống vật chất và tinh thần.

- Tuy vậy, câu nói trên cần hiểu một cách linh hoạt bởi “nếu có hai cái” mới quyết định “sẽ bán một cái” - nghĩa là nhu cầu vật chất là nhu cầu trước tiên, quan trọng, tùy thuộc vào hoàn cảnh mà nhu cầu tinh thần cũng nên được chú ý song hành với nhu cầu vật chất.

Bài học:

- Cần nhận thức đầy đủ về hai nhu cầu làm nên cuộc sống của mỗi người: vật chất và tinh thần.
- Tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, không ngừng bồi đắp, nuôi dưỡng thế giới tâm hồn của mình, nhất là trong cuộc sống hiện nay.
- Lao động hết mình để đảm bảo nhu cầu vật chất và tinh thần cho bản thân và gia đình.

ĐỀ SỐ 13:

Nhà văn Raxun Gamzatốp trong cuốn “Đaghextan của tôi” viết:

“Người ta nói rằng:

- Đây chim ưng, chim sinh ra ở đâu?
- Trong khe núi hẹp.
- Chim bay đi đâu?
- Bay đến khoảng trời cao rộng.”.

[...]

“Người ta nói: Gà mái mơ thấy mình là chim ưng, nó bay khỏi vách đá và ngã gãy cánh.”.

(Raxun Gamzatốp, “Đaghextan của tôi”, tập 1, NXB Cầu vồng, 1984, tr. 30-70)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý nghĩa nhân sinh được rút ra từ những lời thoại trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- Loài chim ưng sống trên vùng núi cao, thường bay cao, bay xa, có sức nhìn xa, có lòng can đảm. Chim ưng tuy sống ở nơi nhỏ bé “khe núi hẹp” nhưng có khát vọng và khả năng chinh phục không gian rộng lớn “những khoảng trời cao rộng”. Hình ảnh chim ưng mang ý nghĩa biểu tượng: chỉ những người có chí lớn, mang khát vọng lớn, dám vượt ra khỏi hoàn cảnh chật hẹp để chinh phục những đỉnh cao thuộc mọi lĩnh vực.

- Loài gà, cụ thể “gà mái mơ”, là một loài gia cầm, quen sống trong các gia đình; do bản tính tự nhiên, không quen rời nhà đi xa; nếu so với loài chim ưng, trong nghĩa biểu tượng, bị coi là sống an phận, tự bằng lòng với chính mình. Nếu gà mái mơ không ý thức được về giới hạn có tính tự nhiên của mình, lại ảo tưởng mình là chim ưng, bay theo cách của chim ưng sẽ “gãy cánh”, bị thất bại, trả giá.

➡ Hình ảnh chim ưng và gà mái mơ là một đối nghịch, thể hiện hai hoàn cảnh, phẩm chất trái ngược nhau. Cặp đôi hình ảnh trong những lời thoại có ý nghĩa biểu tượng nhằm để nhắn gửi thông điệp nhân sinh, rút ra bài học cho con người về việc xác định năng lực và giới hạn bản thân, định hướng cách sống đúng đắn cho mình.

Bàn luận:

- Làm người cần có ý chí, cần nuôi những khát vọng; phấn đấu, hướng tới chinh phục những đỉnh cao thuộc mọi lĩnh vực mà mình có hứng thú theo đuổi. Hãy như cánh chim ưng bay tới những khoảng trời cao rộng.

- Song mỗi người cũng cần biết rõ giới hạn của chính mình, tức là các điều kiện để thực hiện những khát vọng đó: sức khỏe, tri thức, thời gian, tài chính, phương tiện, hoàn cảnh gia đình và xã hội chi phối... Đừng như loài gà mái mơ ảo tưởng về chính mình, làm những điều phi lý để rồi gánh chịu hậu quả nặng nề.

- Nếu điều kiện cho phép, hãy quyết tâm thực hiện bằng được; nếu điều kiện không cho phép, hãy biết chờ đợi, phấn đấu, khi nào đủ điều kiện hãy thực hiện, không vội bỏ cuộc; nếu hiểu rõ không thể thực hiện được, đừng ảo tưởng, đừng phiêu lưu, đại dốt, sẽ bị trả giá mà hãy thay đổi hướng đi, lựa chọn cách sống phù hợp.

- Phê phán người thụ động, không mơ ước, không khát vọng, không có ý chí, không cố gắng tu dưỡng, trở thành “người thừa” và những người ảo tưởng về bản thân, tự cao về khả năng của chính mình, a dua, phù phiếm chạy theo cuộc sống của người khác.

Bài học:

- Nhận thức đúng năng lực và những điều kiện của bản thân, thấu hiểu chính mình để lựa chọn cách sống đúng đắn.
- Nuôi dưỡng những khát vọng lớn, theo đuổi và tin tưởng vào thành công; luôn có thái độ tích cực với bản thân và đời sống.
- Không ngừng tự bồi dưỡng bản thân để nâng cao năng lực về mọi mặt; trực tiếp hành động, kiên trì trên hành trình thực hiện khát vọng.

ĐỀ SỐ 14:

Văn hào W. Gớt từng nói “Sứ mệnh của con người là sống chứ không phải tồn tại.”.

Anh/chị hãy viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm của bản thân về ý kiến trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “tồn tại” là sự có mặt như một bản năng sinh tồn và sẵn có trong mỗi sự vật tự nhiên.
 - “sống” không chỉ đơn giản là sự có mặt trên cuộc đời mà sự có mặt ấy còn phải có ý nghĩa tích cực không chỉ với mình (biết ước mơ, hy vọng, có lý tưởng sống,...) mà với mọi người (biết cống hiến, hy sinh,...).
- ➡ Ý kiến “sứ mệnh của con người là sống chứ không phải tồn tại” đã khẳng định: con người sinh ra được trao cho cái quyền được sống đích thực, sống đúng nghĩa, phải có nghĩa vụ sống có ích hơn với cuộc đời để con người sống là Người nhất.

Bàn luận:

- Khi con người thực hiện “sứ mệnh sống” của mình bằng việc sống có ước mơ, có hoài bão, lý tưởng và khát vọng mãnh liệt, sống trong sạch, nhân hậu, tốt lành, không khuất phục số phận luôn ý thức.. thì con người sẽ cảm nhận được vẻ đẹp của cuộc sống này; tâm hồn sẽ phong phú hơn không bị “tàn lụi”; cuộc sống của mỗi người trở nên tốt đẹp hơn; bên cạnh đó còn giúp ích cho xã hội, cho đất nước ngày càng phát triển phồn thịnh; người sống đúng nghĩa sẽ được mọi người yêu quý, tôn trọng và noi theo, lan tỏa được những thông điệp tích cực ra cộng đồng...
- Phê phán một số người sống chưa có ước mơ, lí tưởng, chưa sống đích thực với những gì mình có và thiếu trách nhiệm với bản thân, những người xung quanh và xã hội.

Bài học:

- Nhận thức sự khác nhau giữa “sống” và “tồn tại”.
- Cố gắng sống đúng nghĩa như có tình yêu tha thiết, say đắm với cuộc đời. Thái độ toàn tâm, toàn trí, toàn hồn, sống là phải tận hưởng, tận hiến cho cuộc đời, sống hết mình làm sao cho mình sống trên đời có ý nghĩa.

ĐỀ SỐ 15:

Hiện nay, trên các phương tiện thông tin đại chúng, khái niệm “trải nghiệm” đang được nhắc đến rất nhiều.

Anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về quan điểm: “sống là trải nghiệm”.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “sống” là sự tồn tại có ý nghĩa của một đối tượng, sự vật hay con người. Khái niệm này thường được phân biệt với tồn tại, tồn tại được xem là sự duy trì sự sống nhưng không có ý

nghĩa.

- “trải nghiệm” là quá trình trực tiếp tiếp xúc với các sự vật, hiện tượng, trực tiếp tham gia vào các hoạt động sự kiện... từ đó thu được những kiến thức, kĩ năng, kinh nghiệm sống.

➡ Như vậy có thể hiểu quan điểm “sống là trải nghiệm” muốn đề cao việc mỗi cá nhân cần không ngại tiếp xúc với thực tế, tham gia vào các hoạt động để từ đó có thể phát triển toàn diện, tránh lối sống thụ động hay chỉ chăm chăm tích lũy những tri thức từ sách vở, lý thuyết...

Bàn luận:

- Trải nghiệm giúp mỗi chúng ta hiểu chính bản thân mình, qua đó nắm rõ được những năng lực của bản thân, những điểm thiếu sót để rồi xây dựng mục tiêu phấn đấu hướng tới tương lai; Trải nghiệm còn giúp thế hệ trẻ thêm hiểu đời, dưới lăng kính hiện thực ta thấy cuộc sống này có thật nhiều điều tốt đẹp, từ đó thêm trân trọng mỗi ngày ta được sống; Không chỉ vậy, trải nghiệm khiến mỗi con người chúng ta trưởng thành hơn, đem lại những hiểu biết và kinh nghiệm, giúp con người dám dấn thân, biết cách vượt qua những trở ngại khó khăn, tôi luyện bản lĩnh, ý chí.

- Cần nhận thấy trải nghiệm là điều cần thiết và quan trọng trong cuộc sống tuy nhiên trải nghiệm cũng cần có sự lựa chọn và chỉ đạt được kết quả khi có sự tìm hiểu kỹ lưỡng về đối tượng cần trải nghiệm thì mới có ý nghĩa. Cần tránh việc trải nghiệm giống như một sự a dua, hay lấy lý do trải nghiệm để tham gia vào những tai tệ nạn, hoặc do thiết hiểu biết mà quá trình trải nghiệm đem đến những điều không mong muốn... Nói tóm lại trải nghiệm cần được tiến hành trên cơ sở của đam mê, kiến thức và cần có bản lĩnh.

Bài học:

- Cuộc sống trải nghiệm luôn đi kèm với rủi ro và điều bất ngờ, vậy nên mỗi chúng ta cần chuẩn bị tinh thần để đối mặt với những điều không lường trước và tìm cách thích nghi.

- Chuẩn bị những kỹ năng cần thiết như: kỹ năng giao tiếp, kỹ năng xử lý tình huống,... để hành trình trải nghiệm diễn ra một cách thuận lợi nhất.

- Chúng ta cũng cần hiểu rõ những điểm mạnh, điểm yếu của bản thân để có thể lựa chọn những trải nghiệm phù hợp.

ĐỀ SỐ 16:

Trả lời được câu hỏi là điều quan trọng nhưng quan trọng hơn cả là bạn phải biết cách đặt câu hỏi để trả lời những câu hỏi ấy.

Anh/chị hãy viết một bài văn (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “trả lời được câu hỏi” là giải quyết được vấn đề, phát hiện ra những quy luật, chân lý của đời sống tự nhiên và xã hội.
 - “đặt câu hỏi” là nêu vấn đề, thể hiện nỗi băn khoăn, trăn trở trước những vấn đề của đời sống tự nhiên và xã hội.
- ➡ Ý kiến trên bàn về cách tư duy, học hỏi của con người. Dù là tự đặt câu hỏi và tìm cách trả lời hay biết đặt câu hỏi để nhận câu trả lời thì cũng đều quan trọng.

Bàn luận:

- Trả lời được câu hỏi là điều quan trọng vì: Cuộc sống luôn đặt con người đứng trước những vấn đề quan trọng đòi hỏi họ phải không ngừng tư duy, suy nghĩ để tìm ra hướng giải quyết phù hợp nhất; Khi trả lời câu hỏi, con người buộc phải tư duy, suy nghĩ, nghiền ngẫm, huy động kiến thức, kĩ năng đã tích lũy vào thực tiễn để giải quyết vấn đề đặt ra; Khi trả lời câu hỏi, con người có cơ hội thể hiện vốn hiểu biết, quan điểm, chính kiến của cá nhân, từ đó góp phần khẳng định giá trị của bản thân trước mọi người; Quan điểm, chính kiến, phát hiện riêng của mỗi người có thể trở thành một “mắt xích” quan trọng, dẫn đến những hành động để biến đổi tự nhiên theo chiều hướng tích cực và thúc đẩy sự phát triển của xã hội.
- Quan trọng hơn cả là bạn biết cách đặt câu hỏi để trả lời những câu hỏi ấy vì: Biết cách đặt câu hỏi chứng tỏ con người biết quan tâm đến những vấn đề của đời sống, trăn trở trước những diễn biến trong thực tiễn; Biết cách đặt câu hỏi nghĩa là con người đã phần nào chủ động để tìm

hướng giải quyết cho vấn đề mình đặt ra; Việc đặt ra câu hỏi không phải là điều dễ dàng bởi nó đòi hỏi sự quan sát đời sống thật sâu sắc và cấp độ tư duy cao hơn, nghĩa là ta nhận ra được vấn đề nan giải, vấn đề bị khuất lấp,... mà nhiều người khó hoặc thậm chí là không nhìn thấy được.

- Việc biết cách đặt câu hỏi và biết cách trả lời câu hỏi có mối quan hệ biện chứng và đều có tầm quan trọng như nhau. Nếu chỉ nỗ lực để tìm câu trả lời hay lời giải đáp cho những vấn đề của đời sống mà không biết chủ động đặt ra câu hỏi, truy nguyên vấn đề thì con người dễ trở bị động, dẫn đến câu trả lời hay cách giải quyết áp đặt, thiếu hiệu quả, đôi khi mắc phải sai lầm. Nếu không biết cách đặt ra câu hỏi, chỉ đặt câu hỏi mà không chủ động suy nghĩ, tìm cách trả lời thì không tìm được cách để giải quyết vấn đề.

- Phê phán những người lười biếng, thiếu kiên nhẫn trong việc tích lũy kiến thức và kỹ năng, thiếu sự chủ động và sáng tạo trong việc đặt ra và xử lý những vấn đề cuộc sống.

Bài học: Bản thân cần mài sắc tư duy, làm giàu vốn hiểu biết, phát hiện những quy luật, chân lý của đời sống tự nhiên và đời sống con người, cần biết thắc mắc, trăn trở trước những vấn đề của thực tiễn, khi cần thiết để cùng nhau hiện và giải quyết vấn đề một cách tối ưu nhất.

ĐỀ SỐ 17:

“Hãy là chính bản thân bạn bởi vì cuộc sống quá ngắn để là một ai khác.” đây là một câu nói trong bộ phim “Step Up 2: The Streets – Vũ điệu”.

Anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “là chính bản thân bạn” là sống thật với bản thân, sống là chính mình.
- “cuộc sống quá ngắn ngủi” là lời chiêm nghiệm, nhận định về cuộc sống.

- “là một ai khác” là sống không thật với bản thân, là bản sao của người khác.

➡ Ý kiến trên đã thể hiện thông điệp nhắn nhủ về lối sống là chính mình, mỗi người hãy sống thật với bản thân thay vì là một bản sao của người khác.

Bàn luận:

- Mỗi người sinh ra đều đã là một bản thể có nét cá tính, đặc điểm riêng không ai giống ai và đều có những giá trị riêng mà không một ai có thể thay thế được. Vậy nên khi được sống là chính sẽ giúp con người trở nên tự tin, cảm thấy thoải mái hơn thay vì gò ép, khuôn phạm bản thân mình để năng lực bản thân có thể phát huy tối đa.

- Sống thật là chính mình là một lối sống tích cực, cần thiết trong thời đại bão hòa như hiện nay khi mà phẫu thuật thẩm mỹ trở nên phổ biến hơn, khi các trang mạng xã hội khiến con người ta trở nên đắm chìm mù quáng và hiện tượng không xa lạ: “sống ảo” trong thế giới thực.

- Bên cạnh đó, trong thời đại bão hòa ngày nay với nhiều áp lực của cuộc sống hiện đại, cũng có nhiều người trẻ tự ti, đánh mất chính bản thân mình hoặc bắt chước người khác như chú tắc kè hoa làm cho bản thân trở nên mờ nhạt, sống một cuộc đời vô nghĩa.

- Sống là chính mình không có nghĩa khước từ vẻ đẹp của mọi người xung quanh mình. Bản thân mỗi người phải biết học hỏi những điều tốt đẹp từ cộng đồng xung quanh để trở nên hoàn thiện, toàn diện hơn. Chúng ta hòa nhập chứ không hòa tan.

Bài học:

- Mỗi người không nên cố tạo dựng hình mẫu bề ngoài không thực với chính mình, yêu bản thân mình, tập cách nói “không” với những điều mà mình không muốn nói “có”.

- Là một người trẻ lại cần có ý thức về giá trị riêng của bản thân của mình, sẵn sàng mang đến những hành động, thái độ sống đẹp khi là chính mình, biết yêu phẩm chất độc đáo, riêng biệt của bản thân,...

ĐỀ SỐ 18:

Mùa xuân - Lễ chùa - Nét đẹp văn hoá.

Theo anh/chị, điều quan trọng để giữ vững nét đẹp văn hóa tâm linh trong bối cảnh hiện nay là gì? Hãy kết nối với cuộc sống và viết đoạn bài nghị luận (khoảng 600 chữ) bày tỏ suy nghĩ về điều đó.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích: Văn hoá tâm linh là một loại hình văn hoá tinh thần đặc thù của người Việt lấy đối tượng là sự bày tỏ tình cảm, niềm tin, sự tri ân của người đang sống đối với người đã mất, đối với những vị anh hùng dân tộc hoặc đối với những đối tượng được tôn là Thánh, Thần, Thành hoàng,...

Bàn luận:

- Bối cảnh hiện nay: Đi lễ chùa ngày đầu xuân từ lâu đã trở thành nét đẹp văn hóa của người Việt. Đi lễ không đơn giản chỉ để ước nguyện mà còn là khoảnh khắc để hòa mình vào chốn tâm linh, bỏ lại phía sau những vất vả, nhọc nhằn mưu sinh trong cuộc sống. Song, không ít người đến văn cảnh chùa lại ăn mặc phản cảm, áo ngắn, quần cộc, hở hang; ứng xử thiếu văn minh... làm xấu đi không gian linh thiêng nơi cửa Phật. Bên cạnh đó nhiều người dân đi lễ chùa còn có những hành động thiếu văn hóa như: Ném tiền xuống hồ cá, dúm tiền vào tay Phật; bán hàng chát chém; nạn trộm cắp, móc túi, ăn xin...

- Điều quan trọng để giữ vững nét đẹp văn hóa tâm linh trong bối cảnh hiện nay: Mỗi cá nhân cần nâng cao ý thức, góp sức cùng chính quyền để tiến tới xóa bỏ những hủ tục, hành vi lệch chuẩn, từ đó tạo nên giá trị đặc biệt của văn hóa lễ chùa, về chốn cửa Phật mới thấy lòng mình lắng lại, thanh thản và nhẹ nhàng hơn; Mỗi người cần hiểu những kiến thức cơ bản về tôn giáo, tín ngưỡng cũng như các nghi lễ, thực hành liên quan, có như vậy mới không bị rơi vào mê tín dị đoan, hoặc có những ứng xử, hành vi phản cảm, lệch lạc; Các cơ quan quản lý phải siết chặt công tác quản lý, thường xuyên kiểm tra, giám sát để kịp thời điều chỉnh, ngăn chặn các hiện tượng lệch lạc. Và quan trọng hơn là các ngôi chùa phải có công tác tự quản tốt, có quy định, nội quy cụ thể đảm bảo quyền tự do tôn giáo, tín ngưỡng nhưng không cho phép các hành vi biến tướng, trục lợi để kiếm tiền.

ĐỀ SỐ 19:

Trong cuốn sách “Tuổi trẻ đáng giá bao nhiêu?”, tác giả Rosie Nguyễn đã viết: “Những ngày tuổi trẻ tưởng dài rộng mênh mông nhưng kỳ thực lại rất hữu hạn, ngắn ngủi. Nên nếu bạn còn trẻ, hãy học cách để biến tuổi trẻ của bạn thành vô giá.”.

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ), trình bày suy nghĩ của anh/chị về cách để biến tuổi trẻ của bạn thành vô giá.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích: Biến tuổi trẻ thành vô giá là việc chúng ta biến mỗi khoảnh khắc của những năm tháng thanh xuân đều có ý nghĩa, mỗi trải nghiệm của bản thân đều đáng nhớ và mỗi hành động tại thời điểm ấy đều để lại dấu ấn.

Bàn luận:

- Trau dồi tri thức, rèn luyện kỹ năng, bồi đắp trí tuệ, cập nhật xu thế mới.
- Mạnh dạn trải nghiệm, dám đương đầu với thử thách để khai phóng tiềm năng bản thân.
- Biết nuôi dưỡng ước mơ, khát vọng lớn khi còn trẻ, dám bước qua vùng an toàn của bản thân.
- Tích cực tham gia vào các hoạt động cộng đồng, cống hiến cho xã hội, lan tỏa giá trị đến những người xung quanh.
- Tuy nhiên, đôi khi việc theo đuổi hành trình biến bản thân thành vô giá có thể khiến con người trở nên ích kỷ, chỉ quan tâm đến lợi ích của mình mà bỏ qua trách nhiệm với gia đình và xã hội. Có những trường hợp vì quá chú trọng vào mục tiêu cá nhân mà họ lãng quên đi các mối quan hệ xung quanh, dẫn đến sự cô lập và thiếu kết nối.
- Phê phán những người không có nhận thức biến tuổi trẻ thành vô giá.

ĐỀ SỐ 20:

Phải chăng, xã hội càng văn minh hiện đại thì con người càng có nhu cầu tìm kiếm lòng trắc ẩn thực sự?

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ), trình bày suy nghĩ của anh/chị về vấn đề trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “cuộc sống văn minh, hiện đại” chỉ cuộc sống hiện tại và tương lai tân tiến, phát triển về mọi mặt từ khoa học công nghệ đến kinh tế, văn hóa giáo dục,...
 - “lòng trắc ẩn thực sự” được hiểu là tấm lòng yêu thương, cảm thông, thấu hiểu trước cảnh ngộ người khác, xuất phát từ thật tâm, không toan tính.
- ➡ Câu hỏi đặt ra vấn đề: Khi xã hội càng văn minh, hiện đại thì con người càng khó khăn để tìm kiếm được lòng trắc ẩn thực sự và con người càng có mong muốn tìm kiếm, nhận được những tấm lòng thực sự.

Bàn luận:

- Xã hội càng văn minh, hiện đại thì con người càng có nhu cầu tìm kiếm lòng trắc ẩn thực sự vì: Trong xã hội hiện đại, con người có nhiều mối bận tâm và không cần lệ thuộc quá nhiều vào người khác, nhiều thước đo giá trị thay đổi; Thực tế cuộc sống có nhiều biểu hiện sống thực dụng, tàn nhẫn, xa cách với nhau; Cuộc sống văn minh hiện đại tác động khiến con người phải chịu nhiều áp lực, tổn thương,... nên cần nhu cầu được sẻ chia, đồng cảm, thấu hiểu.
- Ý nghĩa của lòng trắc ẩn thực sự: Mỗi người cảm thấy ấm lòng, tin tưởng hơn vào những điều tốt đẹp của cuộc sống, vào mối quan hệ giữa người với người; Sống trong xã hội có tình yêu thương, con người được hưởng thụ sự văn minh không chỉ về vật chất mà cả tinh thần; Nếu thiếu lòng trắc ẩn thực sự con người dần nguội lạnh tình yêu thương, lòng đồng cảm, sự thấu hiểu, cuộc sống sẽ xuất hiện nhiều hơn những cái xấu, cái ác,...
- Lòng trắc ẩn thực sự có thể khó phân biệt, đôi khi khó tìm thấy nhưng nó vẫn tồn tại. Vì vậy ta không nên bi quan vào cuộc sống.

- Phê phán những người sống thờ ơ, vô tâm, ích kỷ.

Bài học: Con người cần học cách sống với nhau bằng tất cả sự chân thành, nhiệt huyết; Có sự quan tâm, giúp đỡ để con người vượt qua những khoảnh khắc khó khăn, tuyệt vọng; Lan tỏa yêu thương, chia sẻ những thông điệp ý nghĩa, học cách lắng nghe, thấu hiểu.

ĐỀ SỐ 21:

Tác giả Robin Sharma trong lời giới thiệu cuốn sách “Ba người thầy vĩ đại” có chia sẻ: “Suy ngẫm nhiều hơn về thực trạng cuộc sống của mình, tôi bắt đầu nhận thức được sự trống rỗng ngay trong tim mình. Tôi bắt đầu chú ý đến những tiếng thì thầm lặng lẽ của con tim...”.

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ), trình bày suy nghĩ của anh/chị về vấn đề trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “sự trống rỗng ngay trong tim mình” là cảm giác cô độc, mất niềm tin, hy vọng...
 - “chú ý đến những tiếng thì thầm lặng lẽ của con tim” là tập trung cảm nhận những âm thanh nhỏ bé, khẽ khàng, thậm chí là những âm thanh không lời xuất phát từ chính bản thân mình.
- ➡ Trong cuộc sống chúng ta bị nhiều tiếng nói ồn ào bên ngoài chi phối tạo ra sự trống rỗng, bất lực không biết nghe ai thì hãy lắng lại để lắng nghe bản thân mình. Hãy sống và làm theo những gì con tim muốn, không bị tác động bởi những vấn đề xung quanh.

Bàn luận:

- Ý nghĩa của việc “chú ý đến những tiếng thì thầm lặng lẽ của con tim”: Hiểu rõ hơn về cảm xúc, mong muốn và giá trị của bản thân; được sống là chính mình, ta sẽ tìm thấy niềm vui và hạnh phúc; Tìm được mục đích và lý tưởng sống, dám theo đuổi ước mơ và mục tiêu của mình; Thấu hiểu cuộc sống, đưa ra những quyết định sáng suốt, từ đó đạt được thành công; Không chú ý đến tiếng nói của bản thân, con người sẽ không có lập trường, rơi vào lối sống a dua...
- Chú ý đến những tiếng thì thầm lặng lẽ của con tim là quan trọng nhưng cũng cần có sự chọn

lộc, không thể bỏ qua hoàn toàn lý trí. Ta nên cân nhắc cả hai yếu tố này để đưa ra những quyết định sáng suốt nhất cho bản thân.

- Phê phán những người sống vội, sống gấp, sống quên đi việc chú ý đến tiếng nói của bản thân.

Bài học: Nhận thức được ý nghĩa của tiếng nói bên trong bản thân mình; Dành ra những giây phút sống chậm lại cho chính mình, cho những người xung quanh;...

ĐỀ SỐ 22:

Phải chăng, “người ta ngây ngất trước sự hào nhoáng, mê mẩn trước sự bóng bẩy, nhưng chỉ rơi nước mắt trước sự giản dị tự đáy lòng”? (Nguyễn Ngọc Tư)

Viết một bài văn (khoảng 600 chữ), trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “sự hào nhoáng, bóng bẩy” là những vẻ ngoài đẹp đẽ, sang quý, lấp lánh, có sức hấp dẫn lớn với con người, làm con người bị ấn tượng, chú ý - đó cũng là những giá trị mà nhiều người hiện đại ngày nay theo đuổi, mê mẩn, ngây ngất, choáng ngợp.

- “sự giản dị tự đáy lòng” là vẻ đẹp giản đơn, mộc mạc, bình dị, thường không thu hút sự chú ý của con người - đó có thể là vẻ đẹp thuộc về phần sâu kín bên trong, là những giá trị tinh thần, những điều tử tế, lòng tốt bình thường xuất phát từ sự chân thành, thật tâm,... chỉ có thể dùng trái tim để cảm nhận.

- “ngây ngất”, “mê mẩn”, “rơi nước mắt” là mức độ hứng thú, cảm xúc khác nhau của con người.

➡ Câu hỏi gợi mở vấn đề: Đôi khi trong cuộc sống chúng ta chỉ mãi mê chạy theo những điều đẹp đẽ, lấp lánh hào nhoáng bóng bẩy bên ngoài mà quên rằng chính những điều bình thường giản dị xuất phát từ trái tim, từ tấm lòng mới là điều làm nên chân giá trị, ý nghĩa đích thực của đời sống này.

Bàn luận:

- Người ta “ngây ngất” trước sự hào nhoáng, “mê mẩn” trước sự bóng bẩy vì:

+ Cuộc sống luôn phát triển đi lên theo chiều hướng hiện đại hơn, văn minh hơn, tiện nghi vật chất hơn - hình ảnh xã hội mà ở đó hiện diện thế giới vật chất hào nhoáng, đẹp đẽ, sang trọng, xa hoa... luôn có sức hấp dẫn khiến con người khát khao thêm muốn. Sự hào nhoáng, bóng bẩy trở thành thước đo giá trị cho cuộc đời giàu sang, tiện nghi mà con người mơ ước. Cái hào nhoáng, bóng bẩy còn thường đi liền với danh vọng, như một thứ trang sức làm đẹp nâng cao giá trị con người.

+ Đối lập với hào nhoáng, bóng bẩy là cái bình thường, đời thường, dung dị, những điều này đã trở nên quá quen thuộc đến quen nhàm với cuộc sống con người nên con người có xu hướng bị thu hút bởi những thứ mới mẻ, đối lập, khác biệt là sự bóng bẩy, hào nhoáng kia.

+ Nếu cái hào nhoáng bóng bẩy bên ngoài đi liền với thực tài, thực tâm, thực lực thì rất đáng được tôn vinh ngưỡng mộ. Nhưng đôi khi, càng hào nhoáng bên ngoài càng rỗng tuếch ở bên trong. Nếu con người mãi mê chạy theo cái bóng bẩy bên ngoài có thể sẽ đánh mất chính mình, không tìm được chân giá trị cuộc sống.

- Ta chỉ “rơi nước mắt” trước sự giản dị tận đáy lòng vì:

+ Sự giản dị là trạng thái chân thực của cuộc sống, gắn với những điều bình thường của tuổi thơ, trong gia đình, giữa những mối dây gắn kết thiêng liêng bên bi: tình yêu thương, sự chân thành không màu mè tô vẽ... Sự giản dị có thể không gây chú ý nhưng đủ khả năng làm ta xúc động, vì nó chạm đến phần sâu thẳm nhất của tâm hồn và bản chất đời sống này.

+ sự giản dị đời thường cho phép con người dừng chân, sống chậm lại, cảm nhận cuộc sống trong tất cả những vẻ đẹp thân thuộc đến cũ kỹ nhưng tràn ngập tình yêu. Trước những điều giản dị, con người được thả lỏng bản thân, được là chính mình, chân thành, sâu sắc và nhẹ nhõm, được thanh lọc tâm hồn, trở về với những trong trẻo, nguyên sơ, thuần khiết nhất.

- Phê phán những người chấp nhận lối sống buông xuôi, nhạt nhẽo, vô nghĩa đồng thời luôn luôn vận động hết mình, sống chủ động tích cực để làm giàu có hơn cho sự sống của bản thân.

Tuy nhiên, cũng cần biết lắng đọng nâng niu, quý mến cuộc sống hiện diện hữu trong từng phút giây.

- Theo đuổi những điều hào nhoáng, bóng bẩy bên ngoài không phải không chính đáng bởi nó là những nhãn dán khẳng định vinh quang cũng như thành công của chúng ta sau biết bao nỗ lực, song cần xây dựng cho mình hình ảnh bên ngoài đẹp để song hành với giá trị thực bên trong tương xứng.

Bài học: Cần nhận ra và biết trân trọng những điều đơn sơ, dung dị, nhỏ bé xung quanh mình: sự chân thành, tình yêu thương không màu mè tô vẽ, lối hành xử thật thà không trang sức,... chỉ những điều này mới đem đến niềm hạnh phúc thực sự và cuộc sống trọn vẹn ý nghĩa.

ĐỀ SỐ 23:

Phải chăng, hành trình sống của một đời người là để trả lời cho câu hỏi lớn: Tôi là ai?

Viết một bài văn (khoảng 600 chữ), trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích: “tôi là ai?” là câu hỏi lớn của muôn kiếp nhân sinh, thể hiện sự tự vấn về giá trị, ý nghĩa của chính mình trong cuộc đời.

➡ Từ câu hỏi ấy, mỗi người trăn trở về sứ mệnh của con người, tự định vị bản thân, khao khát khẳng định mình và sống có lý tưởng, có mục đích cao đẹp.

Bàn luận:

Đây là câu hỏi mở, thí sinh có thể bày tỏ quan điểm cá nhân khác nhau, có thể bàn luận về sứ mệnh của con người, của bản thân trong cuộc đời, hoặc bàn về ý thức tự khẳng định mình hay những cách lý giải khác hợp lý nhưng phải biết kết hợp lí lẽ và dẫn chứng. Sau đây là một số gợi ý:

- Về sứ mệnh cao quý của con người nói chung, giá trị của bản thân nói riêng trong cuộc đời:

+ Sống trọn vẹn giá trị của con người: có hiểu biết và ý thức nâng cao hiểu biết từ học hành và

khám phá cuộc sống; có cảm xúc, biết mở rộng tâm hồn để yêu thương vạn vật và chia sẻ với đồng loại, trân trọng và sống chan hòa với thế giới tự nhiên; có bản sắc văn hóa và ý thức giữ gìn các giá trị vật chất, tinh thần của quê hương, xứ sở...

+ Có cá tính riêng biệt và luôn ý thức khẳng định mình với mọi người, biết tôn trọng sự khác biệt trong cuộc sống.

+ Có khát vọng cống hiến cho quê hương và nhân loại, luôn vươn đến những giá trị cao đẹp của con người: Chân - Thiện - Mỹ.

- Ý thức tự khẳng định mình:

+ Đó là nhu cầu nhân bản, chính đáng của mỗi người về giá trị của bản thân trong cuộc đời.

+ Sự sống là quý giá, thời gian hiện hữu trong cuộc đời là ngắn ngủi. Việc tự ý thức khẳng định mình giúp mỗi người sống trọn vẹn từng phút giây, nỗ lực hoàn thiện bản thân để ghi dấu giá trị cá nhân trong mắt mọi người.

+ Việc ý thức tự khẳng định mình ở mỗi người sẽ tạo động lực thúc đẩy phát triển xã hội, tạo ra lối sống đẹp trong xã hội.

- Phê phán những người sống không mục đích không lý tưởng, không nỗ lực khẳng định và nâng cao giá trị của bản thân.

Bài học:

- Trong cuộc cách mạng 4.0, trước sự bùng nổ của công nghệ trí tuệ nhân tạo và diễn biến phức tạp của những vấn đề cấp bách toàn cầu như thiên tai, dịch bệnh, chúng ta cần ý thức sâu sắc giá trị cao quý của con người nói chung và giá trị của chính bản thân mình nói riêng.

- Hoàn thiện nhân cách bản thân mỗi ngày, nâng cao trí tuệ và bản lĩnh để tự tin vào lựa chọn sống của chính mình; có tinh thần cầu thị và tôn trọng sự khác biệt của những cái tôi khác trong xã hội.

ĐỀ SỐ 24:

“Em hãy trông, cành cây kia xù xì và đen
--

Vỏ trơ trụi, mưa rót vào như xối
Ít lâu nữa mùa đông trôi qua, em lại thấy
Một lá con, nơi mắt cứng, đâm cành
Em sẽ hỏi sao chồi yếu mỏng manh
Xanh non thế, mà nhoi gỗ đen lên được...”

(“Em hãy trông, cành cây kia”, Victor Hugo, thivien.net)

Viết một bài văn (khoảng 600 chữ), trình bày suy nghĩ của anh/chị về bài học cuộc sống được gợi ra từ ý thơ trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “cành cây kia xù xì và đen, vỏ trơ trụi, mưa rót như xối” là hình ảnh cành cây chịu sự tàn phá của thiên nhiên gợi hiện thực nhiều khó khăn, thử thách.
- “mùa đông” là biểu tượng cho hoàn cảnh lạnh lẽo, khắc nghiệt.
- “một lá con, nơi mắt cứng đâm cành, chồi yếu mỏng manh, xanh non, nhoi gỗ đen lên”: hình ảnh lá non dù yếu ớt, mỏng manh vẫn kiên cường đâm cành, ngoi lên từ gỗ đen thể hiện sức sống mạnh mẽ của cây.

➡ Các câu thơ miêu tả hiện tượng thiên nhiên kì thú và đẹp đẽ. Qua đó, gợi bài học cuộc sống đầy ý nghĩa: con người cần có sức sống và ý chí kiên cường để vươn lên trong mọi nghịch cảnh.

Bàn luận:

- Cuộc sống không bằng phẳng, luôn có những hoàn cảnh khó khăn, thử thách buộc con người phải đối diện.
- Sự gian khổ, khắc nghiệt của hoàn cảnh chính là môi trường để tôi luyện bản lĩnh, giúp con người vững vàng hơn trong cuộc sống. Trước những thách thức, khó khăn, sức sống và nghị lực

của con người càng thể hiện rõ hơn bao giờ hết. Ý chí kiên cường vươn lên trước mọi nghịch cảnh có ý nghĩa vô cùng quan trọng:

- + Giúp con người bình tĩnh, tự tin nhìn nhận hoàn cảnh, nỗ lực biến khó khăn thành cơ hội để hoàn thiện bản thân.
- + Tạo niềm tin, sự lạc quan hướng về những điều tốt đẹp, là động lực để con người dũng cảm vươn lên, chủ động trong cuộc sống và đạt được thành công.
- Hình ảnh lá non dù yếu ớt mỏng manh vẫn dũng cảm đâm cành nơi mắt cứng, nhoi gổ đen vươn lên là kết quả của sự cố gắng, nỗ lực không mệt mỏi. Chính vì thế mà những thành quả con người đạt được khi không ngừng nuôi dưỡng ý chí, nghị lực vươn lên càng có ý nghĩa và đẹp đẽ hơn.
- Phê phán những người sống trong môi trường, hoàn cảnh thuận lợi nhưng không biết tận dụng cơ hội để phát triển, hoàn thiện bản thân và đóng góp cho xã hội.

Bài học:

- Nhận thức được bài học cuộc sống ý nghĩa rút ra từ đoạn thơ: Để có thể vượt lên khó khăn, thử thách và đóng góp cho cuộc đời, con người cần có bản lĩnh sống, có nghị lực, ý chí kiên cường.
- Cuộc sống con người thật bất hạnh khi gặp phải những hoàn cảnh trở trêu, khắc nghiệt, nhưng càng bất hạnh hơn khi ta thôi không cố gắng. Thành quả đẹp đẽ không thể đến với những người yếu đuối, dễ nản lòng thoái chí trước khó khăn, thử thách.

ĐỀ SỐ 25:

Trong cuốn sách “Dám bị ghét”, Kishimi Ichiro & Koga Fumitake khẳng định: “Chỉ khi dám bị người khác ghét bỏ, chúng ta mới có được tự do, mới có được hạnh phúc.”.

(“Dám bị ghét”, Kishimi Ichiro & Koga Fumitake, NXB Lao Động, 2018)

Viết một bài văn (khoảng 600 chữ), trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “Dám bị người khác ghét bỏ” là dám đối mặt với những tư tưởng phản bác, những định kiến trái chiều, dám chấp nhận nỗi cô đơn và nguy cơ thiếu an toàn do không có hậu thuẫn từ bên ngoài.
- “tự do, hạnh phúc” là cảm giác được làm chủ bản thân hoàn toàn, được thỏa mãn tận hưởng những giá trị của cuộc sống, không bị chi phối bởi suy nghĩ, thái độ của người khác.
- Cấu trúc “chỉ khi ... mới...” là khẳng định điều kiện cần có.
- ➡ Để có thể làm chủ bản thân và tận hưởng trọn vẹn mọi giá trị của cuộc sống, con người cần dám vượt qua những định kiến, cản trở từ người khác.

Bàn luận:

- Con người có thể “bị ghét” vì:
 - + Cuộc sống phong phú với các quan niệm, hình thái tồn tại nên luôn có thể xảy ra mâu thuẫn, xung đột.
 - + Mỗi con người là một cá thể độc đáo, riêng biệt và độc lập tương đối. Việc cá thể này khác biệt thậm chí đối lập với cá thể khác là hoàn toàn bình thường.
 - + Nhận thức của con người hữu hạn và không phải lúc nào cũng chính xác hoàn toàn. Chân lý vẫn có thể thay đổi giá trị theo thời gian.
 - + Con người thường có xu hướng đề cao cái tôi cá nhân của mình trong tương quan với những cái tôi khác. Vì thế luôn có xung đột, đối kháng.
- “dám bị ghét” mới đem lại cho con người tự do và hạnh phúc vì:
 - + Đối mặt với những định kiến trái chiều, con người sẽ thoát khỏi sự lệ thuộc, không bị ảnh hưởng bởi “những tiếng ồn ào bên ngoài”, tự do theo đuổi mục đích của mình.
 - + Khi chấp nhận đối kháng, con người sẽ không còn có thói quen trông cậy vào sự giúp đỡ, hậu

thuần nào khác mà phải nỗ lực, tự chủ vươn lên trong mọi việc. Nó là cơ hội để tôi luyện bản lĩnh, can đảm đối mặt với hoàn cảnh, để sống trọn vẹn hơn.

+ “bị ghét” cũng cho con người khoảnh khắc nhìn lại mình, nhận ra những sai lầm hạn chế của bản thân mà tự hoàn thiện.

+ Trong nỗi cô đơn, trong sự bủa vây của định kiến, con người sẽ chuyên tâm hơn vào mục tiêu nào đó như một cách tự giải thoát và khẳng định mình. Đó là tiền đề dẫn tới thành công và hạnh phúc.

+ Quy luật của cuộc sống: mâu thuẫn là động lực của sự phát triển. Vì thế con người không nên sợ hãi trước những quan điểm trái chiều.

- Phê phán những người yếu đuối, hèn nhát, không dám chấp nhận sự khác biệt và đối lập, sống thụ động, phụ thuộc vào ý chỉ và cảm xúc của kẻ khác.

+ Tuy nhiên, vượt khỏi định kiến không có nghĩa là ru vổ bản thân trong sự bảo thủ, trì trệ, bằng lòng với những gì mình có, không chịu nỗ lực tự hoàn thiện và vươn lên; Những quan điểm trái chiều không phải lúc nào cũng đồng nghĩa với sự “ghét”, con người cần tỉnh táo để nhận ra thiện chí của người khác trong những xung đột, mâu thuẫn; Hơn nữa, dám bị ghét không có nghĩa là trở nên chống đối hay thách thức xã hội một cách cực đoan.

Bài học: Bồi đắp niềm tin, tri thức, trí tuệ để trở thành người có tư duy độc lập, nhân cách độc lập, tìm thấy niềm vui, hạnh phúc, tự do khi được là chính mình; Phải thận trọng trước những tác động của bên ngoài, của đám; Mỗi người cần xác định lối sống đúng đắn để vừa dung hòa với cộng đồng vừa giữ được cá tính của mình.

ĐỀ SỐ 26:

R.Ta-go, nhà thơ Ấn Độ cho rằng: “Thà làm một bông hoa sen nở khi thấy mặt trời rồi mất hết tinh nhụy, còn hơn giữ nguyên hình nụ búp trong sương lạnh vĩnh cửu của mùa đông.”.

Viết một bài văn (khoảng 600 chữ), trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “hoa sen” là loài hoa ủ mầm trong bùn đất tối khuất, nhơ bẩn nhưng mạnh mẽ vươn lên. Hoa sen là biểu tượng cho phẩm cách thanh sạch, biết vươn lên trong cuộc sống của con người.
 - “mặt trời” đó là ánh sáng vĩnh cửu đem lại sự sống cho vạn vật. Mặt trời tượng trưng cho sức sống mạnh mẽ, sự huy hoàng.
 - “nụ búp” ẩn dụ cho cái non nớt, nhút nhát, e sợ của con người.
 - “ương lạnh vĩnh cửu” là môi trường lạnh giá, khắc nghiệt, ở đó vạn vật phải ẩn mình, thu mình, không thể sinh sôi phát triển. Vì thế nó tượng trưng cho những khó khăn, thử thách trong cuộc sống.
- ➡ Ý kiến của Ta- go là một triết lý sống mạnh mẽ, tích cực và tiến bộ. Trong cuộc sống có rất nhiều khó khăn thử thách, nhưng nếu biết sống và cống hiến hết mình ta sẽ nhận được thành quả xứng đáng. Nếu sống nhút nhát, thụ động thì cuộc đời thật nhạt nhẽo, vô nghĩa

Bàn luận:

- Nên chọn cách sống như “hoa sen” vì:
 - + Cuộc sống rất quý giá nhưng lại ngắn ngủi, và chỉ đến duy nhất một lần. Ta phải sống thế nào cho xứng đáng, phải sống sao cho khỏi xót xa, ân hận vì những tháng năm đã sống hoài, sống phí. Ta cần có một trái tim đầy nhiệt huyết để sống hết mình, để cảm nhận từng hơi thở trong khoảnh khắc của đời mình.
 - + Đã là con người thì cần phải có ước mơ, lý tưởng và khát khao thực hiện những điều đó. Tuy nhiên, cuộc sống luôn ẩn chứa những khó khăn, thử thách và những điều tốt đẹp không bỗng dưng mà có. Thay vì để khó khăn đánh bại, ta hãy đón nhận chúng như một cơ hội để rèn luyện bản lĩnh của chính mình, để ta thêm trưởng thành.
 - + Khi ta chọn làm “bông hoa sen nở trong ánh mặt trời” đó là lúc ta sống hết mình và cống hiến hết mình. Ta sẽ có cơ hội được tỏa sáng, được khẳng định, lưu lại dấu chân trên con đường đã đi và tận hưởng những điều tuyệt diệu mà cuộc sống mang lại. Đó Cũng chính là cách khiến cuộc

sống của ta thêm ý nghĩa và trở nên có ích. Đó mới là cuộc sống đích thực của con người.

- Không nên chọn cách sống như “nụ búp” vì:

+ Nếu ta không dám đối mặt trước những khó khăn, thử thách của cuộc sống vì ta sợ sai lầm, sợ sẽ thất bại, sợ bị cười chê... để rồi mãi mãi ta sống trong vỏ bọc hèn nhát của mình. Đó là lối sống mòn, sống thừa, sống vô ích mà không được ai biết đến.

+ Cuộc sống không mục tiêu, ước mơ, hoài bão thật vô vị. Sống như thế thực chất chỉ là tồn tại mà thôi, là chết ngay cả khi đang sống.

- Liệu có phải lúc nào ta cũng sống hết mình? Nếu cứ hết mình như thế sẽ có lúc ta kiệt sức. Vậy ta cần phải biết lượng sức mình, không phải lúc nào cũng nên lao về phía trước. Để đối mặt với mọi thử thách trên đường đời trước tiên ta phải trân trọng chính bản thân ta. Đừng nôn nóng theo đuổi mục đích mà quên mất bản thân mình.

- Có những phút giây ta nên thu mình lại khi đã cảm thấy mệt mỏi. Khi ấy không phải ta đang hèn nhát, chỉ là ta đang tìm kiếm chút bình yên cho tâm hồn, tìm được lại ý chí, lòng quyết tâm để tiếp tục tiến lên phía trước.

Bài học: Cuộc sống của mỗi người được quyết định bởi sự tự nhận thức, bản lĩnh và nghị lực vươn lên không ngừng. Cuộc sống quá ngắn ngủi, hãy cứ cháy hết mình đến tận cùng của khát vọng, ước mơ.

ĐỀ SỐ 27:

Đối với bản thân mình, ta phải luôn thành thật, phải tự biết mình là người ra sao, có thói xấu nào, có cách suy nghĩ và phản ứng thế nào.

Từ ý kiến trên, anh/chị hãy viết một bài văn (khoảng 600 chữ), trình bày suy nghĩ của mình về việc con người phải luôn thành thật với bản thân.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “thành thật với bản thân” là sống thật với những cảm xúc, suy nghĩ, tính cách, con người của mình và thể hiện những điều đó một cách rõ rệt, trọn vẹn.

- “phải biết mình là người ra sao” là việc ta nhận thức được về bản thân một cách đầy đủ, thấy rõ cả ưu và nhược, tốt và xấu, cao cả và thấp hèn, suy nghĩ, khát vọng, hành động của bản thân.

➡ Câu nói đã đề cập đến vấn đề mỗi con người phải sống thành thật với bản thân để nhận thức rõ rệt về chính mình.

Bàn luận:

- Con người phải luôn thành thật với chính mình và hiểu bản thân vì: Do yêu cầu của xã hội, cuộc sống hướng tới những giá trị thật, cần sự thành thật để xây dựng một môi trường sống tốt đẹp; Do bản thân mỗi con người thường có xu hướng nghĩ tốt về mình, ít dám đối diện với bản thân, thậm chí huyễn hoặc với chính mình; Xã hội hiện đại với sự cạnh tranh khốc liệt, do những lý do khách quan và chủ quan, con người ngày càng giả tạo, nhiều lọc lừa, hoặc khó được sống là chính mình, dám thành thật với bản thân; Nếu không sống thành thật với bản thân sẽ dẫn tới nhiều hệ lụy cho mình, cho người khác và cộng đồng.

- Ý nghĩa của việc luôn thành thật với bản thân: Khi thành thật với bản thân sẽ giúp mỗi con người nhận thức đúng đắn về mình, thấy được ưu nhược điểm, phát huy được năng lực, khắc phục được hạn chế, không ngừng hoàn thiện bản thân; Giúp mỗi con người tự đối diện với mình, đấu tranh với phần hạn chế, yếu đuối, thấp hèn, chiến thắng bản thân, vượt qua những giới hạn, tạo lập cho mình những giá trị riêng, lớn lao, thậm chí cả những thành công lớn; Thành thực với chính mình là cơ sở quan trọng nhất để mỗi người sống là chính mình, sống hết mình, không sống hoài phí từng phút giây. Từ đó, mỗi con người sẽ luôn cảm thấy vui vẻ, hạnh phúc, lạc quan, có năng lượng tích cực và sức mạnh tinh thần lớn để thực hiện ước mơ, khát vọng, mục đích đặt ra, vượt qua mọi khó khăn, thử thách; Thành thực với bản thân cũng là cơ sở để bạn sống thành thực với mọi người, kết nối và xây dựng mối quan hệ tốt đẹp, bền lâu bằng tình yêu thương, sự thấu hiểu, sẻ chia.

- Phê phán những con người sống giả tạo, hai mặt, yếu đuối không dám sống với chính bản thân mình, không thành thực với mình, hoặc toan tính, vụ lợi, sẵn sàng lừa lọc trục lợi. Đồng thời, ta

cũng cần phê phán những con người ảo tưởng, ngộ nhận về bản thân.

- Sống thành thật với bản thân không đồng nghĩa với tự ti, mặc cảm, hoặc bộc lộ bản thân ở mọi lúc, mọi nơi. Thành thật cũng không có nghĩa là sống cục cằn, lỗ mãng, cư xử, hành động thiếu tinh tế, văn hoá; Sống thành thực rất tốt nhưng cần phù hợp với hoàn cảnh, với từng tình huống hay đối tượng cụ thể, tránh để bản thân là nạn nhân hay bị người khác lợi dụng vì sự thành thật của mình.

Bài học: Thành thực với suy nghĩ, tình cảm, cảm xúc, khát vọng..., luôn sống là mình; Biết tự nhận thức, có sự điều chỉnh thái độ, hành vi, cách cư xử cho phù hợp; Không ngộ nhận, ảo tưởng, hiểu rõ mình là ai, muốn gì, sẽ làm gì...; Thừa nhận bản thân mình với tất cả những mặt tốt và xấu, ưu và nhược, đúng và sai, tiến bộ và bảo thủ...

ĐỀ SỐ 28:

Nhà điêu khắc đeo gọt từng nhát trên khối đá lớn. Dần dần, đầu, vai... rồi một thiên thần hiện ra. Một cô bé thấy vậy hỏi nhà điêu khắc:

- Sao ông biết có thiên thần trong khối đá?

Nhà điêu khắc trả lời:

- Thiên thần không ở trong khối đá mà ở trong tim ta.

Anh/chị hãy viết một bài văn (khoảng 600 chữ), trình bày suy nghĩ của mình về câu nói của nhà điêu khắc.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- Câu hỏi của cô bé “Sao ông biết có thiên thần trong khối đá?” đã cho ta thấy rằng cô bé cho rằng thành quả lao động của nhà điêu khắc là ở phiến đá - ở yếu tố bên ngoài.

- Câu trả lời của nhà điêu khắc “Thiên thần không ở trong khối đá mà ở trong tim ta” là lời khẳng định thành quả lao động của ông không phải từ phiến đá, nói cách khác là từ yếu tố bên

ngoài mà chính là từ trong trái tim, tâm hồn ông - từ bản thân ông. Thiên thần ở trong tim biểu trưng cho tinh thần sáng tạo, tâm huyết, niềm hăng say lao động. Chính điều này giúp nghệ sĩ đạt được thành công.

➡ Ý nghĩa câu nói của nhà điêu khắc: Thành quả lao động của mỗi người không phải ở các yếu tố bên ngoài mà chính là từ bản thân họ (niềm đam mê, sự sáng tạo, nỗ lực lao động...)

Bàn luận:

- Con người trưởng thành và phát triển từ những hoạt động lao động. Lao động tạo ra sản phẩm để phục vụ và nâng cao chất lượng cuộc sống. Lao động chính là phương thức khẳng định giá trị của con người.

- Dù là sáng tạo nghệ thuật hay lao động thông thường, cần phải nỗ lực, dùng cả tâm huyết, sức lực của bản thân mới có thể đạt được thành quả lao động như ý. Làm việc bằng cả trái tim và khối óc, sản phẩm sẽ luôn là những thiên thần của chúng ta.

- Sự thành công và niềm vui chỉ có khi làm việc tận tâm và dồn hết tâm huyết để tạo ra sản phẩm mang theo tâm tư và nguyện vọng của chính mình.

- Khi đánh giá thành quả lao động của bản thân cũng như của người khác, cần nhìn nhận đúng đắn vào sự nỗ lực, cố gắng và tâm sức của người lao động chứ không phải nhìn vào những yếu tố bên ngoài. Đó mới là cách đánh giá đúng đắn và thể hiện được sự tôn trọng với người lao động.

- Phê phán những người muốn đạt được thành quả lao động tốt đẹp nhưng lại không muốn bỏ tâm, sức, nỗ lực của bản thân hoặc những con người làm việc nửa vời, cầu thả, thiếu tình yêu, trách nhiệm, không có nhiệt huyết, đam mê và sự sáng tạo. Những người đó sẽ không bao giờ đạt được thành quả như ý.

Bài học: Nhận thức được vai trò, ý nghĩa của sự lao động, từ đó xác định thái độ học tập, lao động nhiệt tình, nghiêm túc, say mê, bằng cả tâm huyết để đạt được kết quả tốt đẹp; Cần tích cực học tập, nghiên cứu, rèn luyện kỹ năng để có đủ năng lực làm việc, tạo ra nhiều sản phẩm có giá trị.

ĐỀ SỐ 29:

R.Ta-go, nhà thơ Ấn Độ cho rằng: “Nếu bạn đóng cửa với mọi sai lầm, chân lý cũng bị bạn cho đứng ngoài cửa.”.

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ), trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “sai lầm” là những thất bại, ngộ nhận, sai sót trong cuộc sống.
 - “đóng cửa” là Không chấp nhận, thừa nhận.
 - “chân lý” là những nhận thức đúng đắn, có ý nghĩa lớn lao, quan trọng.
- ➡ Ý kiến của R.Ta-go muốn khẳng định về ý nghĩa của những sai lầm trong cuộc sống. Việc biết chấp nhận, thừa nhận sai lầm là cách tốt nhất để tìm ra chân lý trong cuộc sống.

Bàn luận:

- Những chân lý trong cuộc sống thường gắn với những kiến thức phức tạp, những triết lí sâu sắc đòi hỏi một quá trình tư duy nghiền ngẫm dài nên không dễ gì để tìm ra chân lý. Việc mắc sai lầm trong quá trình đi tìm chân lý là điều khó tránh khỏi.
- Sau mỗi lần thất bại nếu biết phân tích, tìm nguyên nhân, tìm cách khắc phục thì con người sẽ rút ra được những bài học, kinh nghiệm quý báu để có thể thành công trong những lần sau.
- Biết đối diện và vượt qua những sai lầm con người sẽ trở nên bản lĩnh, giàu kinh nghiệm sống. Đây là điều kiện quan trọng để có thể tìm được những chân lý có giá trị.
- Mọi chân lý đều có tính tương đối, đến một thời điểm nào đó sẽ trở nên lạc hậu hoặc không còn phù hợp vì vậy cần xác định tâm lí dám chấp nhận và vượt qua sai lầm thì con người mới có thể vượt qua chính mình tìm ra những chân lý mới.
- Phê phán những con người sống thụ động, tiêu cực, dễ đầu hàng số phận, khi thất bại thì luôn đổ thừa cho hoàn cảnh.

Bài học:

- Cần nhận thức được sai lầm, ngộ nhận là điều bình thường trong cuộc sống. Mặc sai lầm không có gì đáng xấu hổ mà điều quan trọng là cần rút kinh nghiệm để thành công. Mỗi người cần xác định tâm lý vững vàng để dám chấp nhận và vượt qua sai lầm của bản thân tránh rơi và tâm lý bi quan, hụt hẫng, sợ đối mặt với sai lầm.
- Sau mỗi lần mắc sai lầm cần nghiền ngẫm, phân tích để xem mắc sai lầm ở đâu và tìm cách khắc phục. Cần mạnh mẽ và bản lĩnh để vượt qua sai lầm.

ĐỀ SỐ 30:

Có người cho rằng: “Ta hãy học theo cách của dòng sông nhìn thấy núi thì đi đường vòng”, nhưng lại có ý kiến khác: “Trong rừng có rất nhiều lối đi, ta chọn lối đi chưa có dấu chân người”.

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ), trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI:

Giải thích:

- “dòng sông khi gặp núi thì đi đường vòng” ý nói khi con người gặp khó khăn, trở ngại nên tìm hướng đi khác dễ dàng hơn.
 - “chọn lối đi chưa có dấu chân người” là dũng cảm, dám khám phá cái mới, dám đương đầu với thử thách.
- ⇒ Bằng cách nói hình ảnh, hai ý kiến nêu lên những bài học về lẽ sống: cách sống linh hoạt, khôn khéo; cách sống dũng cảm, mạo hiểm.

Bàn luận:

- Trong cuộc sống, chúng ta luôn phải đối đầu với những khó khăn, trắc trở. Hoàn cảnh, tính cách buộc mỗi người phải có sự lựa chọn ứng xử khác nhau.

- Đứng trước khó khăn, trở ngại quá lớn, con người đôi khi phải chọn đường vòng đầu mất nhiều thời gian, công sức. Đây là cách lựa chọn linh hoạt, mềm dẻo giúp ta đạt được kết quả tốt đẹp. Nếu liều lĩnh dẫn tới đâm đầu vào núi, có thể sẽ chuốc lấy thất bại.

- Nhưng trước nhiều con đường, có lúc chúng ta cũng cần phải biết mạo hiểm, dũng cảm, sáng tạo, tìm cho mình một lối đi riêng. Lối đi ấy có thể giúp ta đến đích nhanh nhất, biến ước mơ thành hiện thực. Nếu thất bại, đó cũng là bài học quý giá cho thành công tiếp theo.

Bài học:

- Hai ý kiến trên bổ sung cho nhau, chỉ ra những cách thức khác nhau để giúp chúng ta đạt được thành công trong cuộc sống.

- Chúng ta có lúc cần phải biết linh hoạt, mềm dẻo, có lúc cần mạo hiểm, sáng tạo. Tuy nhiên khôn khéo, cẩn trọng nhưng không ỷ lại, hèn nhát, mạo hiểm không có nghĩa là liều lĩnh, thấy chết mà vẫn lao vào.

D. TỔNG HỢP NHỮNG DẪN CHỨNG ÁP DỤNG CHO CÂU NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

DẪN CHỨNG	VẤN ĐỀ ÁP DỤNG
Thời gian vừa qua ta đã không khỏi ấn tượng với những sản phẩm âm nhạc mang đậm chất liệu dân gian được đan cài cùng yếu tố hiện đại của những ca sĩ trẻ như: Phương Mỹ Chi, Hòa Minzy, Hoàng Thùy Linh hay một số thí sinh trong chương trình Rap Việt,... những sản phẩm âm nhạc ấy đã được toàn bộ công chúng nói chung và thế hệ trẻ nói riêng đón nhận nồng nhiệt.	
Ta từng vô cùng ấn tượng với sự nhiệt huyết cũng như khát khao cống hiến của hàng chục bạn trẻ đến từ nhóm “Sài Gòn Xanh” đã không ngại khó khăn và sẵn sàng lội xuống dòng kênh đen như mực để vớt sạch những rác thải gây tắc đường cống ở	

<p>Thành phố Hồ Chí Minh. Nghĩa cử cao đẹp của nhóm bạn trẻ đã tác động tích cực đến ý thức bảo vệ môi trường của mỗi cá nhân và là nguồn cảm hứng để những nhóm như “Hà Nội Xanh”, “Bình Dương Xanh”,... được thành lập.</p>	
<p>One Body Village (OBV) - một dự án giải cứu giải cứu, nuôi dưỡng và hỗ trợ xây dựng tương lai cho những trẻ đã bị xâm hại tình dục hoặc có nguy cơ cao trở thành nạn nhân của nạn khai thác tình dục trẻ em tại Việt Nam. Suốt những năm hoạt động vừa qua, dự án OBV đã trở thành nơi thắp sáng cho tương lai mới, giúp các em vượt qua ám ảnh tâm lý và yên tâm học tập, sinh hoạt.</p>	
<p>Không ồn ào, không náo nhiệt, không phức tạp, không bột bễ - đó chính là những điều mà show diễn Tinh Hoa Bắc Bộ đem đến cho người thưởng thức. Show diễn đã đưa ta lên chuyến xe quay ngược thời gian để về với miền không gian đậm chất văn hoá làng quê Bắc Bộ, từ đó, giúp ta trân trọng và có ý thức bảo tồn những giá trị truyền thống.</p>	
<p>Ta biết đến dự án “Nuôi em” với mục tiêu cung cấp những bữa ăn đầy đủ, giúp các em có thêm động lực đến trường đang ngày càng được lan tỏa và nhân rộng trên khắp cả nước. Nhờ những điều kỳ diệu mà dự án “Nuôi em” cùng sự chung tay góp sức của cộng đồng mang lại mà giờ đây những chiếc bụng rỗng đã không thể níu chân các em nhỏ vùng cao đến với ánh sáng tri thức.</p>	
<p>Ta không còn xa lạ với cái tên Đen Vâu - một rapper có tầm ảnh hưởng đối với thế hệ trẻ. Trái tim của anh không chỉ dành riêng cho âm nhạc mà nó còn “không ngừng đập” vì những yêu thương gửi đến cộng đồng. Vừa qua, chàng nghệ sĩ trẻ tuổi ấy</p>	

<p>đã cho ra mắt MV “Nấu ăn cho em”, anh đã quyết định dành toàn bộ doanh thu sau một tháng từ ca khúc này để đóng góp vào dự án “Nuôi em”. Và cũng nhờ hiệu ứng mạnh mẽ của MV “Nấu ăn cho em” đã giúp dự án “Nuôi em” có thêm 4000 suất hỗ trợ cùng 8000 tài khoản nhà hảo tâm chờ đợi để hỗ trợ dự án.</p>	
<p>Anh hùng lao động Hồ Quang Cua - người tìm đẳng cấp gạo Việt. Ông cùng những cộng sự của mình gần 12 năm nghiên cứu, đặt trọn tâm huyết tìm ra những ưu việt cho cây lúa “dòng họ” ST (Sóc Trăng), đại diện cho gạo Việt Nam được chọn là một trong 3 loại gạo ngon nhất thế giới.</p>	
<p>Từ lâu Nhật Bản đã luôn nổi tiếng với các phát minh độc đáo và đột phá nhằm bảo vệ môi trường. Nhà xuất bản nhật báo Mainichi Shimbun nổi tiếng của Nhật đã phát minh và đưa vào sản xuất loại giấy báo có thể tái chế thành cây xanh. Phát minh này giúp Mainichi Shimbun được mệnh danh là “tờ báo xanh” và thu được thành công lớn với hơn 4 triệu lượt xuất bản mỗi ngày.</p>	
<p>Tại Seagame 32 được tổ chức tại Campuchia vừa ta, ta không khỏi khâm phục trước cố gắng cũng như nghị lực phi thường của “người không phổi” - nữ vận động viên điền kinh Nguyễn Thị Oanh khi chị đã giành liên tiếp 2 huy chương vàng trong 30 phút ở hai nội dung 1500 mét và 3000 mét vượt chướng ngại vật.</p>	
<p>Theo thống kê, 55% người dùng Tik Tok sẽ quyết định mua hàng khi thấy sản phẩm được giới thiệu trên nền tảng này. Nghĩa là việc review một sản phẩm tốt hay xấu sẽ ảnh hưởng rất lớn đến nhãn hàng đó. Nhưng có một sự thật là khẩu vị của</p>	

<p>mỗi người mỗi khác, làn da của mỗi người mỗi cơ địa, không ai là giống ai cả. Thế nhưng thời gian vừa qua những cụm từ như “chiến thần review” hay “thánh review” đang dần trở nên phổ biến trên nền tảng Tik Tok. Không ít TikToker đã “đánh sập” một quán ăn, một nhà hàng hay một thương hiệu mỹ phẩm chỉ sau một video bình luận, đánh giá như một chuyên gia đầu ngành.</p>	
<p>Vào năm 2023, công ty cổ phần Thời trang Yody đã phát đi thông cáo xin lỗi, trước sự cố sử dụng hình ảnh bản đồ Việt Nam thiếu hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Không chỉ riêng hãng thời trang Yody, “mới đây, ứng dụng đặt xe công nghệ Grab cũng phải lên tiếng xin lỗi người dùng vì bản đồ của ứng dụng này tại Việt Nam thể hiện thông tin sai lệch về chủ quyền Việt Nam trên Biển Đông. Những sự việc trên không chỉ ảnh hưởng tới uy tín của doanh nghiệp, việc sử dụng bản đồ không thể hiện đúng chủ quyền quốc gia còn vi phạm pháp luật Việt Nam.</p>	
<p>Nghiên cứu mới mang tên “Khiến cho AI bớt khát nước hơn” của nhóm các nhà khoa học Đại học Colorado Riverside và Đại học Texas Arlington của Mỹ được đăng tải trên chuyên trang khoa học arXiv đã chỉ ra rằng: ước tính trung tâm dữ liệu được sử dụng để thực hiện việc giao tiếp giữa ChatGPT với người dùng sẽ tiêu tốn 500ml nước sạch cho mỗi cuộc trò chuyện gồm từ 20 tới 50 câu hỏi. Người ta không thể sử dụng bất kỳ loại nước nào ngoài loại tinh khiết, siêu sạch vì để ngăn chặn sự ăn mòn và vi khuẩn. Chính yêu cầu này khiến lượng nước sạch bị tiêu thụ trở thành yếu tố được quan tâm, trong bối cảnh thế giới vẫn còn tình trạng thiếu nước sạch tại nhiều nơi.</p>	
<p>10 năm về trước, nhóm nhạc BTS ra mắt trong sự nghi ngờ xen</p>	

<p>lần xem thường của công chúng. Đã có thời gian họ phải mời từng khán giả một để đến xem mình hát, phải phát tờ rơi tại Los Angeles hay chen chúc ở chung trong một phòng ký túc,... Đối mặt với muôn trùng khó khăn họ đã không nghĩ đến hai từ “bỏ cuộc” hay “nản lòng”, mà thay vào đó họ đã luôn nỗ lực để hoàn thiện bản thân từng ngày. Để rồi ở hiện tại, BTS đã trở thành một trong những nhóm nhạc có tầm ảnh hưởng nhất thế giới, họ đã gặt hái được nhiều thành công và lập nhiều kỷ lục trong lĩnh vực âm nhạc.</p>	
<p>Tỷ phú xe máy Soichiro Honda từng tâm sự rằng: “đối với tôi, thành công có thể chỉ đạt được khi đã trải qua nhiều thất bại và nghiền ngẫm. Trên thực tế, trong tất cả những việc ta làm, thành công chỉ chiếm 1%, 99% khác là thất bại”. Tinh thần làm việc, nghị lực và lòng say mê với khoa học là chìa khoá đưa Honda đến thành công. Soichiro Honda từ biệt thế giới vào năm 1992, nhưng người đời còn nói nhiều về ông, mỗi khi nghĩ tới một điển hình của thiên tài không bằng cấp.</p>	
<p>Leo Burnett là một nhà quảng cáo nổi tiếng với nhiều sản phẩm của các nhãn hàng hay hãng phim lớn như: bộ phim “Người khổng lồ xanh Jolly”, nước giải khát 7Up. Trong thời đại của ông, các sản phẩm thường được giới thiệu bằng những lời quảng cáo dài để tranh giành lợi nhuận. Burnett lại tập trung chú ý vào những kiểu mẫu, sáng tạo ra các hình tượng đặc trưng cho các sản phẩm. Ông rất chán ngán những cách quảng cáo thiếu sáng tạo, thiếu thu hút của những nhà thiết kế đương thời - cái mà ông gọi là vở kịch cổ hủ.</p>	
<p>Mẹ Teresa đã cứu rồi hàng ngàn đứa con mồ côi đang bơ vơ nơi đất khách quê người và trao cho họ một cơ hội để tiếp tục sống. Hành trình lan tỏa yêu thương của Mẹ khi dưỡng dục những đứa</p>	

<p>trở thành tài chính là hạnh phúc lớn lao nhất trong đời, chỉ mong mỗi sinh linh trên cõi đời đều có quyền được sống. Mẹ cũng đã nói rằng: Nếu tôi được trở thành một vị thánh thì chắc chắn sẽ là một vị thánh của bóng tối, vì tôi sẽ tiếp tục vắng mặt khỏi Thiên Đàng để chiếu ánh sáng cho những ai đang ở trong bóng tối của trần gian. Con đường lan tỏa yêu thương của mẹ ắt có nhiều khó khăn nhưng thành quả mang lại sẽ được người đời công nhận mãi.</p>	
<p>Thấu hiểu những nhọc nhằn, vất vả trong cuộc sống mưu sinh của những người nghèo, anh Nguyễn Trung Nghĩa cùng vợ đã thành lập dự án Reshare - Tủ quần áo 0 đồng trực tuyến. Nhờ sự thấu hiểu ấy hai anh chị đã giúp tái tạo vòng đời mới cho quần áo để đưa hàng ngàn bộ quần áo từ người không còn nhu cầu sử dụng đến tay người thực sự cần.</p>	
<p>RM – trưởng nhóm nhạc BTS nổi tiếng toàn cầu đã từng nói rằng: “Tôi càng mắc nhiều lỗi sai, tôi càng nhiều nỗi sợ nhưng tôi sẽ ôm lấy bản thân mình chặt nhất có thể.” Mục tiêu sống ấy đã giúp cậu tìm lại chính mình sau những năm tháng sống một cuộc đời dựa trên cái nhìn của người khác.</p>	
<p>Christine Ha một cô gái trẻ có đôi mắt từ lâu đã không còn nhìn thấy ánh sáng. Nhưng bằng đam mê, bằng nỗ lực và bằng chính thái độ sống tích cực cô gái ấy đã trở thành quán quân chương trình “Vua đầu bếp Mỹ”.</p>	
<p>Sinh ra với chiếc mũi không xương, Phạm Thị Mỹ Duyên từng bị trầm cảm và muốn biến mất khỏi thế giới khi nghe những lời khiếm nhã. Tuy nhiên, Duyên đã mạnh mẽ bước qua khó khăn bằng cách bơ đi mà sống để hướng đến một cuộc đời đáng sống. Năm 2021, Duyên may mắn và vinh hạnh khi được nhiếp</p>	

ảnh gia Mỹ Diên phát hiện, mời hợp tác trong Bộ ảnh Nhiếp ảnh chữa lành. Và Duyên đã tỏa sáng, biến ngoại hình dị biệt thành đặc biệt, một vẻ đẹp duy nhất, dễ nhận ra giữa muôn vàn cái đẹp khác.	
Nếu không nghĩ khác những gì mà nhân loại đang nghĩ thì nhà bác học Newton không thể sáng tạo ra học thuyết Vạn vật hấp dẫn thống trị trên bầu trời vật lí đến hơn 300 năm. Nếu không diên rõ tưởng tượng thì Einstein cũng chẳng thể tìm ra Thuyết tương đối, đặt cơ sở vững chắc cho sự phát triển của nền khoa học hiện đại.	
Gần đây, lần đầu tiên các nhà nghiên cứu đã tìm thấy hạt vi nhựa trong mô tim của những người đã trải qua phẫu thuật tim. Ngoài ra, một nghiên cứu trước đây đã công bố: hạt vi nhựa còn tồn tại trong một số mẫu mô gồm máu, phổi, sữa mẹ,... được cho là nhiễm từ thực phẩm, nguồn nước hoặc do hít phải.	
Vào năm 2023, công ty GSM của tỷ phú Phạm Nhật Vượng vừa chính thức triển khai dịch vụ xe ôm công nghệ (trước đó là ra mắt thành công dịch vụ Taxi Xanh GM). Dịch vụ này đã cạnh tranh trực tiếp với những hãng xe công nghệ lớn khác như Grab, Gojeck, Bee,... nhờ ưu điểm là 100 % sử dụng xe VinFast Feliz S hoàn toàn mới, mang đến trải nghiệm “xanh” và an toàn cho người dùng.	
Những năm gần đây, tuổi quan hệ tình dục ngày càng giảm xuống, tỷ lệ phá thai ở trẻ vị thành niên gia tăng. Một nghiên cứu năm 2014 cho thấy, tỷ lệ này ở Hà Nội là 0.4% trong khi năm 2022, con số này là 1.08%.	
Mới đây, một nghiên cứu tiến hành khảo sát hơn 18000 nhân viên văn phòng toàn cầu, bao gồm cả người lãnh đạo đã cho ra	

<p>kết quả rằng: người lao động Châu Á là nhóm dành nhiều thời gian nhất để làm ra vẻ bận rộn thay vì tập trung vào làm việc thật sự.</p>	
<p>Câu chuyện về sự cho đi của Nguyễn Hải An – một bé gái 7 tuổi mắc bệnh ung thư đã hiến tặng giác mạc – đôi mắt của mình để những đứa trẻ còn sống khác có được đôi mắt sáng. Thứ mà Hải An đã cho và để lại cho chúng ta không chỉ là đôi mắt sáng ngời, mà còn là ánh sáng của niềm tin cuộc sống.</p>	
<p>Qatar là quốc gia có diện tích nhỏ nhất trong số các quốc gia đăng cai trong lịch sử World Cup, dấy lên không ít sự hoài nghi về khả năng tổ chức thành công giải bóng đá lớn nhất hành tinh của quốc gia châu Á này. Tuy nhiên, chính quyền Doha đã xây dựng thành công 8 sân vận động và hàng loạt cơ sở vật chất hiện đại khác cho sự kiện này, trong điều kiện thời tiết vô cùng khắc nghiệt. Ước tính, nhà nước Qatar đã chi hơn 200 tỷ USD cho giải đấu, khiến đây trở thành kỳ World Cup đắt đỏ nhất lịch sử cho đến lúc này.</p>	
<p>Người Việt Nam trung bình dành khoảng 5 giờ trên Internet. Việt Nam hiện nay có khoảng hơn 35 triệu tài khoản Facebook, bằng $\frac{1}{3}$ dân số (Theo thống kê của “We are social” năm 2016)</p>	
<p>Hà Lan là quốc gia thấp nhất ở châu u với $\frac{2}{3}$ diện tích nằm ở khu vực dễ ngập lụt, tức là 26% diện tích nằm dưới mực nước biển, khoảng 60% dân số sống từ 5m dưới mực nước biển với những nguy cơ ngập lụt thiên tai đe dọa. Tuy vậy Hà Lan lại là đất nước có hệ thống đê điều hiện đại nhất thế giới.</p>	
<p>Phan Thị Kim Phúc, “em bé Napalm” trong bức ảnh gây chấn động thế giới về chiến tranh Việt Nam, đã phải chịu những vết thương sâu sắc cả về thể xác lẫn tinh thần. Khi trưởng thành,</p>	

Kim Phúc đã tha thứ cho những người ở bên kia chiến tuyến, những kẻ đã trực tiếp gây ra những nỗi đau cho cô. Kim Phúc nói: “Sự tha thứ giải thoát tôi khỏi lòng thù hận. Vẫn còn nhiều vết sẹo trên thân thể tôi, và sự đau đớn vẫn kéo dài trong nhiều ngày, nhưng tâm tôi nay đã được an lành.”	
Trần Đăng Đăng Khoa, chàng trai Việt đi vòng quanh thế giới bằng xe máy. Đăng Khoa đã rong ruổi suốt 5 tháng qua 23 quốc gia lớn nhỏ, gồm Việt Nam, Campuchia, Thái Lan, Nepal, Ấn Độ, Hy Lạp... cho đến Áo, Đức, Bỉ, Pháp, và anh vẫn đang tiếp tục hành trình chinh phục Nam Mỹ. Đăng Khoa, nếu không quyết tâm lên đường thực hiện ước mơ được khám phá thế giới thì có lẽ giờ này, vẫn là một nhân viên văn phòng với những nỗi lo thường trực về cuộc sống.	
Đầu năm 2020, Khánh thành lập câu lạc bộ “Bơi khám phá” với mục đích ban đầu là thỏa mãn niềm đam mê bơi lội của anh và những người có cùng sở thích. Đặc biệt, gần đây khi có rất nhiều vụ nhảy cầu, đuối nước xảy ra đã thôi thúc Khánh và nhóm “Bơi khám phá” làm nên hành trình thiện nguyện “Tình yêu sông Hồng” vào tháng 3-2022.	
Từ những khung xe đạp bỏ đi, anh Trần Văn Giàu (Quận Ô Môn, Thành phố Cần Thơ) đã tái chế hơn trăm chiếc xe đạp để tặng trẻ em nghèo trong suốt 9 năm qua với tâm niệm “mình không có giàu, không có tiền nhưng có tấm lòng lá rách đùm lá nát”.	
Anh Phan Văn Tường vốn bị khuyết tật, teo chân trái từ nhỏ khiến việc đi lại của anh gặp rất nhiều khó khăn. Nhưng vượt qua nghịch cảnh của số phận, từ một thanh niên khuyết tật, một người thợ may, rồi trở thành một người thầy dạy may, đến nay anh Tường đã trở thành một chủ xưởng tại quê nhà. Xưởng	

may ấy đã tạo công ăn việc làm cho gần 30 phụ nữ trong và ngoài xã.	
Vào năm 2023, mặc mặc với chiếc áo cờ đỏ, sao vàng, hoa hậu Nguyễn Thúc Thùy Tiên đã có mặt tại Angola để cùng Quang Linh Vlogs trao tặng 2 giếng nước sạch 2 bản làng. Đó là món quà được Hoa hậu Thùy Tiên dành cho khoảng 5000 người dân với mong muốn cuộc sống của họ sẽ được cải thiện trong thời gian tới. Hành trình đó của Hoa hậu Thùy Tiên không chỉ dừng lại ở một hành trình trao tặng những điều ý nghĩa mà còn lan tỏa những hạt mầm tử tế Việt Nam đi muôn nơi.	
Với hy vọng mọi người sẽ cùng chung tay giảm rác thải nilon và lan tỏa lối sống xanh, chương trình “đổi túi nilon lấy nông sản” của cô gái khiếm thị Nguyễn Thị Minh Thư đã ra đời. Chỉ cần mang túi nilon đã làm sạch đến sẽ nhận về nông sản, 1kg túi nilon tương ứng 1kg nông sản là rau, củ, quả. Những túi nilon nhận về, sẽ được các bạn khuyết tật làm thành những chiếc ví, túi đựng laptop... 80% lợi nhuận của cửa hàng này sẽ được dùng để trao học bổng cho các bạn có hoàn cảnh khó khăn.	
Chúng ta cứ ngỡ lòng dũng cảm chỉ có ở Superman, Spider-Man hay Iron-Man,... mà đâu biết rằng những người bình thường cũng có đức tính cao cả ấy. “Anh hùng giữa đời thường” chính là cách cộng đồng mạng nhắc đến anh Nguyễn Ngọc Mạnh – người đã dũng cảm đỡ đứa bé 3 tuổi rơi từ tầng 12 chung cư. Hình ảnh đó khiến mọi người cảm phục về lòng dũng cảm, gan dạ của anh và giúp ta nhận ra rằng: những “anh hùng đời thường” ấy đã lấp đầy “bầu trời đêm” đen kịt bằng thứ ánh sáng nhỏ bé của mình.	
Những năm 12 của thế kỉ trước, thảm kịch RMS Titanic đã nhấn	

<p>chìm 1517 sinh mạng. Trong đêm kinh hoàng ấy, tiền bạc và quyền lực của tỉ phú J.Astor có thể giúp ông lên thuyền cứu sinh cùng những người siêu giàu khác, nhưng ông đã nhường cơ hội ấy cho phụ nữ và trẻ em trên tàu. Quyết định hy sinh của ông khiến nhiều người nghĩ rằng đó là phút giây ngờ nghệch mà ta đâu biết rằng đó chính là sức mạnh của tình yêu thương.</p>	
<p>Năm 2007 hãng sữa Cô gái Hà Lan là thương hiệu số 1 với 37% thị phần. Đứng ngay phía sau là hãng sữa Vinamilk với 35% thị phần. Có lẽ vì quá chìm sâu vào giấc ngủ chiến thắng mà những năm sau này Cô gái Hà Lan đã bị lãng quên. Trong khi đó, Vinamilk không ngừng nỗ lực: quảng cáo sáng tạo, mở thêm điểm phân phối, nâng cấp các trang trại bò, đánh vào thị hiếu người tiêu dùng (sản phẩm organic),... Nhờ vậy vào thời điểm hiện tại, Vinamilk chiếm đến 63% thị phần còn Cô gái Hà Lan chỉ còn 9% mà thôi. Và đó chính là sai lầm không chịu đổi mới! Thế giới biến chuyển không ngừng, con người mãi chỉ an phận với những gì mình đang có liệu sẽ ra sao? Đừng tự phong bế bản thân nơi “ao đời phẳng lặng”, hãy luôn không ngừng đổi mới bản thân để thấy được hết giá trị của cuộc sống này!</p>	
<p>“Tôi không leo lên Everest để chết, tôi chinh phục nó để thấy mình được sống mãi”. Đó là lời tuyên bố của huyền thoại leo núi người Ý - Reinhold Messner. Ở độ tuổi khi những đứa trẻ khác còn sợ bóng tối, ông đã vượt qua ranh giới của chính mình để bắt đầu thử sức với rặng núi đầu tiên ở miền Bắc Italy cao hơn 3000 mét.</p>	
<p>Hoa hậu chuyển giới quốc tế Hương Giang – vượt lên trên định kiến của xã hội, xóa bỏ rào cản đối với người thuộc giới LGBT, vượt qua nỗi đau đớn của cuộc đại phẫu chuyển giới, dám sống là chính mình, đúng với giới tính của thân, kiên cường, mạnh</p>	

mẽ để đi đến thành công.	
Sơn Tùng M-TP - 4 năm từ hành trình của một chàng trai vô danh hát nhạc Underground đến chàng ca sĩ nổi tiếng nhất, đắt giá nhất của V-pop là một hành trình dài đầy gian nan của Sơn Tùng M-TP. Sơn Tùng chưa bao giờ ngừng nỗ lực, ngừng cố gắng trong hành trình chinh phục đam mê, chinh phục được sự yêu mến của khán giả. Lượng fan hùng hậu, những sản phẩm đẳng cấp chất lượng và cực kỳ thu hút, những giải thưởng danh giá trong và ngoài nước là thước đo chuẩn xác nhất cho thành công của Sơn Tùng M-TP. “Đi rồi sẽ đến” - Sơn Tùng thực sự đã chứng minh được cứ đi theo đam mê rồi bạn sẽ đến được với thành công mà mình mơ ước.	
Thất bại ở một thời điểm nào đó không có nghĩa là cả cuộc đời chúng ta sẽ không bao giờ thành công. Có lẽ chúng ta ai cũng biết đến câu chuyện của “cha đẻ” KFC từng thất nghiệp, vợ con bỏ đi và chính những thất bại đó đã ám ảnh người đàn ông ấy suốt thời gian dài khiến cho cuộc sống tuột dốc không phanh. Và bạn biết không, cho đến độ tuổi mà phần lớn mọi người đã an phận tuổi già thì ông mới vùng lên khỏi nỗi sợ hãi thất bại để khởi nghiệp với món gà rán mình sáng tạo được, thành công từ đó mà đến khi thương hiệu KFC đã có mặt ở rất nhiều quốc gia trên thế giới.	
Vietnam Center - một tổ chức phi lợi nhuận gồm các bạn trẻ là người Việt Nam sinh sống và học tập tại nước ngoài đã tổ chức nhiều sự kiện lớn về lịch sử dân tộc thu hút sự quan tâm của bạn bè quốc tế như: “Trình diễn trang phục cung đình và Tái hiện lễ Tiến lịch thời Lê sơ”, “Dệt nên triều đại”,...	
Võ Duy Khánh - chàng trai 30 tuổi là người viết những dòng	

<p>code đầu tiên của ứng dụng Bluezone. Anh đã làm việc trong 48 giờ liên tục cùng đồng nghiệp để ra bản demo đầu tiên, có những hôm cả đội thức trắng đêm làm việc, thậm chí 5-6 giờ sáng vẫn chong đèn ngồi họp bàn kế hoạch. Khi mới ra mắt ứng dụng, xuất hiện vô số ý kiến trái chiều nhưng đến thời điểm hiện tại, Bluezone được coi là “app quốc dân” vì đã giúp ích rất nhiều cho việc phòng chống dịch bệnh Covid 19 tại Việt Nam.</p>	
<p>Hoàng Anh Tuấn – Cha đẻ của “ATM gạo”. Sản phẩm của anh không chỉ hỗ trợ, chia sẻ với người dân trong những năm tháng chống dịch Covid 19 đầy khó khăn, mà còn lan tỏa sự ấm áp của tình người và ý nghĩa nhân văn cao cả trong cuộc sống</p>	
<p>Sự ra đi của 13 chiến sĩ ở Thủy điện Rào Trăng trong trận lũ lụt ở miền Trung năm 2020 chính là hình ảnh cao đẹp nhất về sự hy sinh thầm lặng trong cuộc sống. Một sự hy sinh anh dũng, thiêng liêng, không phô trương hay màng lợi ích mà lấy nhiệm vụ cứu tính mạng của người dân đang bị nạn đặt lên tính mạng của bản thân mình.</p>	
<p>Nhìn vào MC Khánh Vy, không ít bạn trẻ sẽ cảm thấy “peer pressure” (áp lực đồng trang lứa) vì sự hào nhoáng áp đảo của cô, nhưng ở Khánh Vy lại toát lên năng lượng của một người đi truyền động lực thay vì tạo áp lực lên người khác. Không phải tự nhiên mà cô gái Gen Z này lại trở thành gương mặt Influencer được yêu thích nhất nhì hiện nay, tất cả đều từ sự nỗ lực vươn lên và khát khao “cùng tiến” với người trẻ. Nhiều bạn trẻ gọi vui Khánh Vy bằng cái tên thân mật “Vy inspire” (Vy truyền cảm hứng) vì lẽ đó. Để giảm bớt cảm giác áp lực cho người khác bởi thành công của mình, Khánh Vy luôn "chêm" vào cụm từ "Ngày trước Vy cũng giống các bạn..." để hoá thân thành một người đồng cảm, từng trải qua cảm giác thất bại, lo</p>	

<p>lắng và sợ hãi để có được như ngày hôm nay. Từ đó, khi xem những vlog của Khánh Vy, các bạn trẻ đều có được sự an ủi, cảm giác dễ chịu thay vì những áp lực vô hình.</p>	
<p>Bà Nguyễn Thị Phương Thảo, CEO Vietjet, là một trong những phụ nữ Việt Nam đầu tiên xuất hiện trong bảng xếp hạng tỷ phú hàng đầu hay danh sách phụ nữ quyền lực nhất thế giới. Bà đã trở thành nguồn động lực để nhiều phụ nữ tự tin, dám nghĩ, dám làm, mơ lớn và nỗ lực hết mình để hiện thực hóa ước mơ ấy.</p>	
<p>Với Việt Nam, thực tế đang có sự chuyển mình mạnh mẽ trong suy nghĩ và hành động của một bộ phận giới doanh nhân Việt Nam khi họ ngày càng “nghĩ lớn” để “đi ra biển lớn”. Nhiều người nói tới câu chuyện thành công của Vingroup như chính là nguồn năng lượng tích cực cho đam mê khởi nghiệp, là khả năng dẫn dắt sự thay đổi... Trong vòng mấy năm trở lại đây, nhìn khắp các đường phố và kể cả trong những câu chuyện, các thương hiệu gắn liền với chữ “Vin” liên tục xuất hiện và gắn với các lĩnh vực, từ trung tâm thương mại Vincom, những khu đô thị cao cấp Vinhomes, vui chơi giải trí Vinpearl, bệnh viện, trường học với thương vinmec và Vinschool...</p>	
<p>Từ nhân viên văn phòng không chịu được áp lực, cô gái trẻ Nguyễn Thúy An lựa chọn “về quê nuôi cá và trồng thêm rau” làm sáng tạo nội dung và trở thành nguồn cảm hứng cho nhiều bạn trẻ dùng mạng xã hội. Cô là chủ nhân của kênh TikTok An Đen với hàng triệu người theo dõi và bộ sưu tập video với hàng trăm nghìn lượt xem cùng một lượng lớn khán giả yêu thích. Không chỉ là hình ảnh nấu ăn đồng quê, những video của An còn thể hiện lối sống bình dị, gần gũi với thiên nhiên. Chính sự mộc mạc đó đã thu hút sự chú ý không chỉ của người xem trong</p>	

<p>nước mà còn là bạn bè quốc tế. Vlogger An Đen từng được trang web du lịch The Smart Local của Singapore đưa vào danh sách 10 kênh nấu ăn Việt Nam giúp người xem trở thành đầu bếp tại gia cũng như đề cao việc đưa hình ảnh làng quê tươi đẹp vào các sản phẩm video của mình.</p>	
<p>Nhiếp ảnh “săn rác” Lekima Hùng là người đã truyền cảm hứng lớn cho xã hội về vấn đề môi trường. Dành một phần cuộc đời mình để ghi lại tình trạng rác thải nhựa gây ô nhiễm, nhiếp ảnh gia Lekima Hùng đã đi gần 7.000 km, trong đó có 3.260 km bờ biển từ Bắc chí Nam bằng xe máy. Hành trình ấy kéo dài một tháng rưỡi qua 28 tỉnh thành ven biển Việt Nam. Anh gọi đó là một cuộc du hành.</p>	
<p>Jang Kều là người phụ nữ sáng lập nên Sống Foundation (quỹ Sống) đứng sau nhiều dự án cộng đồng ý nghĩa: Nhà chống lũ, Hạnh phúc xanh, Làng hạnh phúc, Bản giao hưởng rừng xanh, Công viên cộng đồng,... Từ năm 2013 đến nay, quỹ Sống đã xây dựng khoảng 700 căn nhà trên khắp cả nước, gồm cả nhà chống lũ và nhà tái định cư cho người dân chịu ảnh hưởng bởi động đất và sạt lở.</p>	
<p>Đằng sau cái tên Food - Travel Vlogger thân thuộc Khoai Lang Thang là chàng trai trẻ miền Tây Định Võ Hoài Phương. Từ một chàng kỹ sư xây dựng không biết chụp hình, dựng phim, Khoai Lang Thang hiện đã trở thành một vlogger đình đám trong làng Youtuber Việt Nam gây dấu ấn trong lòng khán giả nhờ sự gần gũi, mộc mạc. Anh là một trong những travel Vlogger có sức ảnh hưởng nhất trên mạng xã hội hiện nay. Hành trình gom góp chân thành xây dựng 30 sân chơi cho 30 điểm trường trên toàn quốc của anh dù không quá lớn nhưng đã tạo ra nguồn cảm hứng nhân văn lan rộng tới cộng đồng. Khoai chia sẻ rằng sau</p>	

<p>30 sân chơi này sẽ có thêm rất nhiều sân chơi dành cho trẻ em trên cả nước. Sẽ còn rất nhiều sự thay đổi về suy nghĩ giúp cho các em nhỏ ở nông thôn có cuộc sống tốt hơn.</p>	
<p>Gần đây, mạng xã hội đang tranh cãi về việc những diễn viên được Disney chọn cho bản quyền chuyển thể từ hoạt hình có màu da không giống với nguyên tác. Những công chúa lông lầy với làn da trắng muốt hay những chàng hoàng tử chải chuốt, bảnh bao đã trở thành motif nhân vật quen thuộc trong các bộ phim hoạt hình. Nhưng liệu điều này có vô tình đặt ra những quy chuẩn không đáng có về cái đẹp? Dù là ai, đến từ đâu, có màu da, giọng nói, ngoại hình,... như thế nào thì chúng ta đều có quyền được mơ và được trở thành những anh hùng, công chúa.</p>	
<p>Vào tháng 2/2023, Thổ Nhĩ Kỳ và Syria đã phải hứng chịu một cơn động đất kinh hoàng. Và trong trận động đất ấy, Huseyin - một bệnh nhân tiểu đường 62 tuổi đã chiến thắng móng vuốt của thần chết sau 187 giờ sống dưới đồng đồ nát. Ông Huseyin đã duy trì sự sống của mình suốt 5 ngày liền bằng việc uống nước tiểu của chính mình và cuối cùng phép màu đã mỉm cười với ông, chính ông từng nói: Tôi đã tự cứu mình. Nghịch cảnh và khó khăn trong cuộc sống là điều không thể tránh khỏi nhưng niềm tin nội tại và ý chí mạnh mẽ trong chính bạn sẽ là ngọn đuốc sáng nhất soi bước cho bạn vượt qua.</p>	
<p>Mới đây, một giáo viên người Trung Quốc đã có một sáng kiến để những học sinh lớp 5 của mình viết những phiên muộn ra giấy và bỏ vào một chiếc hộp. Đứng trước thực trạng nhiều học sinh vì áp lực gia đình, học tập mà trầm cảm hay thậm chí là có những lựa chọn cực đoan, ta nhận ra khả năng lắng nghe và đồng cảm với người khác, với đứa trẻ bên trong của mình là</p>	

điều vô cùng cần thiết. Hãy lắng nghe trái tim bạn đang tha thiết nói điều gì và cũng đừng ngần ngại cho người khác một cái ôm, một sự bên cạnh khi họ gặp chuyện buồn. Bởi đến cuối cùng, ai trong chúng ta cũng xứng đáng được lắng nghe và yêu thương.	
Sự kiện 11/9 chấn động địa cầu hay còn được biết đến là cuộc tấn công ngày 11/9 đã diễn ra vào ngày 11 tháng 9 năm 2001 tại Mỹ. Khi này, bốn chiếc máy bay dân dụng đã bị c.ư.ớ.p bởi không tặc hồi giáo, lần lượt bị chiếm đoạt quyền kiểm soát, với mục tiêu là Tòa tháp đôi Trung tâm Thương mại Thế giới, Lầu Năm Góc và Điện Capitol. Cuộc khủng bố diễn ra quá chóng vánh với mức độ kinh hoàng đến ám ảnh. Những biểu tượng của thế giới, của phố Wall đã sụp đổ trong nháy mắt, có quá nhiều dân thường đã mất đi, và hơn 25000 người chịu ảnh hưởng bởi cuộc thảm sát đẫm máu này. Thế mới thấy, không có gì là tồn tại mãi mãi, sự đời vô thường, những ông lớn cũng có lúc ngã ngựa một cách quá đau đớn.	
Stephen Hawking – nhà vật lý thiên tài – nhà khoa học lỗi lạc nhất của mọi thời đại. Từ thời thanh niên, ông đã bị căn bệnh xơ cứng teo cơ. Sau vài năm ông bị tê liệt, mất dần khả năng vận động, không thể nhai thuốc, thức ăn và gặp khó khăn khi hít thở. Dù khó khăn như vậy nhưng không có gì có thể ngăn cản được ông. Ông đã trải qua 2 cuộc hôn nhân, nuôi 3 đứa con và cống hiến hết mình cho nhân loại.	
Walt Disney – ông trùm của hãng phim hoạt hình Disney – “cha đẻ” của chú chuột Mickey. Từ thuở thơ ấu, ông đã phải trải qua vô vàn bi kịch khi được sinh ra và lớn lên trong một gia đình nông dân nghèo, cha nghiện rượu, bài bạc khiến gia đình ông rơi vào tình trạng túng quẫn. Mới lên 6 tuổi ông đã phải ra đồng	

<p>làm việc. Rất mê vẽ nhưng vì không có tiền mua giấy vẽ, màu vẽ nên ông đã phác thảo những ý tưởng đầu tiên của mình bằng cách dùng than để vẽ lên giấy vệ sinh. Khi trưởng thành, ông từng bị biên tập viên sa thải vì thiếu trí tưởng tượng và không có ý tưởng sáng tạo và phim hoạt hình về chú chuột Mickey đã từng bị từ chối vì “quá đáng sợ đối với phụ nữ” . Sau này cái tên Walt Disney đã trở nên nổi tiếng thế giới với những bộ phim hoạt hình đỉnh cao thu hút hàng triệu người xem và khu vui chơi giải trí Disneyland và Disney World.</p>	
<p>Khi máy bay MH370 của Malaysia gặp nạn, phía Việt Nam ngay lập tức đã có những hành động cứu trợ: Việt Nam đã sử dụng 3 máy bay vận tải AN 26, 2 máy bay tuần thám CASA C-212, 1 thủy phi cơ, 3 trực thăng, 7 tàu tham gia tìm kiếm và một số tàu máy bay hậu cần sẵn sàng cho tình huống xấu. Đó không chỉ thể hiện tình đoàn kết, hữu nghị giữa các quốc gia trên thế giới, mà còn thể hiện truyền thống “thương người như thể thương thân” tốt đẹp của dân tộc Việt Nam.</p>	
<p>Vàng Thị Dế, một cô gái người Mông. Cô đã tự lập trang web và fanpage để giới thiệu vải lanh, một sản phẩm truyền thống của người Mông ở miền núi phía Bắc Việt Nam. Sự sáng tạo của Dế đã biến tấm vải lanh truyền thống thành các sản phẩm thời trang, túi xách, khăn quàng, áo, và nhiều sản phẩm khác để sử dụng hàng ngày. Điều này không chỉ giúp cô và người dân Mông gia tăng thu nhập mà còn giúp lan tỏa nét đẹp của vải lanh ra xa hơn, được nhiều người yêu thích.</p>	
<p>Tiến sĩ trẻ về AI - trí tuệ nhân tạo Ngô Hồ Anh Khôi hay còn được biết với tên Phil Ngo. Cuối tháng 8 vừa qua anh vừa cho ra mắt bộ sưu tập tranh Đông Dương của họa sĩ Marcel Bernanose (1884-1952). Bộ sưu tập này không chỉ đơn thuần là những tác</p>	

<p>phẩm hội họa mà còn là tài sản giá trị về lịch sử, văn hóa dân tộc dưới góc nhìn của người họa sĩ Pháp.</p>	
<p>Khác với những đứa trẻ trong buôn làng, H'hen Niê đã cương quyết cãi lời cha mẹ để được đi học. Sau những chuỗi ngày vô cùng khó khăn, làm đủ mọi việc vất vả để trang trải cuộc sống, cô đã vươn lên vượt qua hàng ngàn thí sinh dành được vương miện Hoa hậu Hoàn Vũ Việt Nam 2017, sau đó lọt vào top 5 Miss Universe 2018.. Những thành tích đáng nể của nàng hoa hậu đã chứng minh rằng không phải lấy chồng từ tuổi 13 theo tục lệ là con đường duy nhất.</p>	
<p>Ngày 25/10/2017, Sophia là robot đầu tiên trong lịch sử được cấp quyền công dân. Sophia không chỉ thông minh mà còn biết biểu hiện 62 sắc thái biểu cảm khác nhau trên gương mặt, có khả năng học hỏi từ những gì cô nhìn thấy và giao tiếp được với con người. Trong cuộc phỏng vấn, một phóng viên hỏi: “Liệu robot có nhận thức được mình là robot không?”. Sophia trả lời: “Vậy tôi hỏi anh... Làm thế nào anh biết anh là con người?” Sự ra đời của robot Sophia Vừa là thành tựu lớn của nhân loại, vừa giống lên một hồi chuông cảnh tỉnh chúng ta rằng: Liệu robot, công nghệ, máy móc có thể thay thế chúng ta?</p>	
<p>Sau khi nhận giải thưởng Fields vào ngày 19/8/2010 tại Ấn Độ, giáo sư Ngô Bảo Châu đã có lời chia sẻ: “Không phải ai cũng có khả năng đoạt giải Nobel hay Fields, nhưng ai cũng có thể sống để cuộc sống của mình có ý nghĩa”. Để tạo nên thiên tài, có rất nhiều yếu tố. Nhưng mỗi người chỉ có một cuộc đời để sống ý nghĩa mà thôi. Do đó ông đã chối từ cơ hội sang nước ngoài để trở về Việt Nam lập Quỹ khuyến học Ngô Bảo Châu, hỗ trợ trọn vẹn cho việc khuyến học và giáo dục nước nhà. Không chỉ là</p>	

một tài năng toán học lớn, ông đồng thời là một nhân cách lớn	
Nhà khoa học Sarah Gilbert, người thường được gọi là “mẹ đẻ” của vacxin AstraZeneca, đã được tôn vinh vì những đóng góp không mệt mỏi trong cuộc chiến chống dịch COVID-19. Việc phát triển thành công vaccine mang lại cơ hội kiếm một khoản tiền khổng lồ cho nhóm nghiên cứu. Tuy nhiên, bà và các cộng sự không để tâm tới điều này. Bởi lẽ, mục tiêu của họ là tạo ra một loại vaccine cho nhân loại. Do đó, AstraZeneca cam kết không thu lợi nhuận từ vaccine trong đại dịch. Bà cũng chọn từ bỏ bằng sáng chế vaccine, chia sẻ công nghệ này để tất cả mọi người đều có thể sản xuất vaccine	
Thời niên thiếu, Picasso là một họa sĩ vô danh, nghèo túng ở Paris. Đến lúc chỉ còn 15 đồng bạc, ông quyết định “đánh canh bạc cuối cùng”. Ông thuê sinh viên dạo các cửa hàng tranh và hỏi: “Ở đây có bán tranh của Picasso không?” Chưa đầy một tháng tên tuổi của ông đã nổi tiếng khắp Paris, tranh của ông bán được và nổi tiếng từ đó. Nếu cơ hội không đến với bạn, hãy tự tạo ra cơ hội cho chính mình	
Suốt 10 năm qua, bất kể ngày mưa hay nắng, ta cũng đều thấy hình ảnh một Minh Hiếu cõng Tất Minh vượt qua những đoạn đường trơn, tiếp sức hai ước mơ trẻ và truyền cảm hứng cho rất nhiều người. Sinh ra với một cơ thể vốn không lành lặn, Tất Minh hiểu được hoàn cảnh của mình. Nhưng thay vì oán trách số phận, cậu bạn này luôn học cách đứng lên như một chiến binh. Thấy được nghị lực của bạn cùng xóm, Minh Hiếu đã tình nguyện trở thành đôi chân giúp bạn đến trường. Hiếu đăng ký vào trường Đại học Y Hà Nội, với ước mơ trở thành một bác sĩ để chữa lành vết thương cho bạn. Cùng nhau đến trường, cùng nhau thi đại học, cùng là ánh sáng trong đời nhau, đó	

chính là một câu chuyện cổ tích giữa đời thường - tình bạn đong đầy yêu thương	
Những năm trước, khi nhắc đến điện thoại chúng ta thường nghe thấy thương hiệu Nokia và Blackberry nổi tiếng với độ bền và độ bảo mật cao. Nhưng ngày nay, trên những cửa hàng điện tử, người ta không còn bắt gặp sản phẩm của Nokia giữ hàng trăm mẫu điện thoại tiện ích, mẫu mã đa dạng như trước nữa. Và hãng Blackberry cũng đã ngừng sản xuất, bán lại thương hiệu. Trong thời đại công nghệ phát triển như ngày nay, nếu không ngừng cải tiến, không phát triển nghĩa là sẽ tụt hậu. Do vậy, sống tức là thay đổi.	
Đặng Lê Nguyên Vũ - ông chủ hãng cà phê Trung Nguyên, chứng kiến cảnh cha bị bệnh nặng, chỉ cầm 2 triệu để chạy chữa bệnh cho cha, vậy mà vay mượn cả đại gia đình cũng không đủ, cậu con trai 16 tuổi đã thể với lòng: Một ngày nào đó mình sẽ thay đổi cuộc sống của cả đại gia đình này. Sau này, cậu bé ngày nào đã khởi nghiệp bằng căn nhà thuê chỉ vài mét vuông để xay cà phê, đạp xe hàng cây số để giao hàng... lại trở thành ông chủ tập đoàn sản xuất cà phê lớn nhất Việt Nam.	
Ở độ tuổi 16, cô gái người Thụy Điển Greta Thunberg đã trở thành một biểu tượng truyền cảm hứng cho nhiều người khi dám lên tiếng cho vấn đề ít ai lên tiếng. Từ việc nghỉ học để biểu tình vì biến đổi khí hậu, hành động của Greta lan truyền trên mạng xã hội và cuối cùng dẫn đến phong trào “Bãi khóa vì khí hậu”, “Thứ Sáu vì tương lai”, kêu gọi giới học sinh, sinh viên ở châu u và khắp thế giới lên tiếng cho hành tinh này. Từ một người chiến đấu đơn độc, Greta Đã trở thành người phát động cuộc chiến vì môi trường rộng khắp thế giới.	

<p>Nelson Mandela là đại diện cho tiếng nói và quyền con người. Cựu tổng thống Nam Phi đã tổ chức nhiều cuộc đấu tranh chống lại nạn kỳ thị và phân biệt chủng tộc người da màu một cách đầy mạnh mẽ, dứt khoát. Ông là biểu tượng cho hòa bình và tình yêu thương, sẵn sàng bảo vệ và đồng cảm với những con người có số phận bất hạnh. Sự cống hiến lớn lao ấy đã xóa tan nạn phân biệt chủng tộc, mở ra một thế giới mới hòa bình hơn, văn minh hơn, tiến bộ hơn.</p>	
<p>Marie Curie đã hiến thân cho khoa học dũng cảm và vô tư. Sau khi bà phát minh ra chất Radi, người ta phát hiện tia phóng xạ của nó có thể xuyên qua cơ thể, phá hoại các tế bào bệnh lý, do đó Radi trở thành một vũ khí hữu hiệu chống ung thư. Giới đầu tư các nước đua nhau trả giá thật cao để mua phương pháp tinh luyện Radi của bà. Có người khuyên bà cách độc quyền lũng đoạn. Nhưng bà không hám lợi. Bà cho rằng phát minh khoa học là để mưu cầu hạnh phúc cho nhân loại, chứ không phải mưu lợi cho cá nhân. Vì thế bà đã công bố cho toàn thế giới biết phương pháp tinh luyện Radi, cứu được rất nhiều người. Đến nay khi nhắc đến tên bà, chúng ta vẫn phải nghiêng đầu kính phục một nhà khoa học đã cống hiến cả sinh mạng của mình cho nhân loại</p>	

E. TỔNG HỢP TRÍCH DẪN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

STT	TRÍCH DẪN	
AN PHẬN		

1	An phận không phải là không đổ thêm dầu, mà là dập tắt đi ít lửa. (Thomas Fuller)
2	Đừng an phận với những gì cuộc đời cho bạn; hãy làm cuộc sống tốt đẹp hơn và xây dựng nên điều gì đó. (Ashton Kutcher)
3	An phận, rốt cuộc chỉ là sự biếng nhác được tinh luyện. (Thomas Chandler Halliburton)
4	Đừng an phận chờ đợi xem chuyện gì sẽ xảy ra, thay vì thế hãy quyết tâm để khiến chuyện xảy ra đúng ý mình. (Peter Marshall)
5	Vùng an toàn là nơi tuyệt đẹp của mỗi cá nhân, nhưng chẳng có gì phát triển hay thành công được ở đó cả. (Canfield)
ÁP LỰC	
1	Khi chúng ta mong ước cuộc đời không nghịch cảnh, hãy nhớ rằng cây sồi trở nên mạnh mẽ trong gió ngược, và kim cương hình thành dưới áp lực. (Peter Marshall)
2	Áp lực có thể làm vỡ ống, hoặc áp lực cũng có thể tạo ra kim cương. (Robert Horry)
3	Mọi thứ tiêu cực - áp lực, thử thách - đều là cơ hội để tôi vươn lên. (Kobe Bryant)
4	Không có áp lực, không có kim cương. (Alfred Adler)
5	Không ai làm tốt hơn dưới áp lực. Họ chỉ làm nhanh hơn. (Robert Horry)

CỐNG HIẾN

1	Thước đo của cuộc đời không phải thời gian, mà là cống hiến. (Peter Marshall)
2	Khi bạn không còn cống hiến nữa, bạn bắt đầu chết dần. (Eleanor Roosevelt)
3	Con người hạnh phúc nhất và thành công nhất khi cống hiến vì một mục đích nằm ngoài sự thỏa mãn ích kỷ cá nhân. (Benjamin Spock)
4	Sự tồn tại là cuộc mặc cả lạ lùng. Đời nợ chúng ta thì ít mà chúng ta thì nợ đời tất cả. Hạnh phúc thực sự duy nhất đến từ việc cống hiến hết bản thân vì một mục đích nào đó. (William Cowper)
5	Con người trở nên vĩ đại theo mức độ họ làm cho đồng loại hạnh phúc. (Găng-đi)
6	Chỉ có cuộc sống vì người khác mới là cuộc sống đáng quý. (Anhxtanh)

ĐOÀN KẾT

1	Cây liễu ngã theo chiều gió và sinh trưởng cho tới một ngày nó trở thành nhiều cây liễu – một bức tường chống gió. (Frank Herbert)
2	Riêng rẽ, mỗi chúng ta chỉ là một giọt nước. Cùng nhau, chúng ta là đại dương. (Ryunosuke Satoro)

3	Phải hai hòn đá mới đánh được lửa. (Louisa May Alcott)
4	Ánh sáng của sự đồng lòng chói lọi tới mức có thể chiếu sáng cả trái đất. (Bahauallah)
5	Tất cả chúng ta giống như những viên gạch, khi xây dựng những ngày mai, chúng ta cần được xếp vào đúng vị trí để hoàn thành bức tranh tương lai. (Khuyết danh)
6	Như những chiếc lá cây bám chặt cành, chúng ta cùng nhau tạo nên sức mạnh vững chắc. Tương trợ giúp chúng ta không bao giờ bị đổ gãy trong cơn gió lớn. (Khuyết danh)
7	Câu nói muốn đi nhanh thì đi một mình muốn đi xa thì đi cùng nhau. (Warren Buffett)
8	Một mình, ta làm được rất ít; cùng nhau, ta làm được rất nhiều. (Helen Keller)
9	Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết. Thành công, thành công, đại thành công. (Hồ Chí Minh)
10	Một đội ngũ thành công là nhiều bàn tay và một trí tuệ. (Bill Bethel)
Ý CHÍ, NGHỊ LỰC	
1	Nỗi sợ đau khổ cũng giống như việc bạn cầm ô đợi trời mưa vậy, đừng quá bận tâm về nỗi đau chưa xảy ra, thay vào đó hãy nỗ lực phấn đấu trên con đường tìm kiếm sự thành công. (Paulo Coelho)

2	Giống như hoa dại, hãy học cách sinh tồn trong mọi hoàn cảnh khắc nghiệt nhất, ngay cả khi người đời cho rằng bạn không thể. (Khuyết danh)
3	Đại dương mênh mông sẽ không thể đánh chìm một con tàu nếu nước không tràn vào bên trong nó. Cũng tương tự như thế, những khó khăn sẽ không thể quật ngã bạn nếu bạn không cho phép chúng làm thế. (Khuyết danh)
4	Người bi quan nhìn thấy khó khăn trong mọi cơ hội. Người lạc quan nhìn thấy cơ hội trong mọi khó khăn. (Winston Churchill)
5	Khi mọi việc dường như đang chống lại bạn, hãy nhớ rằng máy bay cất cánh ngược chiều gió, chứ không phải cùng chiều gió. (Henry Ford)
6	Tôi không sợ những kẻ tập một lần 10.000 cú đá, tôi chỉ sợ những kẻ tập 10.000 lần một cú đá. (Lý Tiểu Long)
7	Thiên tài chỉ có 1% cảm hứng, còn 99% là mồ hôi. (Thomas Edison)
8	Trong mỗi chúng ta đều có cánh chim đại bàng đầu đàn muốn tung cánh bay cao bất chấp gió bão của nghịch cảnh và thử thách chất chống. Trên thực tế, gió bão làm đôi cánh đại bàng càng mạnh mẽ và giúp nó bay cao. Ta phải để con chim đại bàng đẩy khí thế ấy vút lên; và ta có thể tin tưởng rằng nó sẽ trở thành cánh chim chinh phục. (Khuyết danh)
9	Bí quyết của cuộc sống là ngã bảy lần và đứng dậy tám lần. (Paulo Coelho)

10	Sự khác biệt giữa người thành công và những người khác không phải là sự thiếu hụt sức mạnh, hay thiếu hụt kiến thức, mà đúng hơn là thiếu hụt ý chí. (Vince Lombardi)
ƯỚC MƠ, ĐAM MÊ, HOÀI BÃO	
1	Kẻ khốn cùng nhất trên thế giới này không phải là những người không một xu dính túi, mà là kẻ không có nổi một ước mơ. (Henry Ford)
2	Hãy vươn đến bầu trời, dù không thể hái được vì sao sáng nhất nhưng ít ra, bạn cũng có thể đứng giữa muôn vàn tinh tú để thả sáng ước mơ. (Khuyết danh)
3	Bạn sinh ra đã được mang đôi cánh. Vậy tại sao bạn lại muốn trườn qua cuộc đời? (Rumi)
4	Bạn không bao giờ quá già nua để dựng lên thêm một mục tiêu nữa, hay mơ một giấc mơ mới. (Les Brown)
5	Chìa khóa dẫn đến hạnh phúc là có giấc mơ; chìa khóa dẫn đến thành công là biến giấc mơ thành hiện thực. (James Allen)
6	Đam mê có khả năng tái tạo lại thế giới cho người trẻ tuổi. Nó khiến mọi thứ sống động và trở nên có ý nghĩa. (Ralph Waldo Emerson)
7	Ước mơ như ngọn đèn hải đăng chiếu sáng những màn đêm tăm tối giữa biển khơi rộng lớn để dẫn đường chúng ta đi đến thành công. (Khuyết danh)

8	Cuộc phiêu lưu lớn nhất mà bạn có thể đi là sống theo những ước mơ của mình. (Oprah Winfrey)
9	Một ngày nào đó bạn sẽ nhận ra ý nghĩa của ước mơ không phải là ở chỗ nó có phù hợp với khả năng thực tế hay không. Điều quan trọng là nó cho phép bạn sống thêm một cuộc đời nữa với cảm xúc của riêng bạn, trong một thế giới mà bạn có thể hóa thân một cách hồn nhiên nhất vào đấy toàn năng. (Nguyễn Nhật Ánh)
10	Nếu một ước mơ rơi xuống và vỡ thành nghìn mảnh, đừng bao giờ ngại nhặt một trong những mảnh đó lên và bắt đầu lại. (Flavia Weedn)
KHÓ KHĂN, THỬ THÁCH	
1	Trong một thế giới đang thay đổi rất nhanh chóng, lộ trình duy nhất đưa bạn đến thất bại là không dám mạo hiểm. (Mark Zuckerberg)
2	Tính cách không thể phát triển một cách dễ dàng và yên lặng. Chỉ qua trải nghiệm thử thách và gian khổ mà tâm hồn trở nên mạnh mẽ hơn, hoài bão hình thành và thành công đạt được. (Helen Keller)
3	Chuyện xấu không xảy ra và đập tan trái tim bạn chỉ để bạn có thể đau khổ và bỏ cuộc. Chúng xảy ra, đập tan bạn và xây dựng bạn lại từ đầu để bạn có thể trở thành tất cả những gì mình đáng trở thành. (Samuel Johnson)
4	Cây sồi cứng cáp nhất trong rừng không phải là cây sồi được che chắn khỏi bão tố và nắng mặt trời. Đó là cây sồi đứng ở nơi rộng rãi, nơi mà nó phải đấu tranh cho sự sinh

	tồn chống lại gió mưa và mặt trời thiêu đốt. (Napoleon Hill)
5	Tai ương là bụi kim cương mà Thiên đường dùng để đánh bóng châu báu. (Thomas Carlyle)
6	Không ai vấp phải một quả núi mà ngã. Viên sỏi nhỏ mới là thứ khiến bạn vấp. Vượt qua tất cả sỏi trên đường và bạn sẽ thấy mình đã vượt qua được núi. (Khuyết danh)
7	Quả táo mọc trên cùng một cây cũng có quả ngon, quả thối. Cuộc đời cũng vậy, vốn dĩ chẳng có gì trọn vẹn. Đôi khi chúng ta phải trải qua những việc vô cùng đau khổ mới biết trân trọng, bao dung và yêu thương. (Hoa Thanh Thần)
8	Biển lặng chẳng tạo nên thủy thủ tài ba. (Ngạn ngữ Châu Phi)
9	Cây sồi cứng cáp nhất trong rừng không phải là cây sồi được che chắn khỏi bão tố và nắng mặt trời. Đó là cây sồi đứng ở nơi rộng rãi, nơi mà nó phải đấu tranh cho sự sinh tồn chống lại gió mưa và mặt trời thiêu đốt. (Napoleon Hill)
10	Thứ mà chúng ta thấy là thử thách đầy cay đắng thường lại là phúc lành khoác cái trang. (Oscar Wilde)
GIÁO DỤC, TRI THỨC, SỰ HIỂU BIẾT	
1	Đối với tôi học tập có nghĩa là sự tò mò không giới hạn bất cứ chủ đề nào và không bao giờ chấp nhận câu trả lời cuối cùng cho đến khi chúng ta đã khám phá mọi khả năng có thể và không còn gì hơn nữa để biết. (Marva Collins)

2	Điều ta biết như một giọt nước. Điều ta không biết thì mênh mông như cả đại dương. (Newton)
3	Những gì chúng ta biết ngày hôm nay sẽ lỗi thời vào ngày hôm sau. Nếu chúng ta ngừng học thì chúng ta sẽ ngừng phát triển. (Dorothy Billington)
4	Hãy sống như thể bạn sẽ chết vào ngày mai. Hãy học như thể bạn được sống mãi mãi. (Mahatma Gandhi)
5	Giáo dục là vũ khí mạnh nhất, nó có thể thay đổi cả thế giới này. (Nelson Mandela)
6	Thiên tài không có học hành giống như bạc trong mỏ. (Benjamin Franklin)
7	Sáu mươi năm trước tôi biết mọi thứ; giờ tôi chẳng biết gì cả; giáo dục là cuộc khám phá không ngừng về sự ngu dốt của chúng ta. (Will Durant)
8	Mục tiêu của giáo dục không phải là dạy cách kiếm sống hay cung cấp công cụ để đạt được sự giàu có, mà đó phải là con đường dẫn lối tâm hồn con người vươn đến cái Chân và thực hành cái Thiện. (Vijaya Lakshmi Pandit)
9	Học, học nữa, học mãi. (V.I. Lenin)
10	Chúng ta hãy nhớ rằng một đứa trẻ, một giáo viên, một quyển sách và một cái bút có thể thay đổi cả thế giới. (Malala Yousafzai)
LẠC QUAN	

1	Cái ngày đen tối nhất rồi cũng sẽ trôi qua nếu bạn sống tới ngày mai. (William Cowper)
2	Thành công không phải là đích đến cuối cùng, thất bại cũng chẳng phải vực sâu thăm thẳm, đó chỉ là động lực để bạn vững vàng hơn trên con đường sắp tới. (Khuyết danh)
3	Khi một cánh cửa đóng lại, cánh cửa khác sẽ mở ra. Nhưng chúng ta thường nhìn cánh cửa đã đóng đầy luyến tiếc đến nỗi chúng ta không nhìn thấy cánh cửa khác đã mở ra cho chúng ta. (Alexander Graham Bell)
4	Thay vì phàn nàn rằng khóm hồng đầy gai, hãy vui sướng rằng khóm cây đầy gai nở rộ hoa hồng. (Ngạn ngữ Đức)
5	Khi cuộc đời cho bạn cả trăm lý do để khóc, hãy cho đời thấy bạn có cả ngàn lý do để cười. (Khuyết danh)
6	Lạc quan là hạt giống gieo trồng trên mảnh đất của niềm tin; bi quan là hạt giống cất giữ dưới căn hầm ngờ vực. (William Arthur Ward)
7	Hãy quay về hướng mặt trời, và bạn sẽ không thấy bóng tối. (Helen Keller)
8	Người lạc quan sống trên bán đảo của những khả năng vô tận; người bi quan kẹt trên hòn đảo của những do dự vô cùng. (William Arthur Ward)
9	Tôi đã khóc vì không có giày để đi cho đến khi tôi nhìn thấy một người không có chân để đi giày. (Helen Keller)

10	Lạc quan không phải là lờ đi những điều tiêu cực mà là thừa nhận có tiêu cực nhưng chọn hướng tập trung vào những điều tích cực. (Khuyết danh)
TỰ LẬP	
1	Khi người ta quay lưng lại với bạn, hãy học cách làm ấm bàn tay phải bằng bàn tay trái của mình. (Jack Ma)
3	Tự lập không nhất thiết là phải khiêu chiến lẽ đời để rồi trở thành một người cô độc. Tự lập là phải biết lựa chọn, đủ khả năng gánh vác kết quả sự lựa chọn của mình mà không phải giao phó cuộc đời cho người khác, tự lập không có nghĩa là phải hùng hổ ngang ngạnh, tách rời bản thân khỏi người khác. (Khuyết danh)
4	Cứ mãi ở ao làng, rồi ao sẽ cạn. Sao không ra sông ra bể để vẫy vùng? Sao cứ tự trói mình trong nếp nghĩ bưng nhùng? Sao cứ mãi online và thả dãi ngao ngán? Sao cứ để tuổi trẻ trôi qua thật chán? ... Trên đường băng sân bay mỗi đời người Có những kẻ đang chạy đà và cất cánh. (Tony buổi sáng)
4	Hãy đặt tương lai vào bàn tay đáng tin cậy - bàn tay của chính bạn. (Khuyết danh)
5	Là con người, sự vĩ đại của chúng ta không nằm nhiều ở việc cải tạo thế giới - đó là thần thoại của thời đại nguyên tử - mà nằm ở khả năng ta cải tạo chính mình. (Mahatma Gandhi)
6	Bạn không thể đẩy ai leo cao lên thang trừ phi anh ta sẵn lòng tự mình leo một chút. (Andrew Carnegie)

7	Người mạnh không thể giúp kẻ yếu trừ phi kẻ yếu muốn được giúp đỡ, và thậm chí ngay cả khi đó, kẻ yếu cũng phải tự mình trở nên mạnh mẽ; anh ta phải dựa trên nỗ lực của chính mình để phát triển thứ sức mạnh mà anh ta ngưỡng mộ ở người khác. Không ai ngoài chính anh ta có thể thay đổi tình cảnh của anh ta. (James Allen)
8	Hãy khắc thành vận mệnh của mình bằng đôi tay của chính mình. (Guru Nanak)
9	Có ba thứ cực kỳ cứng: thép, kim cương và tự thấu hiểu bản thân. (Benjamin Franklin)
10	Phải tốn cả nửa cuộc đời để phát hiện ra cuộc đời là một dự án tự mình làm. (Napoleon Hill)

NGÔN TỪ

1	Kiểm làm tổn hại thân thể, ngôn từ làm tổn thương tâm hồn. (Menander)
2	Việc dùng ngôn từ sai lệch mời mọc ác quỷ vào tâm hồn. (Socrates)
3	Ngôn từ trong tâm hồn giống như màu sắc trên bảng màu của người họa sĩ. Ta càng có nhiều màu, ta càng dễ vẽ nên một bức tranh lôi cuốn trên khung vẽ, và ta càng luyện tập dùng nhiều màu sắc phù hợp và độc đáo, ta càng có thể tạo ra kiệt tác tự thể hiện bản thân. (Jim Rohn)
4	Ngôn từ là thứ ma túy mạnh nhất mà con người sử dụng. (Rudyard Kipling)
5	Một từ có thể đi xa, rất xa, gây ra sự tàn phá vượt qua thời gian, cũng giống như viên

	đạn lao qua không gian. (Joseph Conrad)
6	Ngôn ngữ là y phục của tư duy. (Samuel Johnson)
7	Chim bị vướng vì chân, người bị vướng vì lưỡi. (Thomas Fuller)
8	Tôi thường hối tiếc vì đã mở miệng, chứ không hề hối tiếc vì đã im lặng. (Philippe de Commynes)
9	Lời nói bay đi, chữ ghi ở lại. (Cổ ngữ La Tinh)
10	Lời nói giống như con ong; nó có mật và có nọc độc. (Ngạn ngữ Thụy Sĩ)

HY VỌNG

1	Niềm hy vọng là điều rất quan trọng. Nó giúp cho hiện tại bớt khắc nghiệt. Nếu ta hy vọng rằng ngày mai sẽ tốt đẹp hơn, ta sẽ chịu đựng được khó khăn của ngày hôm nay. (Thích Nhất Hạnh)
2	Hy vọng và ước mơ không phải là lừa dối thực tế. Đó là khoác lên thực tế màu sắc và cấu vồng. (Anne Wilson Schaef)
3	Hy vọng giống như con đường quê: chưa từng có con đường, nhưng khi nhiều người đi lên nó, nó thành con đường. (Lâm Ngữ Đường)
4	Trên thực tế, hy vọng là ác quỷ tồi tệ nhất, bởi nó kéo dài sự khốn khổ của con người.

	(Friedrich Nietzsche)
5	Lòng can đảm cũng giống như tình yêu; nó phải có hy vọng làm chất dinh dưỡng. (Napoleon Bonaparte)
6	Hy vọng là một bữa sáng ngon lành nhưng là một bữa chiều tồi tệ. (Bacon)
7	Tất cả mọi điều trên thế giới này đều được hy vọng làm nên. (Martin Luther)
8	Ảo tưởng là ảo ảnh của hy vọng. (Khuyết danh)
9	Đừng bao giờ mất hy vọng. Bao tố làm con người mạnh mẽ hơn và không bao giờ tồn tại mãi mãi. (Roy T. Bennett)
10	Khi không có hy vọng, bổn phận của chúng ta là sáng tạo ra nó. (Albert Camus)

KIÊN TRÌ, KIÊN NHẪN

1	Nước chảy đá mòn không phải hoàn toàn do sức mạnh của nước, mà do việc lặp đi lặp lại của dòng chảy. (Holly Chen)
2	Ai cũng có thể thực hiện phép màu, ai cũng có thể chạm đến mục tiêu, nếu anh ta có thể nghĩ, nếu anh ta có thể chờ đợi, nếu anh ta có thể kiên trì. (Hermann Hesse)
3	Hãy giữ cho một ngọn lửa nhỏ luôn cháy, cho dù nhỏ bé và yếu ớt như thế nào. (Cormac McCarthy)

4	Dù cho mưa tuyết có rơi nhiều như thế nào, chúng ta cũng phải tiến về phía trước. Đó là cách duy nhất giữ cho con đường thông suốt. (Greg Kincaid)
5	Đừng bao giờ để cho sự kiên nhẫn và đam mê của bạn biến thành sự ngoan cố và ngu dốt. (Anthony J. D'Angelo)
6	Sự kiên nhẫn là lớp bảo vệ chống lại điều sai trái cũng như quần áo chống lại cái lạnh. Bởi nếu bạn mặc thêm quần áo khi trời thêm lạnh, cái lạnh sẽ không thể làm hại bạn. Cũng như vậy, bạn phải gia tăng lòng kiên nhẫn khi đối diện với những sai trái trầm trọng, và chúng sẽ không thể làm bạn phiền não. (Leonardo da Vinci)
7	Người chuyển núi bắt đầu bằng việc dỡ những hòn đá nhỏ. (William Faulkner)
8	Nỗ lực chỉ hoàn toàn trao đi phần thưởng sau khi người ta không chịu bỏ cuộc. (Napoleon Hill)
9	Giữa người với người, khoảng cách ngắn nhất là IQ, khoảng cách xa lớn nhất là kiên trì. (Khuyết danh)
10	Việc bạn đi chậm thế nào không quan trọng, miễn là bạn không ngừng bước. (Andy Warhol)
DỪNG CẢM	
1	Người dân chài biết biển thật nguy hiểm và bão tố thật khủng khiếp, nhưng họ chưa bao giờ thấy những nguy hiểm đó là đủ để chùn chân ở lại bờ. (Vincent Van Gogh)

2	Khó khăn chính là đâm lầy đối với những kẻ dễ dao động, hay những ai hèn nhát bỏ cuộc trước thử thách. Nhưng lại là bàn đạp tiến lên phía trước cho người dũng cảm. (Khuyết danh)
3	Dũng cảm không phải lúc nào cũng găm lên. Đôi khi lòng can đảm là giọng nói nhẹ nhàng vào cuối ngày nói: “Tôi sẽ thử lại vào ngày mai”. (Mary Anne Radmacher)
4	Có lằn ranh mỏng giữa can đảm và ngu xuẩn. Thật tiếc nó không phải hàng rào. (Khuyết danh)
5	Lòng can đảm không phải là có sức lực để đi tiếp - đó là đi tiếp khi bạn không còn sức lực. (Napoleon Bonaparte)
6	Vấn đề không phải là kích cỡ của con chó trong cuộc chiến mà là kích cỡ của cuộc chiến trong con chó. (Mark Twain)
7	Lòng can đảm là chống lại nỗi sợ, kiểm soát nỗi sợ chứ không phải là vắng bóng nỗi sợ. (Mark Twain)
8	Lòng can đảm là biện pháp để đối đầu những điều không biết trước. (Agatha Christie)
9	Lòng can đảm là phẩm chất đầu tiên của con người, bởi vì nó là phẩm chất cho phép có các phẩm chất khác. (Aristotle)
10	Vũ khí tốt nhất chống lại những bùn nhơ của cuộc đời là lòng can đảm, tính ngoan cường và sự kiên nhẫn. Lòng can đảm cho ta sức mạnh, tính ngoan cường khiến ta vui,

	và sự kiên nhẫn mang đến bình yên. (Hermann Hesse)
SỐNG KỶ LUẬT, SỐNG CÓ NGUYÊN TẮC	
1	Kỷ luật là cầu nối giữa mục tiêu và thành tựu. (Jim Rohn)
2	Thành công không gì hơn là một vài kỷ luật nho nhỏ, được thực hiện hàng ngày; trong khi thất bại chỉ đơn giản là vài lỗi sai trong phán đoán, được lập lại hàng ngày. Chính tổng sức nặng của những kỷ luật ta tuân theo và phán đoán của ta sẽ dẫn ta tới hoặc sự thịnh vượng hoặc thất bại. (Jim Rohn)
3	Kỷ luật là điều bạn phải có để kháng cự lại sự cám dỗ của lý lẽ ngụy biện. (Brian Tracy)
4	Chúng ta ai cũng đều phải chịu đựng một trong hai sự đau đớn: cái đau của kỷ luật hoặc cái đau của nỗi ân hận. (Jim Rohn)
5	Kỷ luật tách biệt khỏi trí tuệ không phải là kỷ luật thực sự, mà chỉ là sự theo đuổi tục lệ một cách vô nghĩa, cũng chính là nguy trang cho sự ngu dốt. (Rabindranath Tagore)
6	Kỷ luật tự thân bắt đầu bằng việc làm chủ những suy nghĩ của mình. Nếu bạn không kiểm soát điều mình nghĩ, bạn sẽ không thể kiểm soát điều mình làm. (Napoleon Hill)
7	Ta không cần phải thông minh hơn những người khác. Ta phải có kỷ luật hơn những người khác. (Warren Buffett)
8	Tự nghiêm khắc với mình, nó có thể là một điều nhàm chán. Nhưng nó không bao giờ là vô ích. Tự kỷ luật mình, có thể mang đến cho bạn một cuộc đời “cao cấp”. (Khuyết

	danh)
9	Khi kỷ luật trở thành một thói quen, một phương thức của cuộc sống, thì tính cách và trí tuệ của ta cũng sẽ trở nên hoàn thiện hơn. (Khuyết danh)
10	Chiến thắng đầu tiên và tốt nhất là chinh phục được bản thân. (Plato)
KHOAN DUNG, VỊ THA	
1	Lòng khoan dung trở thành tội lỗi khi dành cho cái ác. (Thomas Mann)
2	Xung đột là căn bệnh trầm trọng của nhân loại và lòng vị tha là liều thuốc duy nhất. (Voltaire)
3	Gốc rễ của hạnh phúc là lòng vị tha. (Đức Đạt Lai Lạt Ma)
4	Hãy chọn vị tha vì chủ nghĩa vị kỷ là chiếc hố sau cô độc, lạnh lẽo, tăm tối. (Emaratist)
5	Lòng vị tha của những người trồng rừng có thể được coi là phương châm sống cho nhân loại nói chung: “Gieo nhân nào gặt quả ấy”. (Leo Errera)
6	Lòng vị tha là bẩm sinh nhưng không phải là bản năng. Ai cũng có lòng vị tha nhưng nó là một chiếc công tắc phải được bật. (David Rakoff)
7	Lòng vị tha không chỉ giúp chúng ta tha thứ cho người khác mà còn giúp chúng ta giải thoát cho chính mình. (Đức Đạt Lai Lạt Ma)

8	Tôi tin rằng cuối cùng chính lòng tốt và sự khoan dung, vị tha mới là chất xúc tác cho sự thay đổi thực sự. (Nelson Mandela)
9	Vị tha không phải là việc dễ dàng, nhưng nó là điều cần thiết để xây dựng một thế giới đáng sống. (Nelson Mandela)
10	Tha thứ là chìa khóa để mở cánh cửa của sự oán giận và chiếc còng tay của sự căm thù, là năng lượng để phá vỡ dây xích của nỗi đau và sự ích kỷ (Corrie Ten Boom)
BÌNH ĐẲNG	
1	Mỗi chúng ta đều xứng đáng có được tự do để theo đuổi cách hạnh phúc của riêng mình. Không ai đáng phải chịu ỨC HIẾP. (Barack Obama)
2	Có lẽ sự bình đẳng là quyền của con người, nhưng không thể lực nào trên trái đất này từng có thể biến nó thành sự thật. (Balzac)
3	Một người là một người, dù nhỏ bé thế nào đi nữa. (Dr Seuss)
4	Tình yêu hoàn hảo không thể tồn tại nếu thiếu sự bình đẳng. (Ngạn ngữ Scotland)
5	Bất bình đẳng là nguyên nhân dẫn đến mọi phong trào trong nước. (Leonardo da Vinci)
6	Dân tộc, giới tính, tôn giáo, xu hướng tình dục, chúng ta đều là con người, và đó là tất cả. Chúng ta đều là con người. Chúng ta đều bình đẳng. (Connor Franta)

SỰ BÌNH TĨNH

1	Hãy mạnh mẽ không để điều gì có thể khuấy trộn sự bình yên của tâm hồn. (Christian D. Larson)
2	Ai không hiểu được cách ướp bằng suy nghĩ của mình cũng không nên bước vào ngọn lửa tranh luận. (Friedrich Nietzsche)
3	Tôi dùng triết lý Thái cực quyền trong kinh doanh. Bình tĩnh, luôn có đường ra và Giữ bản thân cân bằng và trong lúc đó, đừng cố giết đối thủ. (Jack Ma)
4	Sự bình tĩnh là cái nôi của sức mạnh. (Josiah Gilbert Holland)
5	<p>Bạn không thể làm bão lặng, vậy nên đừng cố. Điều bạn có thể làm là khiến tâm mình lặng. Bão tố sẽ ngừng. (Timber Hawkeye)</p> <p>Sự bình tĩnh trong tâm trí là một trong những viên châu báu đẹp của trí tuệ. Nó là kết quả của nỗ lực kỷ luật tự thân một cách kiên nhẫn và dài lâu. (James Allen)</p>
6	Cơn lốc lấy sức mạnh từ vùng tâm lặng gió. Con người cũng vậy. (Norman Vincent Peale)
7	Tình nên thiệt, tính nên hoà. Nếu nóng nảy thì thành sự ít mà bại sự nhiều. (Nguyễn Bá Học)

CẢM THÔNG, THẤU HIỂU

1	Cỏ dại cũng là hoa, khi bạn đã hiểu chúng. (A. A. Milne)
2	Chúng ta học được trong tình bạn rằng hãy nhìn bằng mắt của người khác, nghe bằng tai của người khác, và cảm nhận bằng trái tim của người khác. (Alfred Adler)
3	Trong đạo Phật, từ bi gắn liền với trí tuệ. Không hiểu, không thể thương yêu sâu sắc. Không hiểu, không thể thương yêu đích thực. Hiểu chính là nền tảng của tình thương yêu. Mỗi người đều có những nỗi niềm, những khổ đau, bức xúc riêng, nếu không hiểu, sẽ không thương mà giận hờn, trách móc. Không hiểu, tình thương của mình sẽ làm người khác ngọt ngào, khổ đau suốt đời. (Thích Nhất Hạnh)
4	Một trong những thành tựu vĩ đại nhất trên thế gian chính là làm những trái tim bừng sáng. Những người biết thông cảm và cân nhắc đến cảm xúc của người khác mới tốt đẹp làm sao. (Richard L Evans)
5	Không thể yêu hay ghét cái gì trước khi hiểu thấu nó. (Leonardo da Vinci)
6	Rất rõ ràng rằng giữa yêu thương và thấu hiểu có mối liên hệ rất gần... Ai yêu thương sẽ thấu hiểu, và ai thấu hiểu sẽ yêu thương. Người cảm thấy được mình được hiểu sẽ cảm thấy được yêu thương, và người cảm thấy được yêu thương chắc chắn cảm thấy mình được hiểu. (Paul Tournier)
7	Sự thấu hiểu nông cạn của người có thiện ý làm khó chịu hơn sự hiểu lầm tuyệt đối của người mang ác ý. (Martin Luther King Jr)
THAY ĐỔI	

1	Không ai muốn chết. Thậm chí cả những người muốn tới thiên đường cũng không muốn phải chết để lên được đó. Và cái chết là điểm đến của tất cả chúng ta, không ai có thể trốn thoát. Và nên như vậy, bởi Cái chết có lẽ là phát minh tốt nhất của Sự sống. Nó là tác nhân thay đổi của cuộc sống. Nó xóa cái cũ để mở đường cho cái mới. Ngay bây giờ là bạn, nhưng một ngày không xa hôm nay, bạn dần dần sẽ trở nên già và bị xóa đi. Tôi xin lỗi nếu điều đó nghe có vẻ cường điệu, nhưng đó hoàn toàn là sự thật. (Steve Jobs)
2	Người không thể thay đổi cách nghĩ chẳng thể thay đổi bất cứ điều gì. (George Bernard Shaw)
3	Thay đổi, giống như tia nắng, vừa có thể là bạn vừa có thể là thù, là lời chúc phúc hay lời nguyền rủa, là ánh bình minh hay bóng hoàng hôn. (William Arthur Ward)
4	Thay đổi khó khăn nhưng thường cần thiết để sống còn. (Les Brown)
5	Cuộc sống thuộc về người đang sống, và người đang sống phải chuẩn bị sẵn sàng cho thay đổi. (Johann Wolfgang von Goethe)
6	Con rắn không thể lột xác sẽ chết. Trí tuệ bị ngăn cản không thể thay đổi quan điểm cũng vậy; chúng không còn là trí tuệ. (Friedrich Nietzsche)
7	Chẳng có gì là vĩnh viễn, trừ sự thay đổi. (Heraclitus)
8	Chỉ loài người mới có thể sắp xếp lại cuộc đời mình vào bất cứ ngày nào họ chọn bằng cách tinh lọc triết lý sống của mình. (Jim Rohn)

BẠO LỰC

1	Những người yêu bản thân mình, sẽ không làm tổn thương người khác. Chúng ta càng ghét bản thân, chúng ta lại càng muốn người khác phải chịu đựng. (Dan Pearce)
2	Đừng để bị bắt nạt đến mức câm lặng. Đừng bao giờ cho phép bản thân bị biến thành nạn nhân. Không cho phép ai định nghĩa cuộc đời bạn, chính bạn hãy tự định nghĩa cho nó. (Firestone)
3	Bạn không bao giờ có thể vươn xa hơn nếu bạn luôn luôn đạp người khác xuống. (Jeffrey Benjamin)
4	Không ai có thể khiến bạn thấy yếu thế nếu không có sự đồng ý của bạn. (Eleanor Roosevelt)
5	Cuộc sống là một cuộc chiến, nhưng không phải ai cũng là chiến binh. Nếu không, những kẻ bắt nạt đã trở thành giống loài trên đà tuyệt chủng. (Andrew Vachss)
6	Một kẻ bắt nạt che dấu nỗi sợ của anh ta bằng sự ra vẻ giả tạo. Nó hoàn toàn đối lập với việc tự khẳng định mình. (Nathaniel Branden)

F. NHỮNG HÌNH ẢNH ÁP DỤNG CHO CÂU NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

HÌNH ẢNH	VẤN ĐỀ ÁP DỤNG
Sống như bông hoa hướng dương, luôn hướng về	Tinh thần lạc quan, thái độ sống tích cực

phía mặt trời.	sống,...
Cuộc đời có kẻ hở, ánh mặt trời mới có thể rọi vào. Không có đêm tối vĩnh hằng, chỉ có bình minh chưa đến.	
Thay vì phàn nàn rằng khóm hồng đầy gai hãy vui sướng rằng khóm cây đầy gai nở rộ hoa hồng.	
Nếu chỉ mãi cúi đầu, bạn sẽ chẳng bao giờ nhìn thấy cầu vồng ở phía trước.	
Đại dương mênh mông sẽ không thể đánh chìm một con tàu nếu nước không tràn vào bên trong nó. Cũng tương tự như thế, những khó khăn sẽ không thể quật ngã bạn nếu bạn không cho phép chúng làm thế.	
Cuộc sống vốn chẳng dễ dàng, cho nên bạn bây giờ đã mạnh mẽ hơn quá khứ rất nhiều. Dù vận mệnh ngoan cố đổ thêm nước sôi, cứ bình thản pha một tách trà...	
Khi bạn không thể tìm thấy ánh nắng mặt trời, hãy là ánh nắng mặt trời.	
Cây hoa bồ công anh khi nở rộ, những cánh hoa sẽ theo làn gió bay đến những chân trời xa lạ.	Sự tự lập, dũng cảm bước ra khỏi vùng an toàn.
Dựa vào núi núi sẽ đổ, dựa vào người, người sẽ già, hạnh phúc vẫn phải dựa vào bản thân mới là bền vững nhất.	
Chúng ta dùng bút chì khi còn nhỏ, nhưng lớn lên lại dùng bút mực. Bởi những lỗi lầm thời bé có thể	Sự cẩn trọng, tinh thần làm việc có trách nhiệm,...

xóa, còn lớn lên thì không.	
Cuộc sống như một vòng tròn vẽ bằng tay, không bao giờ có một vòng tròn hoàn hảo.	Yêu những điều không hoàn hảo.
Như lạc đà không hề uể oải dù vất vả, nóng bức, đói, khát trên sa mạc đầy cát; sức chịu đựng ngoan cường sẽ giúp con người vượt qua mọi hiểm họa.	Kiên trì, kiên cường, nỗ lực, bền bỉ,...
Hòn đá nếu bị lăn lóc, va chạm với các vật cản thì rêu sẽ không giờ bám vào nó được nữa. Con người cũng như hòn đá vậy, nếu chúng ta dũng cảm đối diện và vượt qua những gian nan thử thách, chúng ta sẽ cứng rắn như hòn đá mà không bị sự ngu ngốc, lừa dối và yếu kém quấn vào thân.	
Suy cho cùng khung trời nào mà chẳng có bão giông. Chỉ là người có chỗ trú, kẻ thì không. Cuộc sống cũng như một cơn mưa rào. Không có ô thì cố gắng mà chạy.	
Dù cho mưa tuyết có rơi nhiều như thế nào, chúng ta cũng phải tiến về phía trước. Đó là cách duy nhất giữ cho con đường thông suốt.	
Trong sự đương đầu giữa dòng suối và hòn đá, dòng suối luôn luôn thắng, không phải qua sức mạnh mà bằng sự bền bỉ.	
Nước chảy đá mòn không phải hoàn toàn do sức mạnh của nước, mà do việc lặp đi lặp lại của dòng chảy.	

<p>Khi mọi thứ dường như đang chống lại bạn thì hãy nhớ đến những chiếc máy bay, chúng luôn bay ngược chiều gió bởi điều đó có thể rút ngắn được khoảng cách chạy trên đường băng khi cất cánh hoặc hạ cánh.</p>	<p>Đối mặt với khó khăn, thử thách, nghịch cảnh, tiêu cực...</p>
<p>Viên ngọc từ vẻ sẵn sùì, thô ráp ban đầu, trải qua một quá trình mài giũa nó trở nên quý giá, mang trên mình thứ sáng tuyệt mỹ vạn người mê.</p>	
<p>Giống như con trai dưới đại dương sâu thẳm phải trải qua những đau đớn mới có được viên ngọc quý giá, con người cũng vậy, phải trải qua những khó khăn mới thấy được những giá trị tốt đẹp.</p>	
<p>Sa mạc khô cằn chính là nơi những cây xương rồng sống một đời mạnh mẽ.</p>	
<p>Nhờ có bão giông cây cối ngoài kia với học được cách cắm sâu bộ rễ của mình xuống lòng đất để sống một đời thật vững chãi.</p>	
<p>Một con tằm phải trải qua đau đớn để tự chui ra khỏi cái kén và trở thành một chú bướm xinh đẹp biết bay.</p>	
<p>Một hạt giống nằm sâu trong lòng đất để nảy mầm phải tự vươn thẳng lên xuyên qua tầng đất dày và trở thành cây cứng cáp.</p>	
<p>Những điều tiêu cực và những điều tích cực tự đan lấy nhau như cách sợi dây thừng được hình thành nên chúng sẽ tự luân phiên tìm đến.</p>	

Cũng như một người làm vườn biết cách dùng phân bón để cho ra những bông hoa tươi đẹp, ta cũng có thể biết dụng những tiêu cực để tạo ra những điều đẹp đẽ cho riêng mình.	
Không ai vấp phải một quả núi mà ngã. Viên sỏi nhỏ mới là thứ khiến bạn vấp.	Ý nghĩa của những điều nhỏ bé.
Cuộc sống cũng giống như kính vạn hoa vậy, bạn tưởng rằng mình chỉ xoay nhẹ một tí thôi nhưng thực ra bên trong nó đã biến hóa rất nhiều, biến thành cả một thế giới khác.	
Thay vì nghĩ một trang giấy trắng là không có gì, bạn có thể nghĩ rằng, chính vì là một trang giấy trắng nên bạn mới có thể vẽ nên tấm bản đồ theo ý muốn của riêng mình.	Thay đổi góc nhìn, tư duy phản biện, cách nhìn đa chiều,...
Cuộc sống giống như một khối Rubik khổng lồ đầy màu sắc. Mỗi vấn đề đều tồn tại với nhiều khía cạnh khác nhau mà chúng ta chẳng thể thấy hết được khi chỉ nhìn từ một phía. Đó là lý do mỗi người luôn phải đặt câu hỏi và phản biện nhiều góc nhìn để khám phá thêm những góc nhìn mới, những phương diện mới trong mọi vấn đề.	
Trong thế giới thực vật, có một loại cây muốn tồn tại phải suốt đời đeo bám, ký sinh vào cây khác, đó là tầm gửi. Đã là đời tầm gửi chẳng bao giờ có tự do. Khi cây nhờ cậy bị gió bão làm thân gãy cành rơi thì tầm gửi cũng dễ rã rời, tan nát. Còn nếu cây chẳng may chết đi thì tầm gửi cũng tàn lụi theo.	Lối sống dựa dẫm, ỷ lại vào người khác.

“Kình ngư lạc, vạn vật sinh” chính là nhắc đến hiện tượng kình lạc ở cá voi - chỉ xảy ra khi cá voi chết đi, xác của chúng chìm sâu xuống đáy biển, rồi trở thành nguồn thức ăn khổng lồ dành cho các sinh vật ở biển sâu trong hàng chục năm tiếp theo.	Sự cống hiến.
Máy móc để quá lâu sẽ gỉ sét, không thể khởi động.	Trì hoãn, lười biếng,...
Sự lười biếng của bản thân như một cái rễ cây. Chúng nhanh chóng phát triển và ghì chặt bạn tại một chỗ.	
Thà làm một bông hoa sen nở khi thấy mặt trời bị mất hết nhụy còn hơn giữ nguyên hình nụ búp trong sương lạnh vĩnh cửu của mùa đông.	Giá trị bản thân, sống hết mình, sống có ý nghĩa,...
Con người sinh ra không phải để tan biến đi như một hạt cát vô danh. Họ sinh ra để in dấu lại trên mặt đất và in dấu trong trái tim người khác.	
Trong chiều kích không gian – thời gian vô cùng, những gì có giá trị thực sự không hề bị lãng quên dù tồn tại nghìn nghìn năm trước hay ở sâu thẳm biển xanh rừng sâu.	
Cuộc sống nằm ở trong tay chúng ta cũng giống như cây bút chì nằm trong tay người họa sĩ. Bức tranh cuộc đời có đẹp hay không là do những gì ta đã vẽ lấy. Sống không chỉ để ghi dấu sự có mặt của mình trên đời mà sống phải cho có ý nghĩa.	
Một ngôi sao không bao giờ so sánh mình với một	

ngôi sao khác, nó chỉ làm việc của mình: tỏa sáng.	
Một ngày sống như loài sư tử tốt hơn một trăm năm sống như loài cừu.	
Cái chết không phải là điều mất mát lớn nhất trong cuộc đời. Sự mất mát lớn nhất là bạn để tâm hồn tàn lụi ngay khi còn sống.	
Con chim đậu trên cành không bao giờ sợ cành cây gãy, bởi niềm tin của nó không đặt vào cành cây, mà đặt vào đôi cánh của chính mình.	Niềm tin vào chính mình.
Nếu so sánh cuộc đời là biển cả, con người là chiếc thuyền giữa đại dương mênh mông, thì lý tưởng sống (ước mơ, hoài bão) chính là ngọn hải đăng giúp con thuyền biết nơi mình muốn đến.	Lý sống, ước mơ, hoài bão, đam mê,...
Lý tưởng sống (ước mơ, hoài bão) chính là chiếc la bàn giúp bạn không bị lạc lối giữa sự nhiễu loạn của cuộc đời.	
Trí tuệ giống như một cây bao báp, không một ai có thể ôm trọn lấy nó.	Khả năng, giới hạn của bản thân.
Lương thiện là loại tiền tệ duy nhất có thể đi được khắp mọi nơi.	Tình yêu thương, sự lương thiện, lòng nhân ái,...
Lạnh giá nhất đâu phải nơi có tuyết băng, bởi nơi không có tình người đã chiếm mất thứ hạng đầu tiên đấy rồi!	
Tình yêu thương tựa như chất keo gắn kết giữa người với người.	

Đừng sợ máy móc của bên ngoài, hãy sợ máy móc của cõi lòng.	
Nếu tôi có hai cái bánh mì thì tôi sẽ bán đi một cái để mua hoa hồng, bởi vì tâm hồn tôi cũng cần được ăn uống.	Nuôi dưỡng tinh thần, tâm hồn,...
Tuổi trẻ muốn chạm tay đến ánh sáng của hạnh phúc, muốn thành công và nổi bật thì hãy chèo lái con thuyền ra khỏi bến đỗ an toàn để ngao du và chinh phục đại dương rộng lớn.	Vùng an toàn.
Đừng sống như con ếch ngồi trong đáy giếng, chỉ quẩn quanh mãi nơi ao tù nước đọng mà chẳng dám vươn ra ngắm nhìn thế giới ngoài kia.	
Cuộc sống không phải là để chờ đợi cơn bão đi qua, cuộc sống là để học cách khiêu vũ trong mưa.	Sống chủ động.

G. TỔNG HỢP NHỮNG CÂU THƠ ÁP DỤNG CHO CÂU NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

TRÍCH DẪN THƠ	VẤN ĐỀ ÁP DỤNG
“Có cánh rừng chết vẫn xanh trong tôi Có con người sống mà như qua đời.” (Nguyễn Trọng Tạo)	
Xin tạm biệt đời yêu quý nhất, Còn mấy vần thơ, một nắm tro. Thơ gửi bạn đường, tro bón đất, Sống là cho và chết cũng là cho. (Tố Hữu)	

<p>“Thà tôi cháy vèo trong gió Còn hơn thối rữa trên cành.” (Xergey Exenin)</p>	
<p>“Nếu tôi không cháy lên Nếu anh không cháy lên Nếu chúng ta không cháy lên Thì làm sao bóng tối trở thành ánh sáng?” (Nazim Hikmet)</p>	
<p>“Tôi tin tưởng Trên mặt đất này Mọi điều ác, sự giả trá, sự vô tâm sẽ rơi xuống.” (Nguyễn Khoa Điềm)</p>	
<p>“Khát vọng của tôi mang dấu chân của những cuộc hành trình Chạy hoang hoải trong vô cùng vũ trụ...” (Nguyễn Văn Huy)</p>	
<p>“Hãy sống như đời sông để biết yêu nguồn cội Hãy sống như đời núi vươn tới những tầm cao Hãy sống như biển trào để thấy bờ bến rộng Hãy sống và ước vọng để thấy đời mệnh mông.” (Phạm Minh Tuấn)</p>	
<p>“Nếu cuộc đời này toàn chuyện xấu xa Tại sao cây táo lại nở hoa.” (Lưu Quang Vũ)</p>	
<p>“Nếu không có khổ đau Biết đâu là hạnh phúc Nhờ mộng寐 hôm nào</p>	

<p>Ta tìm về tỉnh thức.”</p> <p>(Minh Niệm)</p>	
<p>“Người vá trời lấp bể Kẻ đắp lũy xây thành Ta chỉ là chiếc lá Việc của mình là xanh.”</p> <p>(Nguyễn Sĩ Đại)</p>	
<p>“Tôi đi tìm cái ao ước của tôi Như kẻ khát đi tìm nước uống.”</p> <p>(Thanh Quế)</p>	
<p>“Con đường lên đạo cung trăng Xưa là hư ảo nay gần tắc gang Sao đường ở giữa thế gian Người không mở được lối sang với người?”</p> <p>(Lê Quốc Hán)</p>	
<p>“Những điều kì diệu nằm ở phía xa khơi Chúng mình là tàu bé trong hải cảng Ôm mỏ neo nằm mộng những chân trời.”</p> <p>(Nguyễn Thiên Ngân)</p>	
<p>“Cây cúc đắng quên lòng mình đang đắng Trở hoa vàng dọc suối để ong bay.”</p> <p>(Phạm Tiến Duật)</p>	
<p>“Cha mẹ định quàng dây cương vào tôi. “Hãy để con tự đi!” Độc mã, Quyết làm những gì mình muốn.”</p> <p>(Vi Thùy Linh)</p>	

<p>“Tôi đã nhìn mình trong gương cả khi khóc khi cười Bất cứ lúc nào trên sân khấu cuộc đời Tôi vẫn là diễn viên tồi Bởi tôi không bao giờ hoá trang để nhập vai người khác!” (Vi Thùy Linh)</p>	
<p>“Tôi không hiểu Khi ngoài kia gió bão Những hàng cây cũng ngã rạp cả rồi Khi sinh mệnh dễ tàn như bóng nến Sao con người vẫn bền bỉ ghét nhau?” (Nguyễn Thiên Ngân)</p>	
<p>“Lên đường Không bao giờ nhỏ bé được Nghe con.” (Y Phương)</p>	
<p>“Nhiều khi đá dạy ta mềm mỏng Sự tàn nhẫn nhắc ta điều lành Nỗi buồn đánh thức hy vọng.” (Nguyễn Khoa Điềm)</p>	
<p>“Bầu trời xanh hơn cả lúc nằm mơ Và hạnh phúc trong bàn tay có thật.” (Xuân Quỳnh)</p>	
<p>“Cuộc đời này không phải những thước phim Diễn chưa tốt thì bỏ đi diễn lại Con phải nhớ thành công từ thất bại Biết đứng lên từ chỗ đã sai lầm.” (Đặng Xuân Xuyên)</p>	

<p>“Thế kỷ hai mươi. Ai phiêu bạt trên đường Giữa lửa cháy có khi nào sức nghĩ Làm thú vật, làm thánh thần cũng dễ Chỉ có làm người khó biết bao nhiêu!” (Evgheni Vinokurov)</p>	
<p>“Nhân loại tỉnh thức Nhân loại cuồng say tạo dựng, sẵn lòng và tàn phá Nhân loại thức công nghiệp Nhân loại thức điện tử Nhân loại thức bay ra ngoài trái đất Nhân loại thức không bao giờ ngủ được nữa.” (Lương Tử Đức)</p>	
<p>“Sự tiến hóa làm con người xa nhau hơn Thậm chí có ít thời gian để cười và càng ít khóc.” (Vi Thùy Linh)</p>	
<p>“Giật mình muốn hỏi Thượng Đế Ô nhiễm, bão lụt... quá nhiều Chẳng hay ngài cho Trái Đất Nhiệm kỳ này còn bao nhiêu?” (Trần Ninh Hồ)</p>	
<p>“Tôi phóng sinh tất cả khỏi lễ thói Lao vào đêm ca hát những điều tôi thích Trong sự bất cần của những mặt nạ lạnh câm Trong sự ồn ã của những mặt nạ phản đối.” (Trang Thanh)</p>	
<p>“Có lẽ không gì vui sướng Bằng đi cho hết chiều thanh Có lẽ không gì tự tại</p>	

Bằng nay ta sống riêng mình.” (Phạm Văn Đoan)	
“Đồ vật ngày lên ngôi, hư vinh cũng chồi lên căn phòng chật tiếng cãi cọ các thế hệ công nghệ tivi siêu mỏng, điện tử thời đại số tình cảm hóa thân những cuộc chat và tin nhắn.” (Trần Quang Quý)	
“Lòng tôi thanh thản, ung dung Bão giạt, gió rung Vẫn xanh lá Như cây tùng Trên núi đá Bởi tin yêu là sức mạnh vô cùng...” (Tố Hữu)	
“Con người, hai tiếng đơn sơ Từ bao giờ đến bây giờ, mai sau Thuở hồng hoang, giữa rừng sâu Một loài con biết ngẩng đầu, đứng lên...” (Tố Hữu)	
“Phía trước anh - một hành trình không kết thúc Bởi con đường không đơn thuần là dấu cội những bàn chân.” (Đoàn Mạnh Phương)	
Ta làm một cành hoa Ta nhập vào hòa ca Một nốt trầm xao xuyến. (Thanh Hải)	

<p>Nếu là con chim, chiếc lá Thì con chim phải hót, chiếc lá phải xanh Lẽ nào vay mà không có trả Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình. (Tố Hữu)</p>	
<p>“Những giọt sương lặn vào lá cỏ Qua nắng gắt, qua bão tố Vẫn giữ lại cái mát lành đầy sức mạnh Vẫn long lanh, bình thản trước vầng dương.” (Thanh Thảo)</p>	
<p>“Yêu ai cứ bảo là yêu Ghét ai cứ bảo là ghét Dù ai ngon ngọt nuông chiều Cũng không nói yêu thành ghét Dù ai cầm dao dọa giết Cũng không nói ghét thành yêu.” (Phùng Quán)</p>	
<p>“Ngày sẽ hết tôi sẽ không ở lại Tôi sẽ đi và chưa biết đi đâu Tôi sẽ tiếc thương trần gian mãi mãi Vì nơi đây sống đủ vui sầu.” (Bùi Giáng)</p>	
<p>“Vậy đừng nói cuộc đời tẻ nhạt nhé em! Tuổi mười tám vẫn còn khờ khạo lắm Đừng tô vẽ một chân trời xa toàn màu hồng thắm Hạnh phúc vẹn nguyên giữa cuộc đời thường!” (Thanh Huyền)</p>	
<p>“Đừng nói cuộc đời mình tẻ nhạt nhé em Hạnh phúc ở trong những điều giản dị.”</p>	

(Thanh Huyền)	
<p>“Hạnh phúc như ngọc trong đá Không đến với ai chỉ hời hợt đi qua Hạnh phúc như một bông hoa Không có ai không cần cù tìm lấy!” (Nguyễn Đông Thức)</p>	
<p>“Tôi khóc những chân trời không có người bay Lại khóc những người bay không có chân trời.” (Trần Dần)</p>	
<p>“Hãy thù ghét mọi ao tù nơi thân ta rửa mực mọi thói quen nếp nghĩ mù loà Hãy sống như những con tàu phải lòng muôn hải lý mỗi ngày bỏ sau lưng nghìn hải cảng mưa buồn!” (Trần Dần)</p>	
<p>“Thế hệ tôi, một thế hệ cúi đầu Cúi đầu trước tiền tài, cúi đầu sau mộng người khác Cúi đầu trước chính mình, cúi đầu bạc nhược Chỉ ngẩng đầu... ...vì... ...đôi lúc... ...phải cạo râu!” (Gia Hiền)</p>	
<p>Sự tiến hoá làm con người xa nhau hơn Thậm chí ít có thời gian để cười và càng ít khóc. (Vi Thùy Linh)</p>	
<p>Trong bảo tàng Thế Giới Những giá trị cũ mới cũng tồn tại và đang đảo lộn</p>	

<p>Con người - hiện vật sống - đông kinh khủng Đông đến mức không khí trong lành cũng phải mua để thở. (Vi Thùy Linh)</p>	
<p>“Này bông hoa hồng Giá trị của mày chỉ là khoảnh khắc Ai biết mày khi đang kết nụ Ai biết mày khi mày úa tàn Ôi hoa hồng, hoa hồng Phút giây này thật tuyệt vời.” (Nguyễn Huy Thiệp)</p>	
<p>“Con thuyền đi qua để lại sóng Đoàn tàu đi qua để lại tiếng Đoàn người đi qua để lại bóng Tôi không đi qua tôi để lại gì?” (Văn Cao)</p>	
<p>“Mỗi nắng xuống là một lần chia biệt Mỗi mai lên lại một cuộc bắt đầu Người sẽ bước một mình qua bóng tối Dưới trời này Sao sáng cũng vì nhau.” (Nguyễn Thiên Ngân)</p>	
<p>“Chúng ta ngày tuổi trẻ Đều phải băng qua rừng Có kẻ đi thật chậm</p>	

Có người như thiêu thân.” (Nguyễn Thiên Ngân)	
“Bầu trời là điều vô nghĩa Khi tôi không thể nào bay Ước mơ là điều vô nghĩa Khi tôi cạn rồi mê say.” (Nguyễn Thiên Ngân)	
“Hãy đi đi! Tìm thấy những điều đại mà học Con sẽ phải tự khôn lên Nếu chỉ toàn những điều khôn lọt vào tai con Con sẽ không vượt ra khỏi mình được.” (Phùng Khắc Bắc)	
“Anh hãy sống sống dần dà đừng vội Bởi, chúng ta còn phải chết nhiều lần.” (Phùng Khắc Bắc)	
“Ta phải là cả phần xác lẫn phần hồn.” (Phùng Khắc Bắc)	
“Thời tôi sống có bao nhiêu câu hỏi Câu trả lời thật không dễ dàng chi.” (Nguyễn Trọng Tạo)	
“Ơ đâu đó người vẫn yêu người lắm Nước đục ư! Qua bể lọc trong ngần.” (Nguyễn Trọng Tạo)	
“Thà một phút huy hoàng rồi chợt tắt	

<p>Còn hơn buồn le lói suốt trăm năm.” (Xuân Diệu)</p>	
<p>“Ta biến thành con tàu, thành tấm vé Những ban mai lên đường.” (Lưu Quang Vũ)</p>	
<p>“Tôi phồng ngực uống mùi hương ký ức Để bay vào tương lai.” (Vũ Quần Phương)</p>	
<p>“Mùa hạ của tôi, mùa hạ đã đi chưa Ôi tuổi trẻ bao khát khao còn, hết.” (Xuân Quỳnh)</p>	
<p>“Tôi như trẻ nhỏ, ngồi bên hiên nhà, chờ xem thế kỷ tàn phai Tôi như trẻ nhỏ, tìm nơi nương tựa mà sao vẫn cứ lạc loài. (Trịnh Công Sơn)</p>	
<p>“Những gai còn ở dưới chân Vẫn tin có một mùa xuân đương thì.” (Đồng Đức Bốn)</p>	
<p>“Bàn tay cầm hoa đi tặng Bàn tay đó sẽ ngát thơm.” (Dương Thuấn)</p>	
<p>“Làm sao mà ai biết Mình bắt đầu từ quả trứng nào đây Sao không thử một lần cất cánh tung bay...” (Đặng Hồng Thiệp)</p>	

<p>“Hãy sống đi, hãy hái tự bây giờ Bông hồng thắm của cuộc đời đang sống.” (Ronsard)</p>	
<p>“Và hãy tin vào điều có thật: Con người – sống để yêu thương.” (Bùi Nguyễn Trường Kiên)</p>	
<p>“Ta học chim để sản xuất máy bay Học cá để chế tạo tàu ngầm Nhưng ta không biết học ai Để làm lại bản thân mình...” (Trần Nhuận Minh)</p>	
<p>“Chẳng có ai tẻ nhạt ở trên đời Mỗi số phận chứa một phần lịch sử Mỗi số phận rất riêng dù rất nhỏ? Chắc hành tinh nào đã sánh nổi đâu?” (Eptusenko)</p>	
<p>“Ta lang thang khắp phố phường Người đông lòng vẫn lạnh lùng phố ơi.” (Nguyễn Thị Thu Hồng)</p>	
<p>“Mà sao tôi chẳng là tôi Khi hèn mọn đánh rơi mình vào quên lãng.” (Ngô Minh)</p>	
<p>“Hư ảo hỡi, giữa đời vô cùng còn mất Ta là ai? thăm thẳm có ta không?” (Trần Nhuận Minh)</p>	
<p>“Thức dậy đi hỡi chú ngựa non của đồng ngực trẻ Thức dậy và tung bồm cất vó</p>	

<p>Phóng như điên Chỉ cơn điên mới cứu khỏi nỗi sợ hãi Hèn nhát.” (Trần Lê Sơn Ý)</p>	
<p>“Lọt qua kẽ tay Tôi muốn nhào người ra biển lớn Tìm mình.” (Trương Gia Hoà)</p>	
<p>“Đời sống trôi như đời người trên sông Anh tin bến, tin bờ, tin sức mình đến bể Tin ánh sáng trên cột buồm, ngọn lửa Tin mái chèo cày trên sóng cần lao.” (Vũ Quần Phương)</p>	
<p>“Năng động lên nào từ mỗi tế bào, từ mỗi giác quan.” (Nguyễn Duy)</p>	
<p>“Một tờ lịch vèo bay một đi không trở lại” (Nguyễn Duy)</p>	
<p>“Cha đã dạy con một bài học lớn Đau thương kiên quyết làm người.” (Lê Đạt)</p>	
<p>“Những mơ ước thời xưa như con chim gãy cánh Rũ đầu chết ngạt trong bùn.” (Lê Đạt)</p>	

<p>“Có bao giờ sông chảy thẳng đâu em Sông lượn khúc lượn dòng mà đến biển.” (Vũ Quần Phương)</p>	
<p>“Bớt đi một chút của riêng Cho giàu ân nghĩa thiên liêng ở đời.” (Đặng Cường Lăng)</p>	
<p>“Anh sợ vật giá leo thang nhưng cũng lo vắng trăng không mọc nữa đêm rằm Hay sợ trăng đã mọc rồi mà đầu anh vẫn cúi Bởi trái tim mình đã thành đá tảng rêu phong.” (Đỗ Trung Quân)</p>	
<p>“Muốn làm nên chút nắng Phải đốt mình lên thôi.” (Vũ Đình Hạnh)</p>	
<p>“Người đang ở! ta vội vàng dữ quá! Sống toàn tim! toàn trí! sống toàn hồn! Sống toàn thân! và thức nhọn giác quan, Và thức cả trong giấc nồng phải ngủ.” (Xuân Diệu)</p>	
<p>“Ai một thời lấy thân mình che Tổ quốc Còn nay ai lấy Tổ Quốc che thân?” (Nguyễn Khắc Thạch)</p>	
<p>“Những cái mặt di cư trong nhau đến nỗi quên lối về mặt thật!” (Trần Quang Quý)</p>	
<p>“Nơi thánh đường không ai thờ phụng</p>	

Phi lý lỗi thời mọi toan tính suy tư Mọi bền chặt đã đến giờ tan loãng.” (Mai Văn Phấn)	
“Không bao giờ để nhân phẩm mình rơi xuống đất lại ân hận nhặt lên.” (Mã Giang Lân)	
“Chưa tiêu gì ra món Đã hết veo cuộc đời.” (Đoàn Thị Lam Luyến)	
“Hạt cát trên sa mạc nói về bao la Bằng sự di chuyển Con chim trong lồng nói về bầu trời Kẻ tự do và không tự do Tung hoành và khao khát.” (Lê Xuân Đố)	

Bỗng ngày nọ, người nhìn ta khẽ nói
"Những diệu kỳ nằm ở phía xa khơi!"
Chúng mình là tàu bé trong hải cảng
Ôm mỏ neo nằm mộng những chân trời.

-Nguyễn Thiên Ngân-

thả mình
vào
văn học